

lucanum facunda loquitur corduba. **R**egnīs domini: nam poeta regem dominū saepe numero appellat. Consul: nō aliter te colebā: q̄ fuisses cōsul. **T**erdenas brumas i. xxx. annos. **P**erdere: adinere aliquid tibi. Largus opum: affluēs opibus. Imposuit mihi i. decepit me quia non dat & ita decepit cū sperauerim daturū: sed poeta fallit & intelligit q̄ Posthumus factus erat diues cū nūq̄ esse deberet ita decepit me: uel imposuit tibi: fortuna quod cū diuitē fecisti & diuitiis nō bene utit̄ huiusmodi hominem fallacem & dece-

Pratulimus tanris solum te posthumē regnis:
Pauper eras & eques: sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi posthume brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Iam donare potes: iam perdei plenus honorum:
Largus opum expecto posthume quid facias.
Nil facis. & serum est alium mihi quarere regē
Hoc fortuna placet: posthumus imposuit.

In Male recitantem.

Quid recitaturus circundas uellera collo:
Conueniunt nostris auribus illa magis.

Ad Flaccum.

Si quis forte mihi posset prastare roganti.
Audi: quem puerum flacce locare uelim:
Niliacis primum puer hic nascatur in oris.
Nequitiam tellus scit dare nulla magis.
Sit niue candidior: nanque in mareotide fusca:
Pulchrior est quanto rarior iste color.
Lumina syderibus certent: mollesque flagellent:
Colla comae: tortas non amo flacce comas.
Frōs breuis: atq; modus breuiter sit naribus ūcis
Pestanis rubeant æmula labra rosis.
Sæpe & nolentem cogat: nolitque uolentem:
Liberior domino sæpe sit ille suo.
Et timeat pueros. excludat sæpe puellas:
Vir reliquis: uni sit puer ille mihi.
Iam scio nec fallis: nā me quoque iudice uerū est
Talis erat dices noster amazonicus.

In Coracinum.

Non dixit Coracine te cinædum

Non dixi: locatur in Coracinum: quem cum mollem ille dixisset iratus est: quasi eū appellasse cinædum: iurat Mart. se eum non appellasse cinædum: sed dixisse id qđ parum est & quod ipse nō negabit: hoc est cunnilingum.

pisse deos: uel fortunā dicunt. alibi ius: O fallax atq; inficia torcamus: cū de homine diuite & auare uiuēte loqueretur.

Quid: Sensus acutus est: & apert⁹ in malū recitatorē & raucū. Auribus nr̄is: ne audiāt te male recitatem. **V**ellera: pro uellera intelligit focale nā recitaturi ne clamor obstrepentiū terrerent adhibebāt auribus genus ligaminis quod focale appellarūt. Fabius: Quinti. Focalia & ligamina auriū sola excusare potest ualitudo: hæc ait cū de recitaturis scriberet. hoc uerbo usus ē Horatius i sermonibus: & poeta in distichis: Si recitaturus dederō tibi forte libellū. Hoc focale tuas afferat auriculas. Nostris auribus: ne quid de te audiamus. Focale a faucibus: qbus hæret dicitur.

Si quis: Ad Flaccū de electione pueri: quē uelit in oris niliatis ægypti. **N**equiti as: blādicias: lasciuiore. **M**olles comæ. i. demissæ. **T**ortas: Crispas. **Æ**mula: certantia. **P**æstū: oppidum i lucania ubi rosæ bis i anno proueniebant. **C**æteris sit uir. i. cæteris neget. **M**ihi uni puer. i. det mihi. **A**mazonicus: puer Flacci talis erat: fictū nomen uel propter Hippolytū filium amazonis pulcherrimū: uel ab æuæ. i. simul: & æu. i. uiuo. i. puer uitæ comes.

Pontia lagænam: Pontia uenefica erat. Infrade dapibus ab ea missis: Has ego non mit-
tam Pōtia: sed nec edam. lagæna nonnunq̄ ueneficio ministeriū præstabat. Infrade eo q̄
necauerat uxorem ueneno: Diceris hac celebs factus tamē esse lagæna. **I**uro per lagenam
Pontia: i. per Pontia ueneficā: Nā per res contrarias solemus aliquādo iurare. **I**uro per
calicē Metylli: idem iusiurandū: ut de Pontia: nā Metyllus ueneficus. **S**yrios rumores
in syria auctore Luciano colebat dea: cuius sacerdotes in sacrificiis inter se digladiaban-
tur: quēadmodū coribātes i fa-
cris magnæ deæ. Ipse sentit fu-
isse iunonē q̄ ita illic colebat:
extat eius oratio: quæ inscribi
tur de dea syria. Dea itē syria
Romæ colebatur: ut memi-
nit Tranquillus in Nero-
ne. uel per syrios rumores: id
est per sacra Isidis syriæ: quæ
Romæ collebat: nam per hæc
duo numina grauissime iura-
bant p̄ Cybelem & Isidē. alibi:
Non p̄ mystica sacra didienes:
Nec p̄ niliacæ bouē iuuecæ. i.
Isidis: ubi ita cōiunxit Cybelē
& Isidē ut hoc loco. **T**umores
dixit qm̄ epitheton syriæ
alibi syros tumētes appellauit:
& alibi: Agrippæ tumid⁹ nego-
ciator iurat. Itē per Isidē apud
luue. nā sistro ferire putabat.
hæc unica sententia mihi pla-
cet: in qua scio multos delirasse.
Furores berecynthios: id ē
cybelleos: nam in sacris deæ sa-
cerdotes furebant.

Hic est: Puto hoc epigramma
factū in gratiā Titi Vespasianī:
nam auctore Trāquil-
lo iperante Tito inter tristia
quæ acciderūt hæc sunt cōfla-

gratio uesuli montis in Cāpania: & i cendiū in urbe triduo: & rotidē noctibus. Martialis
igitur deplorat conflagrationē montis: ut seruiat i peratoris affectui. **V**esulius mons i
campania emittebat incendia superioribus temporibus: ut Strabo scribit. & quid mirū
uideat: erat uitib⁹ consitus: poeta appellauit uesuliū a cōflagratione: nā uesulia dicuntur
fauillæ. Silius: Sic ubi uicæca tandem deuictus ad astra Euomuit pastus per sæcula uesu-
ius ignes. **L**acus: torcularia. **S**atyri: comites Bacchi. **S**edes Veneris: quia illic tēplum
Veneris: & tēplum Herculis erat: qui interfecerat gigantes. **C**uncta: omnium ornamē-
ta huius montis. **M**ersa tristi fauilla: nam fauillæ post incendiū diu fuerant.

Hæc tibi: Parthenius cubicullarius Domitiani filium habebat Burrum: cuius na-
talem celebrat qui tum iam annū nati. Marti. adhibet preces hoc epigrammate in
gratiam Parthenii. Alibi poeta cum rogat Parthenium: sic Burrus cito sētiat parentem.
Palatinus: præfectus cubiculo Domitiani. Acerra: uase turis acerra uas erat ubi pōeba-
tur tus: & ubi reponebātur reliquiæ sacrorum. **N**ouo lustro: id est pri⁹. **S**ignat: nume-
rabantur sæcula apud romanos a consulibus: ut Marcello cōsule apud græcos ab olym-
piciis ludis: qui qnto quoque āno celebrabant ut dicent prima olympiade: secunda olym-

Non sum tam temerarius: nec audax:

Nec mendacia qui loquar libenter.

Si dixi coracine te cynadum.

Iratam mihi pontia latronam:

Iratum calicem mihi metelli.

Iuro per syrios tibi rumores.

Iuro per berecynthios furores:

Quod dixi tamen hoc leue & pusillum est.

Quod notum est. quod & ipse non negabis.

Dixi te coracine cunnilingum.

De Vesbio monte.

Hic ē pampineis uiridis modo uesbius umbris:

Presserat hic madidos nobilis una lacus.

Hæc iuga quā nysæ colles plus baccus amauit:

Hoc nuper satyri monte dedere choros.

Hæc ueneris sedes lacedamone gratior illi:

Hic locus herculeo nomine clarus erat.

Cuncta iacent flammis: & tristi mersa fauilla:

Nec superi uellent hoc licuisse sibi.

Ad Phœbum.

Hæc tibi pro nato plena dat latus acerra

Phœbe palatinus munera parthenius.

Vt qui prima nouo signat quinquēnia lustro:

piade. Latini dixerunt lustre. poeta in gratia Parthenii quasi optet longiorem uitam puero
incipit numerare annos non a consulibus quod singulis annis creabantur: sed ab olympiade: quod nunc
puer absoluebat quintum annum: & amplius est spatium olympiadis quam consulis. Ratum: uoca-
bulum sacerdotale est in sacris: nam rata dicebantur quae dii probabant. Vxor Daphne:
ita codex antiquus habet. Soror: diana. Certa uirginitate: flore iuuentutis. id est sic semp-
sis iuuenis. Bromio: Baccho: nam certabant pulchritudine comarum.

Impleat innumeras burrus olympiadas.
Fac rata uota patris: sic te tua diligat uxor:
Gaudeat & certa uirginitate soror.
Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint:
Tam longae bromio quam tibi phoebe comae:

De Sabello.

Saturnalia diuitem sabellum.
Fecerunt merito tumet sabellus:
Nec quenquam putat esse praedicatque:
Inter cauidicos beatiorum.
Hos fastus animosque dat sabello:
Farris semodius fabaeque fressae.
Et thuris piperisque tres selibrae.
Et lucanica uentre cum falisco.
Et nigri syra defruti lagena:
Et ficus libycae gelata testa.
Cum bulbis coeleisque caseoque:
Piceno quoque uenit a cliente.
Parce cistula non capax oliuae.
Et crasso figuli polita ceno.
Septennaria synthesis sagunti.
Hispanae luteum rotae toreuma
Et lato uariata mappa clauo.

Ficus libycae: antiqui excogitarunt paruas arbores post autumnum fimo contegere una cum
ficis quae in eis deprehensae hyeme non potuerant peruenire ad maturitatem eas detectas
mitescere caelo remittebant in lucem & solem: ita ficus maturefcebat ante alias illius
anni: & haec appellabantur ficus hybernae ipso etiam tactu frigidissimae. Plinius auctor
est propterea appellauit poeta testam gallatam. Cato primus appellauit hanc ficum
africanam: unde ait Mart. ficus libycae. non enim alia ficus potuisse mitti in saturnaliis
cum nulla maturesceret. de coctano ficu non potest hoc loco intelligi. Bulbi: hi bulbi
dicebantur epimenida. ut luue. Et ueteres afrorum epimenida bulbi. Piceno: cado: epi-
ceno olim optimae oliuae mittebantur secundis mensis: auctor. Plin. Synthetis: uestis erat
saturnalia: & synthetis uas dicebatur uilioris materiei: quod multa interpellarent: quae
admodum dicimus uas & materiam uenata: quia uenae intercedant & interpellent. Syn-
thetis autem dicta: quia non pura sit materia sed composita & imixta: quemadmodum pura ua-
sa crystallina dixere contrario uerbo a synthera. Plin. auctor est Sagunt: terram: habebat ap-
tam uasis ut famos. Septennaria: capax septuaginta. Rotae hispanae. id est rotae saguntinae. Map-
pa. id est gausape. Gausape autem utebantur milites in lectis: postea uestes toga: lati clauus coepit terti-
um modum gausape: Inde in distichis est penula gausapina: unde fit ut intelligamus hoc loco genus

Saturnalia: Sabellum deri-
det & reliquos patronos
quoque merces exigua erat Ro-
me: nisi diuites essent. nam plebs
fulgoris diuitiarum in patrono se-
quebat potius quam doctrinam. Luue.
idem: Quod uocis precium: sic-
cus petasfuniculus & uas: Pela-
midum: aut ueteres afrorum epi-
menida bulbi. Aut uini tyberi de-
uerti quique lagena. Saturna-
lia. id est dona missa in saturnali-
bus. ab amicis & clientibus mu-
nera mittebantur. Beatiorum:
ditiorum. Semodius: dimidius
modius. Tres selibrae: una cum
dimidia libra. Lucanica: dicitur quia
in Lucania primum inuenta a militibus.
Var. Vetus faliscus: quia in faliscis
inuentus ut Varro. Syra lase-
na defruti: duo genera erant ui-
ni cocti: quoniam mustum coquebat
ad tertiam partem dicebatur eples-
ma: a latinis sappa: alio uerbo
syreum: Quando excoqueba-
tur ad dimidiam partem dicebat de-
frutum. Marti. utriusque fecit
mentionem cum ait Lagena syra:
& syrei: & defruti hoc magis pla-
cet quam si dicas lagenam syram. id est
utrumque: quod in syria sit inuentum.

uestis potius q̄ figuram lati clauī in capite mantilis.

Encaustus: Encaustice ē genus picturæ qđ ad iumentō ignis fiebat ut i cæra & in ebo-
re: unde nomē accepit: nā encaustice significat iusticem: qā cōburit. Phaethon hoc
genere picturæ nūc erat ī tabella: ait poeta pictorē inique facere: qui cū semel fuerit com-
bustus Phattheon iteꝝ eū comburat. En caustice. i. ignitis instris cū pingēdo. Dipyron
bis cōbustū & dipirumē p̄terea erat instrū quo pictores utebant: ut scrib. Plī. Encaustus

Nencaustice pictus.

Escis: Flacc⁹ appellabat
carmina Mart. lusus & iocos
ait se scribere mores hominū
siccirco non possit appellari io-
cus. **L**udit: fabulose scribit.

Sæui thereos. i. q̄ scribit tra-
goediā d̄ Thereo. Vessica: tūor
qā tantū ī uita quotidiana uer-
satur. **S**irma: erat gen⁹ uestis
quæ ī grauioribus poematis
recitādis trahebat ad histrio-
nibus. Sirma p̄terea locus: qui
Pausania auctore Sirma anti-
gone dicebat. Iuue. **S**irma uel
antigones. **L**egūt ista: quoni-
am ad uirā quotidianā p̄tinēt.

Quid: Thais fellabat: & ap-
pellabat eū senem: quasi
uellet inuere eū nō posse futu-
re. inquit Marti. nemo senex
ad irrumādū: siccirco potero p̄-
stare q̄ uis hoc ē potero te fel-
latricē irrumare: nā q̄ nō arrigūt
irrumare possūt. alibi in non arri-
gentē: Summa pete. i. os.

Cum tibi Ceciliāus cū pau-
per eēt splēdide uiuebat: a-
deo ut ēt hexaphoro nōnūq̄
ueheret: factus ditius ī tātā aua-
ritia redactus ē: ut hexaphoro
āplius nō ueheretur: sed iret pe-
des: Mart: hoc cauillādo deri-
det: & optat: ut pro tātā laude
fragilitatis dū reddāt hexapho-
rū Ceciliāo. hoc ē ī p̄stinā paup-
tatē relabat: cū ueheret hexa-
phoro. Ingēti hexaphoro. i. sex-
ta ceruice: ut ait Iuue. hexapho-
ro uehiculū: qđ portabatur sex
seruis meritis & laudib⁹: irōice
cauillat in eū ac si id faceret in
laudē fragilitatis. **S**ellā. i. hexa-
phorē. i. p̄stinā conditionē cū
hexaphoro gestaretur.

Gestari: Edilus turpi questu lucrabatur: nam fuerat cinædus ut supra cum dicis

Saturnalia fructuosiora

Annis non habuit decem sabellus:

De Phaethonte

Encaustus phaeton tabula tibi pictus in hac est:

Quid tibi uis dipyron qui phaethonta facis:

In Papilium.

Pracidi gaudes: praeclusus papile ploras.

Cur quæ uis fieri papile: facta doles?

Poenitet obscenæ pruriginis: an magis illud

Fles: quod praeclusus papile desieris.

Ad Flaccum.

Nescis: crede mihi: quid sint epigrammata flacce:

Qui tantum lusus illa: iocosque putas.

Ille magis ludit qui scribit prandia laui:

Thereos. aut cenam crude thyeste tuam:

Aut puero liquidas aptantem dædalon alas:

Pascentem siculas aut polyphemō oues.

A nostris procul est omnis uelica libellis:

Musa nec infano lyrmate nostra tumet.

Illa tamen laudant omnes mirantur: adorant:

Confiteor: laudant illa: sed ista legunt.

Ad Thaidem.

Quid me thai senem subinde dicis?

Nemo est thai senex ad irrumandum.

In Cecilianum.

Cum tibi non essent sexmilia ceciliane:

Ingenti late uectus es hexaphoro.

Postquam bis decies tribuit dea cæca: sinumq̄:

Ruperunt nummi: factus es ecce pedes.

Quid tibi pro meritis & tātis laudibus optem:

Dū reddant sellam ceciliane tibi.

In Edilum.

Gestari iunctis nisi desinis ad ile capris:

propere fac si facis: adeo ut nunc gestaret lectica suos appellabat mutatis noibus capros. Mart. more suo in noium mutatione iocat ut supra: Si tibi mistyll⁹ coqu⁹ æmiliæ uocat: simul morbum edili notat q^d ex nimio pruritu fact⁹ erat ficosus: ait ergo in edili nisi distat suos appellare capros fore ut cum ipse ficus sit ob morbum paulo post sit caprificus composito noie a capris & ficu. uel ita itellige capræ meretrices dicunt a foetore. Hora. Sed nimis arcta pmut olidæ cõuiuia capræ: gen⁹ erat cõcubit⁹ quo tres una serie catæati coibant: qd

Qui modo ficus eras: iam caprificus eris.

Ad Cosmum.

Hunc quem saepe uides inter penetralia nostræ:
Pallados & templi limina cosme noui.
Cum baculo peraque senem: cui cana putrisque:
Stat coma: & in pectus sordida barba cadit.
Cærea quem nudi tegit uxor abolla grabatti:
Cui dat latratos obuia turba cibos.
Esse putas cynicum deceptus imagine falsa:
Non est hic cynicus cosme. quid ergo? canis.

Ad Colinum.

O cui tarpeias licuit contingere quærcus:
Et meritas prima cingere fronde comas,
Si sapias: utaris totis coline diebus:
Extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas

didici: hi tamē suā sectā & doctrinā p̄fitebant: hūc ergo canē appellat: quoniā nihil cynicū habet: præter habitū: quo etiā cynicos ipsos superat: adeo ut canis uideat. Idem est qd dixit i philosopho: Pallium uideo: philosophum nō uideo: & Augustus cynicū obloquētem canē appellauit. Pallados cultæ a Domitiano nostro. q. d. lectatur mensas & cibos ut canis. Templi noui: nuper erecti a Domitiano sub nomine flauiae gentis. Pera: sacculus & baculus est cynicorum. Diogenes auctor huius sectæ. pera in distichis. Ne mendica fetat barbati prædia nudi: Dormiat & tetrico cū cane pera rogat. Stat: hirta est. Cadit: id est dimittitur usque ad pectus. Abolla: uestis erat tragica & grauiorū personarū: hac purpurea cum esset indutus Ptolomeus: & in theatro conuertisset oculos spectatorum in se: Nerone m offendit. hic ponitur pro ueste tantum. Cærea: in speciem cæræ uel flaua ut mel flauū dicimus. Uxor grabbati: q̄ utit^r p̄ lodiice nulla alia re tectus nisi ea ueste. Latratos: latratu mendicatos ab eo more canis: Non est cynicus: id est nō habet philosophiam cynicam: sed est canis. i. brutum animal.

O Cui tarpeias: Ad Colinū donatū i quiquatris Mineruæ corona querna ab iperatore. hūc cytharædū fuisse conitio: nā cytharædi uictores corona querna ab imperatore donabant. alibi poeta de imperatore: Perque manus rātas plurima quercus eat. In quinquatris enim coronæ premium dabatur. Iuue. Cū farre & uino uestā ianūque ro gabat: an capitolinam deberet pollio quercū sperare: & fidibus pmittere. hunc hortatur Mart. ad uerā uitā omisso splendore palatini ambitu: cū ei omnino sit moriendū. Tarpeias quercus. i. qui potuisti assequi quercū palatinā. Prima frons: uel prima frons dicatur quercus: q̄ sit dicata Ioui: uel p̄ma data ab imperatore. Utaris totis dieb⁹. i. totos dies cōsume i uera uita. Puta sepe adesse extremū diē. i. sepe puta te moriturū. alibi: Ipse iubet mortis te memisse deus. Nulli cōtigit. i. nullus unq̄ potuit. Exorare: placare. Tres puellas: Clotho: Lachesis: & Atropo. Lanificas: lanificio dispēsanter uita humanā.

alibi Mart. notauit Quo symplegmate. & c. edilus eodē ute bat: in quo iocat poeta: q̄ quū Edilus pauloante cinædus ficosus: nunc caprag. i. meretricū cõcubitu utat: iā caprificus composito noie possit appellari notās & pristinā libidinē edili: & nouā coitus muliebris affectionē. hanc puto conuenire.

H Vnc: In eum qui sordibus tātū & nulla alia uirtute uolebat uideri philosophus. Cynicus: ait eū nō esse cynicū sed canē: hoc ē aīal brutū cū nihil habeat p̄ter sordē. dixit at eū canē uti rōe nomis p̄staret: nā philosophi cynici a kynos qd canē significat dicti sūt: nā canino ritu cōtēpta hominū opiniōe sola naturæ necessitate cōtēti uidebant for

Observant: non prætereunt. Crispo: sunt qui intelligant de Crispo passeno nitrico Neronis qui ditissimus fuit adeo ut eius hæreditate auctore Trāquillo Nero sit ditatus potes & intelligere de vibio Crispo: de quo hæc Tacitus: Vibius crispus potētia diuitiis ingenio iter claros magis q̄ iter bonos. **T**hrascea: de Peto thrascea supra & de eius ī morte cōstātia. **A**ttredius melior nitidus erat laudatissimus: cuius meminit Papi. ī siluis. Explicat: euoluit & exciso filo fufū reponit. **N**egat uitam: etiā si aliæ duæ uellēt cōceder.

Vci: Ad Luciū poetā hif panū: qui numeris cum Horatio contendebat: quem sibi pposuerat superandū. poeta Lucio appellato recenset oppida Hispaniæ patriæ.

Graiū: graius fluuius Hispaniæ proximus Tidæ. Tidæ aut a Tideo & Olo condita: q̄ cū græcis illuc pfectus est: & nomē dedit flu. ut graui⁹ a gra is diceretur: sed postea deprauato nomine dictus est granius. Silius: Et quos nunc granius mutato nomine graiū: Aeneæ miseræ domus. **A**rpis disertis: id ē Horatio apullo uenulino. **G**eneratus: generat⁹ est illic poeta qui natus est iter urbes græcas. **C**elebret: palæstras lædæas. i. laconicas: a Læda uxore. **T**indari: quæ amydis habitabat & hoc propter Pollucem & ī laconica præsertim exerceātur de quo extat elegia Propertii. **L**acedæmonos libidinosæ: propter Helenam: quæ inde fuit rapta: uel propter Venerē: quæ illic colebat. **G**rato: erga patriam Bilbilim. **C**halybes & norici populi sūt illustres ferri præstantia. Nori iuxta Pannoniā: chalybes in ponto. **S**onātē: officinis multis. **S**alo. fl. cuius aq̄ ferrū temperat. Inquieto: sonante. **T**utelam. opp. celtiberiæ. Rixamori: populi celtiberiæ. **C**arduæ. oppidū. **P**oteron: locum. **S**uelos: populos optimos ioculatores. **P**etusiæ: oppidū cū lacu eiusdem nominis. **I**llicetum sanctum: id est siluam uenerandam: uel certe oppidum si placet: unde portus illecetanus.

Contingit obseruant quem statuere diem.
Diuitior crispo: trascea constantior ipso:
Lautior & nitido sis meliore licet.
Nil adicit penso lachesis: fusosque sororum:
Explicat. & semper de tribus una necat.

Ad Lucium.

Luci gloria temporum tuorum:
Qui gaurum ueterem tagumque nostrum
Arpis cedere nō sinis desertis:
Argiuas generatus inter urbes.
Thebas carmine cantet aut mycenæ:
Aut claram rhodon. aut libidinosa
Lædæas lacedæmonis palæstras.
Nos celtis genitos & ex hiberis
Nostræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre uersu.
Sæuo bilbilin optimam metallo
Quæ uincit calybasque noricosque:
Et ferro plateam suo sonantem:
Quam fluctu tenui: sed inquieto
Armorum salo temperator ambit.
Tutelamque chorosque risamorum
Et conuiuia festa carduarum.
Et textis peterem rosis rubentem.
Atque antiqua patrum theatra ripas.
Et certos iaculo leui sueuos.
Turgentisque lacus petusieque
Et parue uada pura touenisse.
Et sanctum durateonis illicetum:
Per quod uel piger ambulat uiator.
Et quod fortibus excolit iuuenis.
Curuæ manlius arua matineffe.
Hæc tam rustica delicate lector
Rides nomina: rideas licebit.

M Buratonis: montis Bituntum. opp. sterile.

Vnera: In Gargiliannū captatorē: q̄ cū tātū senibus & uiduis donaret a quibus speraret hæreditatē: uolebat uideri liberalis. Marti. negat hoc aitque eum esse auarissimū. quoniam plura expectet: q̄ donet. Idem sensus ē Isocratis in eos qui aliquid donant regibus: ait enim non donare: sed auari⁹ uēdere q̄ qui se negociatores profitētur passim mercem uendentes. **M**unificum: liberalem. **V**iduis: & senibus: morituri paulo post. **I**ndulget: dat escā. **C**andida: plena fraudis. **F**eras stultas: simplices. **L**argiri ī malā partem accipitur. **U**lli dicunt largiri q̄ aliquid donant: ut maiora assequant: sed proprie qui corrumpunt munerib⁹: unde largitio sed donare est hominis liberalis. **D**ona mihi: nā quod dabis mihi plane donabis: q̄a nihil possum dare tibi.

Hæc tam rustica malo quam britannos.

In Gargilianum.

Munera quod senibus uiduisque ingētia mittis:

Vis te munificum gargiliane uocem.

Sordidius nihil est: nihil est te spurcius uno:

Qui potes insidias dona uocare tuas?

Sic auidis fallax indulget piscibus hamus:

Callida sic stultas decipit esca feras.

Quid sit largiri: quid sit donare docebo:

Si nescis: dona gargiliane mihi.

Ad Faustinum.

Dum nos blanda tenent lasciui stagna lucrini:

Ft quæ puniceis fortibus antra calent.

Tu colis argiui regnum faustine coloni:

Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.

Horrida sed feruent nemæi pectora monstri:

Nec satis est baias igne calere suo.

Ergo sacri fontes & littora sacra ualete:

Hympharum pariter nereidumque domus.

Herculeos colles gelida uos uincite bruma:

Nunc tyburtinis cedite frigoribus.

In Gallam.

In tenebris lugens amissum galla maritum:

Num plorare pudet te puto galla uirum?

De Vipera electro inclusa

Flentibus eliadum ramis dum uipera serpit:

Fluxit in obstantem succina gemma feram:

Quæ dum miratur pingui se rore teneri.

sa uipera: & laudem sumit ab historia. nam Cleopatra admota aspide: & māmillæ & brachio sibi mortem consciuit. ait ergo poeta Cleopatram se non debere nimium efferre magnificentia sepulchri quo una cum Antonio condita ē: inchoato prius ab ipsa postea perfecto iussu Augusti cum uipera: qua extincta est nobiliore tumulo spectetur. **G**emma succina: id est gutta electri quæ gemma uidebantur. **O**bsistantem. contra euntem. **R**amis heliadum: populorum: in quas uersæ sunt filiæ Helii: id est solis: Nam enim sol. **F**lentibus: manantibus.

Dum nos: Ad Faustinum æstiuantem tyburi ex Baia scribit: unde ait se profecturum cum Baiæ non solum astro solari caleant: sed etiam aquarum feruore. Hyemandum ait igitur esse baiis: æstiuandum Tyburi. **C**oloni argiui: id est Catilli: qui condidit Tybur. **H**oratus: Tybur argeo positū colono. & alibi poeta: Argolicæ quod posuere manus. **F**eruent: calent: quia sol est in leone. **L**asciui: puelis illuc confluentibus. **F**ontibus puniceis: lapidibus ex costis manantibus. **I**gne suo: feruore suarum aquarum. **V**incietis: superatis æstuatione.

Flentibus: Electrum eo preciosi⁹ erat quo liquidi⁹ inclusum aliquid animal habebat: ut muscam apem culicem: nam illic perpetuo uiuere uidebantur. **N**unc laudat guttam succini: qua erat inclu-

Gelu: gumi electri. Rore pingui. i. gumi uiscofo. **P**laceas tibi. i. ne nimum te efferas.

Ardea: poeta deflet Curatiu: qui du Tyburi aestiuaret & fugies aestus urbanos mortuus est: ait ergo nusq posse uitari morte & no loca uel differre uel accelerare fatum: sed ipsam certam rege sorte: quam nemo uitare potest. Cum fundant ergo loca cum sit nullum fati discrimen. **A**rdea. opp. supra Lauretum distans a mari. lxxx. stad. condita a Danae. **S**olstitio: aestiuo. **R**ura praestana: lucaniae. **A**ger: baianus ut supra: Horrida baiani. Sardinia pestilens insula est quod Florus indicat cum ait: Furius sardinia pestilente sortitus: & Silius: Serpetum tellus pura ac uiduata ueneno: Sed tristis caelo: & multa uitiata palude. sensus est cum fati necessitas aduenerit: et si in locis amoenis fueris non aliter morieris quam si in locis pestilentibus esses. **P**osuit tybur pro loco salubri sardinia pestilenti

Donasse: In Mancinu: qui cum esset oibus molestus: oesque eu odio herent: narrabat quotidie fortunatum aliquid sibi accidisse quasi amicis narraret. atque inquit martialis noli o mancie cruciare sodales quod te oderunt uerbis: uel saltem narra quod uellemus audire: hoc est dic te aliquid amisisse quod lucratum esse. **L**ichnici: lapides erant a lucernarum splendore dicti: quem praese ferebant contra lychnites dicit marmur: quod lucernarum nomine sub terra fodiebatur. Varro auctor & Plinius: comdex antiquus habet lychnumque terunt: ego autem legendum puto punctum: hoc est nitidum & maxime splendens: nam λικνοσ graece: latine dicitur lucerna: unde & lapidis ille lychnus dicitur. **L**ichnus autem siue lucerna quo magis uncta est eo plus flamme emittit. Ex ea igitur metaphora lychnum punctum id est splendidum: & flammam lucernae perunctae emittentem in distichis: Non norat parcos uncta lucerna patres. **G**emmas: smaragdos: an dicit smaragdos caeruleos: an lapillos rubri maris similes sunt undis: & harenis placet de smaragdis. Pollione: cytarædo. **C**antate: nec placet intelligere per Pollionem poetam excellentem quod clarum in temporibus Augusti notus carmine uirgiliano: Pollio & ipse facit noua carmina. nam huius Pollionis cytarædi de quo hic loquitur meminit Lucretius. An capitolinam debet et Pollio quicquid sperare: & fidibus promittere. Pollio ergo hic cytarædus.

Tybur: Ebur frigidissimo caelo tyburtio miraculo: suabat auctor est Plinius Silius: Sempiternum

Concrete riguit uincta repente gelu.

Ne tibi regali placeas cleopatra sepulchro:

Vipera si tumulto nobiliore iacet.

De Curitio.

Ardea solstitio pestanaque rura petantur:

Quique cleonæo sydere feruet ager.

Cum tyburtinas damnet curatius auras:

Inter laudatas ad styga missus aquas.

Nulla fata loco possis excludere: cum mors

Venerit in medio tybure sardinia est.

In Mancinum.

Donasse amicum tibi ducenta mancine

Nuper superbo latus ore iactasti.

Quartus dies est in schola poetarum:

Dum fabulamur: milibus decem dixisti

Emptas lacerna munus esse pompillae

Sardonicas auro lineisque ter cinctum.

Duasque similes fluctibus maris gemmas

Dedisse baslam celiamque iurasti.

Here de theatro pollione cantante

Cum subito abires: dum fugis: loquebaris

Hereditatis tibi trecenta uenisse.

Et mane centum: & post meridie centum

Quid tibi sodales fecimus mali tantum?

Miserere iam crudelis: & sile tandem.

Aut si tacere lingua non potest: ista

Aliquando narra: quod mancine uelimus.

De Lycori.

Tybur in herculeum migravit nigra lycoris

nouū qđ tyburis aura pascit ebur. deridet Lyconidē quæ cū nō faceret quæstum ī urbe
ob deformitatē migravit tybur ut cādesceret: eius profectiōē deridet cauillando.

D Vm: Bauli uicus potius q̄ oppidū in littore Campaniæ nō procul a Baiis. Nero si
mulata recōciliatione cū matre eā reuocauit a baulis baias ad quinquatria simul ce
lebrāda. Inde eam remisit data naui sub simili & machinosa quæ repente corrueret in me
diis aquis, illa quidē corruit: sed mater enatauit ad littus incolumis. **L**agerinus ut Ta

Omnia dum fieri candida credit ibi:

De Carelia.

Dum petit a baulis mater carelia baias:

Occidit infani crimine merfa freti

Gloria quanta perit uobis. hæc monstra neronis:

Nec quondam iussæ præstiteratis aquæ.

De Hortis Martialis.

Tulli iugera pauca martialis

Hortis hesperidum beatiora.

Longo ianiculi iugo recumbunt.

Lati collibus eminent recessus:

Et planus modico tumore uertex

Cælo perfruitur serenior:

Et curuas nebula tegente ualles

Solus luce nitet peculiari.

Puris leniter adinouentur astris

Celsæ culmina delicata uillæ.

Hinc septem dominos uidere montes:

Et totā licet extimare romam:

Albanos quoque tusculosque colles.

Et quodcunque iacet sub urbe frigus.

Fidēas ueteres breuesque rubras.

Et quod uirgineo cruore gaudet:

Annæ pomiferum nemus perennæ

Illic flamineæ salariaeque

Gestator patet effedo tacente:

Ne blando rota sit molesta somno:

Quem nec rumpere nauticum celeuma:

Nec clamor ualet helciariorum.

Cum sit tam prope miluius sacrumque:

Lapsæ per tyberim uolent carinae

Hoc rus seu potius domus uocanda est.

Commendat dominus. tuam putabis

Tam non inuidia: tam p̄ liberalis

Tam comi patet hospitalitate:

Credas alcinoi pios penates.

citus: Lagerinus ut Suetonius

nunciauit Neroni icolumem

matrē: quo nūcio est interfe

ctus sūmisso celeriter percusso

re: qui matrē necaret eo spatio

maris quod iacet inter baias &

baulas. iacet nup̄ carelia men

sa. i. iussæ quōdam a Nerone.

T Vlli: Laudat hortos Tul

li Martialis: quos atepo

nit oībus aliis. **A**stris: cæ

lo. **A**estimare: prospicere

diligneter. **A**lbanos colles

idest algidum: nam algidum

mons in albano præcipui no

minis. **T**usculos. i. tusculum.

Fidennæ ante urbem condita.

Fidennæ stabant cōdita una

cum Collacia. **A**ntennis: La

uinto. Silius protulit numero

singulari. **M**odo Roma mina

tur quondā fidēna. **R**ubrae:

oppidū nō lōge ab urbe. **N**e

mus Annæ perennæ: nem̄ari

cinū: ubi Anna soror Didonis

colebat: quod Silius docet: &

Ouidius ī fastis. **P**erēna: a per

petuitate dicta: sub quo nomi

ne illic erat ipsa: ī fastis: Amne

perenne latens: anna perenna

uocor. **C**ruore uirgineo: quo

niā cædebant pueri illic flagel

lis ex ritu rhoanteo: qđ placet.

uel cruore uirgineo. i. sanguis

ne hostiæ quæ mactat Dianæ

uirgini. Salaria: uia ducebat ī la

binos a sale dicta ut Plinius scri

bit. **P**ater: cernit illic. **E**ffe

do tacete: quia nō audiebat cur

rus strepitus. **H**elcyariorū:

trahentium naues funibus: nā

Elcyo græce latine traho. **M**i

luius: pons ad quem traheban

tur naues. **A**lcinous: pietate

hospitalitatis laudat: suscepit

Vlyxē Nausicaa filia a littorē cū

ducente: quod multo carmine cecinit Homertus. **Molorchus:** Herculem hospitio suscepit. Særiam: nobilem uino non procul ab urbe. **Ustis:** scilicet nostris prædiis.

Egisti: Linum deridet qui quis semper ruri uixerit & nullos senserit urbanos labores: tamen ex diuite erat factus pauper. ait ergo poeta quamuis o Line ruri uixeris ubi nullos sumpisti labores: tamen fecisti rem difficilem hoc est factus es pauper. nam facere rem difficilem est subire munus laboriosum: res significat rem domesticam. Difficultas dicitur paupertas: res ergo domestica dicitur difficilis quando est exigua. **Fecisti re**

difficilem: hoc est substantiam domesticam ad paupertatem redelegisti: cum altero sensu uideatur loqui. **Fecisti rem difficilem** .i. laboriosam. **Municipalē:** rusticanam. **Quo.** .i. qua uita municipali. Nil potest esse dulcius. .i. nil iocundius. mendose in recentiore codice est uilius pro dulcius. dulcius autem habet codex antiquus: & ad hoc uerbum argute refert poeta: **Fecisti rem difficilem**. **Rubescadus:** fictilis a colore. **Argolica** greca: nam e Delo & e Delphis mittebant pulchri pueri: infra appellabit delphicum cinædum. **Fluit:** nauigat tibi. **Fecisti re** difficilem. .i. redelegisti substantiam in paupertatem. Ita enim intelligit quauis dicere uideatur in uita municipali dulcissima fecisti rem grauem & laboriosam: & ex hac illusione risum mouet.

Prætores: Gaurus petierat a prætore ut daret sibi. C. sestertia ut posset iusti cæsus eques comitari Domitianum: negauit prætor quoniam erat daturus. C. milia Scorpaurigæ: de quo infra. **Martialis:** huic Caligula consulatum destinauerat præter multa munera: & infra poeta conqueritur Scorpum accepisse multa una hora: ait poeta ingratus cæ prætoris: qui uult dare equo Scorpum: & non dare equiti.

Domino: Domitiano. **Male diuitiis:** quia male utitur diuitiis. **Ah pudet ingrata:** in

Aut facti modo diuitis molorchus:
Vos nunc omnia parua qui putatis.
Centeno gelidum ligone tybur:
Vel preneste domate: pendulamque.
Vni dedite satiam colono.
Dum me iudice præferantur istis:
Tulli iugera pauca martialis.

De Phileni.

Oculo philenis semper altero plorat.

Quo fiat istud quæritis modo: lusca est.

Ad Linum.

Egisti uitam semper line municipalem:

Qua nihil omnino uilius esse potest.

Idibus & raris togula est excussa calendis:

Duxit ad æstates synthesis una decem

Saltus aprum. campus leporē tibi misit inēptū:

Silua grauis turdos exagitata dedit.

Raptus flumineo uenit de gurgite piscis:

Vina rubens fudit non peregrina cadus.

Nec tener argolica missus de gente minister:

Sed stetit inculti rustica turba foci.

Villica uel duri compressa est nupta coloni:

Incaluit quotiens saucia uena mero.

Nec nocuit tectis ignis: nec lyrius agris:

Nec merfa est pelago: nec fluit ulla ratis.

Supposita est blādo nunquam tibi tessara tallo:

Alea sed parca sola fuere nuces.

Dic ubi sic decies mater quod auara reliquit.

Nusquam est. fecisti rem line difficilem.

In Prætores.

Prætores: pauper centum sestertia gaurus:

Orabat cara notus amicitia.

Dicebatque suis hac tantum decisse trecentis:

Vt posset domino plaudere iussus eques.

Prætor ait scis me scorpo thalioque daturum:

Atque utinam centum milia sola darem.

Ah pudet ingrata: pudet ah male diuitis arca:

gratæ in amicos & eos quibus debet dare. Cætera epigrammata sunt clara.

Nihil. Amianus uiuo patre per luxum multa cōsumpserat quēadmodū supra Philomusus: idem enim ferme est argumētū: nā Amianus & Philomusus constitutam a patre pecuniam accipiebat: tātū autem assumpserat ut pater moriens nihil habuerit qđ reliqueret. præter tritā uestem: ut recentes codices habent: ut antiquiores præter aridā uestem ut intelligas cathedrā quæ linteis & loris uinciebatur: placet magis: ut secutus si

Quod non das equiti: uis dare prætor equo.

Ad Sextum.

Inuitas centum quadrantibus: & bene cœnas:

Vt cœnam inuitor sexte: an ut inuideam?

Ad Fabianum.

Omnis quas habuit fabiane licoris amicas:

Extulit: uxori fiat amica mea.

Ad Pamphilum.

Tu setina quidem semper: uel massica ponis

Pamphile: sed rumor tam bona uina negat.

Diceris hac factus celebs quater esse lagæna:

Nec puto. nec credo pamphile. nec sitio.

De Amiano.

Nihil amiano præter aridam uestem:

Moriens reliquit ultimus pater caris.

Fieri putet posse quis marunille:

Vt amianus mortuum patrem nolit.

Ad Sophronium.

Quæro diu totam sophroni ruffe per urbem:

Si qua puella neget: nulla puella negat.

Tanquam fas nō sit: tanquam sit turpe negare:

Tanquam non liceat: nulla puella negat.

Castæ igitur nulla est: castæ sunt mille. quid ergo

Castæ facit: non dat. non tamen illa negat.

Ad Quintum.

Exigis ut donem nostros tibi quinte libellos:

Non habeo. sed habet bibliopola triphon:

Aes dabo pro nugis & emam tua carmina sanus:

Non inquis faciam tam fatue: nec ego.

De Vestino.

Cum grauis extremas uestinus duceret horas:

Et iam per stygias esset iturus aquas:

non nihil prouecta nocte amissis: hoc quod scribit Martialis de opibus diuisis: Tacitus prætermisit nec meminit Tranquillus. Grauis: id est moriturus.

dem antiqui codicis aridam restem eius: id est rudem: quam gladiatoris e meriti accipiebāt: ut intelligas Amiani patrē gladiatorem emeritum fuisse: in cōdibile accidisse ait Martialis ut Amianus prodigus qui paulo ante luxuriabatur: & ut id licentius agere posset: optabat patris mortem nūc patrem uiuum optat: quia scilicet plus a uiuo habebat q̃ a mortuo nūc acceperit. Ultimis cæris: id est testamento.

Exigis: Quitus postulabat a Martiale libellos. Triphon: enim propriū bibliopolæ. Sanus: sana mente. Fatue: stulte ut ego donem.

Cum grauis: Laudat libertatem Vestini: qui damnatus a Nerone tantum temporis postulauit quantū satis esset ad distribuēdas opes suas amicis: hoc facto quamuis iuuenis moreret: putauit se mori senem: quasi maximum uitæ munus absoluiisset. De supplicio Vestini: & eius causa iatis sit r̃ferre uerba Taciti quæ hæc sūt: cum scriberet de Nerone: Opperiebatur ut Vestinus in crimen traheretur odium ex nimia sodalitate: dum ignauia principis deridet: ille ferociam animi feretur: recēs causa q̃ Statiliam Messalinā sibi matrimonio iunxerat: haud ignarus iter adulteros esse Cæsarem: tum narrat eum uocatum fuisse a militibus ad tribunum: accitum statim medicum qui uenas soluerit conuiuiis: qui cum Vestino erat:

Sorores. parcas. **V**ltima pensa. id est ultimum filum uitæ suæ. **S**tamina pulla: id est nigra: nā parcae dicuntur trahere fila nigra in foelicibus. **D**efunctus: sibi relicta cura de se. **V**ota: tam pia: quia non rogabat uiuere pro se: sed pro amicis: quibus impartiretur opes. **A**spicis: Eodem argumento supra est epigramma de dammis: quæ inter se concurrentes ceciderunt præbentes Cæsari spectaculū. **F**ortia prælia: pugnas. **T**entent: meditent. **M**itte canes: pugnāt tua gratia Cæsar: at si iudicaueris: eis tibi nō placere ut pugnent: desistent.

O Felix: Laudat Nigrina quæ mortuo patrē diues facta omnes diuitias cōmunicauit cū uiro quāuis dotem olī dedisset: plus iquit Martialis hoc esse q̄ quod egerunt Euadne & Alcestis: quarū utraque incredili in maritum amore se in rogi iniecit: audita coniugis morte: nā Nigrina uiuens amorem suum testificata est: illæ utraque moriens. **I**uuat te: id est uis. **C**ensus: diuitias quæ uenerūt a patre. **A**rserit: esto q̄ arserit. **A**lcestis: filia regis thesalie uxor Admeti mater Eumeli: qui auctore Homero. xi. nauibus ad Troiā nauigauit: cū datū esset oraculū Admetum interiturum nisi aliquis ex propinquis sponte obiret: ipsa se in rogi iniecit. **O**ui. Si mea mors redimenda foret: quod abominor esset: Admeti coniunx quā sequere ris erat. **I**uue. Spectās subeuntem fata mariti Alcestem.

Euadne: Martis filia ex Thebe Asopi uxore uxor Capanei audita coniugis morte se in rogi iniecit: ita apud Oui. loquens: Accipe me Capaneum cineres miscebimus inquit. **P**ignore: monumento testificatione certæ uitæ: nam uiuēs uoluisti testificare amorem tuum. **V**t tibi non esset

morte probandus amor: id est uoluisti hoc ut tibi nō sit opus testificari amorem morte.

Milia: Ad amicū q̄ miserat sex milia cū Mart. eū bis sena rogauerit. Inq̄ Mart. ut bis sena habeat se uelle petere: xxiiii. milia nam dat dimidiū: ita dat. xii. quæ perierat.

Nunquam: In Zoilum inuidum: petit diuitias Martialis ut earum inuidia se suspendat: nam inuidi pingebantur apud antiquos strigētes sibi guttur & suffocātes se: ita uorū euocatione Siliū describitur apud ieros. **C**ausa quæ est: interrogat se. **N**oui uoti: quia opes petas. **P**endentem: suspensum inuidia.

Vltima uolentes orauit pensa sorores:

Vt traherent parua stamina pulla mora.

Iam sibi defunctus caris dum uiuis amicis:

Mouerunt tetricas tam pia uota deas.

Tum largas partitus opes a luce recessit:

Seque mori post hoc credidit ille senem.

De Dammis.

Aspicis imbelles tentent qua fortia damma:

Prælia: tam timidis quanta sit ira feris:

In mortem paruis concurrere frontibus audent.

Vis cæsar dammis parcere: mitte canes:

De Nigrina.

O felix animo: felix nigrina marito:

Atque inter latias gloria prima nurus:

Te patruos miscere iuuat cum coniuge census:

Gaudentē socio participemque uiro.

Arserat euadne flammis iniecta mariti:

Nec minus alcesti fama sub astra ferat.

Tu melius certe meruisti pignore uitæ:

Vt tibi non esset morte probandus amor:

In Auarum amicum.

Milia misisti mihi sex bis sena petenti:

Vt bis sena feram: bis duodena petam.

In Zoilum inuidum

Nunquam diuitias deos rogavi.

Contentus modicis meoque lætus.

Paupertas ueniam dabis recede.

Causa est quæ subiti nouique uotis:

Pendentem uolo zoilum uidere.

Condita: In Afrum senem: & iuuenis munera subeunt in officiis: erga diuites ait
poeta cum sit turpe oibus sectari id institutum uitae: hoc est anxie salutare: uenenari: co
lere palatinos: seni uero esse turpissimum. haec officia qui anxie praestat dicit ardelio: nam
ardeliones dicunt qui studiosius ad omnia accurrunt nulla in re permanentes. **Lx.** messis: id
est cum sis natus. **lx.** annu. **V**lla cathedra. i. nullus diues est quem mane non salutes: uel ca
thedra mulieru diuitu. **H**oratius: Inter discipularu iubeo plorare cathedras. **E**t nullis tri

In Afrum.

Condita cum tibi sit iam sexagesima messis:
Et facies multo splendeat alba pilo:
Discutris tota uagus urbe: nec ulla cathedra est:
Cui non mane feras irrequietus aue.
Et sine te nulli fas est prodire tribuno:
Nec caret officio consul uterque tuo.
Et sacro decies repetis pallatia cliuo:
Sydereosque modos: partheniosque sonas.
Hac faciant sane iuuenes: deformius afer:
Omnino nihil est ardelione sene:

Ad Mathonem.

Hospes eras nostri semper matho tiburtini.
Hoc emis: imposui: rus tibi uendo tuum.

In Mathonem.

Declamas in febre mathon: hanc esse frenesim:
Si nescis: non es sanus amice mathon.
Declamas ager: declamas hemytritaeos:
Si sudare aliter non potes: est ratio.
Magna tamen res est agri. cum uiscera febris:
Exurit: res est magna tacere mathon.

De Fabulla.

Epigramma nostrum cum fabulla legisset:
Negare nullam quo queror puellarum:
Semel rogata bis terque neglexit
Preces amantis. iam fabulla promitte:
Negare iussi: pernegare non iussi.

Ad Ruffum.

Hos quoque commenda uenuleio ruffe libellos:
Imputet & nobis otia parua: roga.
Immemor & paulum curae operumque suorum:
Non tetrica nugas exigit aure meas.

quoque libellos comedet Venuleio: rogatque ut legat. at si fuerit difficile legere duos
libellos: plicetur alterius libri charta: ut unus tantum uideatur liber & eo lecto alter tra
datur. Ita fiet ut non duo sed unus uideatur legi. **I**mputet: ascribat & tribuat. **A**ure
non tetrica: id est non graui censura.

bunis fas. i. nullus potest. **S**a
turiosque modos codex anti
quus het figeriosque mos: sed
Tranquillus scribit Saturium:
& non figeriu. Saturio erat de
curio cubiculario: Domitia
ni. Parthenius cubicularius. Si
legis figerios emendet dictio
eadem apud Tranquillu: ut p
saturio scribat figerius: conue
niant enim necesse est Tran
quillus: & Martialis: quando
de cubiculariis uterque loqui
tur. **S**oas: loqueris. **A**rdelio
ne: cursore ambitiosa: Ab ar
deo: id est festino: ita poeta uer
bum fecit.

Hospes Matho emit uil
lam Marti. ad qua saepe
accedebat. **I**mposui: decepi
te. **T**u rus: quia eo taquam
tuo utebaris.

Ddeclamas: In mathone q
disertus uolebat haberi: cu
laboras febre declamaret. Ait
Marti. cu insanire: non esse lo
cu i febre declamationis: nisi
forte id ageret causa puocandi su
doris & non ostendenda eloque
riae: Matho respondit declama
re i febre magna rem esse: ma
ior inquit Marti. esset si pos
set tacere: cu dolor cogat eum
clamare. **Q**uoniam exurat uisce
ra febris: id est res magna o Ma
tho tacere: hoc est difficile file
re: quasi diceret uideris poti
us ingemiscere propter dolorem q
declamare. **P**hrenesis: insania.
Hemytriteus. i. laborans fe
bre hemytriteo.

Hos: Rogat Ruffu ut hos

Securo: In Neuolum qui
uel minima rerum foeli-
citate ita efferebat: ut omnes
cōtēneret. **I**dem si qd paulū ma-
le cessisset: & ppter ea esset an-
xius: sūmisle: & humiliter do-
nabat: uenerabatur inuitabat
Ait Martialis se optare cū ali-
ter n̄ exerceat Neuolus uirtu-
tē: cum esse semper sollicitū.
Securo: cum nihil times. Sol-
licito: cū aliquid times. **N**ec
quisquam liber: id est nullum
putas liberum & notū prae ar-
rogantia. Ita mouet elatum la-
terius fortunæ.

Non est: In Thaidem fel-
latricē i quā ctiam supra
est illud distichon. **Q**uid me
Thai senē subinde dicis? qd p-
bet se nō fuisse Thaidē: sed
irrumasse. **I**mmo fellat: ergo
irrumabat Thai & n̄ futuebat.

Nos bibimus: In Ponticū
qui conuiuis aliud uinū
dabat: q̄ ipse biberet: ait Marti-
alis cū uti mirino uase: quod
fuscis maculis est distinctū: &
dare uasa uitrea conuiuis: ne si
ipse quoque uitro biberet di-
uersum uinū notaret. **N**ec a-
lix p̄picu⁹. i. nisi tu biberes ui-
tro. Prodat: & indicet te non
bibere idem uinum.

Si uis aurib⁹: Monet libel-
lū ut paret sibi patronū
Apollinarē: ut supra ē: meus
scazon. **C**andidius: magis alie-
nū ab inuidia. **T**unicas: cucul-
los. **S**alariog: puerog: uendē-
tiū salsamta. **A**rādæ: plicadæ:
Nvlla: Miserat carmīa Sep-
titiano Marti. in Xenis:
Xenia aut erāt munera: quæ i
saturnalib⁹ amicis mittebant
ab hisdē qui acceperāt remitte-
bāt: ut munera: quæ apophore-
ta dicebantur: Qui ergo Xeni-
um miserat apophoretū expe-
ctabat: sed Martialis nihil in
apophoretis a Septitiano ac-
ceperat.

Sed nec post primum legat hæc: sūmū ue triētē:
Sed sua cum medius prælia bacchus amat.
Si nimis est legisse duos tibi charta plicetur
Altera: diuisum sic breue fiet opus.

In Neuolum.

Securo nihil est te neuole peius eodem:
Sollicito nihil est neuole te melius:
Securus nullum resalutas. despicias omnes:
Nec quisquā liber: nec tibi gratus homo est.
Sollicitus donas dominum: regemque salutas:
Inuitas: esto neuole sollicitus.

In Thaidem.

Non est in populo: nec urbe tota:
A se thaida qui probet fututam.
Cum multi cupiant: rogentque multi.
Tam casta est rogo thais: immo fellat.

In Ponticum.

Nos bibimus uitro: tu myrra pontice. quare?
Prodat perspicuus ne duo uina calix.

Ad Librum suum.

Si uis auribus atticis probari:
Exhortor: moneoque te libelle:
Ut docto placeas apollinari.
Nil exactius eruditiusque est.
Sed nec candidius benigniusque.
Si te pectore: si tenebit ore:
Nec ronchos metues malignorum
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnauerit: ad salariorum:
Curras scrinia protinus licebit.
Inuersa pueris arādæ charta.

De Bassa.

Infantem secum semper tua bassa fabulle
Collocat: & lusus delitiasque uocat.
Et quod mireris magis: infantaria non est:
Ergo quid in causa est: padere bassa solet.

In Dissimulatore septitiano.

Nulla remisisti paruo pro munere dona:
At iam saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sescrupula septitiane
Missa: nec a querulo mappa cliente fuit.
Antipolitano nec quæ de sanguine thynni:
Testa rubet: nec quæ coctana parua gerit.

Dissimulatores apud Martialem ille etiam dicebatur qui postulantem aliquid amicum simulabat se non intelligere. infra **D**issimulas: factes me puto caufidicum. **E**t iam fue re: id est iam præterire saturnalia: quæ quinque diebus durabant. **S**crupulū: est genus ponderis: quod apud Plinium sæpe potes inuenire: argenti scrupula: nam mittebantur ligula argentea: Coclearia certo pondere. **M**appæ: & mittebatur in saturnalib⁹. **M**uria: genus liquaminis salis & preciosissimi. Antipolitani thinni: Nam muria illic erat opti-

Nec rugosarum uimen breue picenarum.

Dicere te posses ut mēnisse mei.

Decipies alios uerbis uultuque benigno:

Nam mihi iam notus dissimulatores eris!

De Rusticatione.

Rure morans quid agā: respōdeo pauca togatus
Luce deos oro: famulos post arua reuiso.
Partibus atq; meis iustos indico labores.
Inde lego: phœbumque cio: musamque laceſso
Hic oleo corpus frico: mollique palæstra.
Stringo libens: animo gaudens: ac fœnore liber.
Pondero. poto. cano. ludo. lauo. cœno. quiesco.
Dum paruus lychnus modicum consumit oliui:
Hæc dat nocturnis nox lucubrata camœnis.

Ad Librum.

Ohe iam satis est: ohe libelle.
Iam peruenimus usque ad umbilicos:
Tu procedere adhuc & ire quæris.
Nec summa potes in sceda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta nō sit.
Quæ prima quoque pagina peracta est:
Iam lector queriturque: deficitque.
Iam librarius hoc & ipse dicit.
Ohe iam satis est: ohe libelle.

Epigramatō. M. V. Martialis liber Quintus.

Hoc tibi palladiæ seu collibus
uteris albæ
Cæsar & hinc triuiam pro
spicis inde thetym

cū fuerit i secessu solutis curis perlegat: orat tantū ut accipiat libꝛe: & ipse putabit lectū esse. Merito mittit hic Domitiano: quoniā nihil est auribus principis indignū: Sales las sciui absunt. **A**lbæ palladiæ: albā palladiā appellat quoniā Domitianus quinquatria Mineruæ illic instituerat instituto etiā collegio sacerdotū. **U**teris collibus albæ. i. siue uersaris Albæ. **T**riuiā. i. arthemisiū tēplū Dianæ ad aritiā. quod ex monte albano prospiciebat. **T**hetym: id est mare: nam & maris ex monte albano est prospectus.

ma quemadmodū clazomene nobiles erant garo: & uas muria mittebatur in saturnalib⁹. Infra ita loquitur: Antipolita ni fateor sum filia thinni. Antipolis iuxta urbem erat in ianiculo i Hispania ad littus gallicum. In Asia: de qua puto intelligendum. **C**ottana: puas fici syriæ. Syriæ aut puæ erāt.

Breue uimē: breuis cista. **D**issimulatores: quia simulas te nō intelligere qd uelim: nā mihi munus ut munus acciperē: sed tu dissimulas: nō mittā igit apli⁹ cū sciam te esse dissimulatores.

Ohe iam: Alloquit libꝛū: monetque iā esse quiescēdū. Ohe uerbum peculiare Horatii: Satur ē quū dicit Horatius ohe. **U**que ad umbilicos. i. ad finē: ut Prophirio sentit. **S**ceda: tabula rudis: quæ papyro supinducta cōficiebatur. Pli. de papyro: Supina tabula sceda superinducit papyrus: Ex hoc igitur ait scedā excedis: & quod excedebat scedā amputabat. **V**ult enim notare libꝛum nimiū crescere. **N**on sit res peracta: tanq̃ non expleueris lectorem: sed ea res perfecta. **P**rima pagina: id est etiā pagina lectorem tedio expleui sti. **D**eficit: lassus est.

Hoc tibi palladiæ seu collibus
Dicat hic quī
tus liber Do
mitiano: ut eū

Veredicæ sorores. i. fortunæ antiatinæ. i. siue es Antii: tibi collebat fortuna sub duarum soror imagine: auctor est Macrobius in saturnaliis: meminit Triguillus. earum templum opulentum fuisse scribit Prophirio. **R**esponsa: danda mortalibus. **D**iscut: nam minora numina a superioribus numinibus discere dicuntur responsa danda mortalibus. Virgilius: Nam cætera luno Me uetat. **S**uburbani freti: nam Antiū cōditū est medio saxo abluente mari: ut quasi in suburbio fretum esse uideatur. **A**eneæ nutrix: hoc ē siue es Caietæ: Nam Caieta a nutrice

Aeneæ nomen accepit: ut nostris placuit scriptoribus quauis Strabo Caietam dictam putet: quoniam lacones curua omnia Caieta dicunt. Sinum caietanum curuum appellarunt. Antium sine portu erat aptum secessui & principibus: præsertim cōcessū ad uocationē rerū urbanarū: ut Strabo. **S**eu filia solis: id est es circeis: Nam circeia Circe solis & Persæ filia dicti sunt: quamuis Diodorus præter Homeri & Apollonii sententiam Circem filiam Aetæ & Echates fuisse tradat.

Anxur: lingua uolscorū: Ter racina latine dicitur: eadē trachinia: quia Liuius aliter scribat superioris sententiæ auctor Pli. **A**quis salutiferis: ob paludē: quā ante terracinā erat a duobus fluminibus confectam non parua aquarū salubritate. **C**andidus anxur: dicitur candore saxorum. Horatius neutro genere proferens: Impositum late saxis candentibus anxur.

Quo sospite. s. Cæsare. **C**redimus Iouem esse gratū: non immemorē beneficiorū sibi collatorū: quoniam olim Cæsar puer capitolinū Iouē defendit una cū patruo Sabino. ut alibi: Prima suo gessit pro loue bella puer. quod Silius in tertio tetigit. Et præterea nuper Cæsar Ioui templum erexerat. **G**alla credulitate: quia Strabo tribuit gallis credulitatem: & creduli sunt præter cæteros: præterea stolidi: ut galla legas: id est stolida.

Matronæ: Ad matronas honestas & pueros scribit: & dedicat hunc librum: Nequitia procatores: id est scurrilitatis. **S**ale nudi: id est impudētes ioci. **Q**uintus iocatur. i. quātū liber iocat una cū dñō: nam in hoc libro dñs uersatur. **G**ermanicus: Domitianus qui id sibi nomē assumpsit populis germaniæ deuictis. **P**uella cecropia: de Domitia uxore potes intelligere: sed placet intelligas de Pallade: quā collebat. Alii sentiunt de Iulia filia Titi Vespasiani: quā Domitianus ardentissime amauit. **O**re non rubenti: sine rubore.

Accola: Datis obsidibus Domitiano adacis: Degis Regulus: inter eos cū Domitianum uidisset mea inquit sors qui sum obses melior est quā fratris qui est liber in dacis: quoniam mihi licet prope intueri Germanicum: quem ille tam lōge colit. **N**ostræ ripæ: tyberis: qui ad dacis tibi missus. **L**ætus: Degis.

Seu tua ueredicæ discut responsa sorores:

Plana suburbani qua cubat unda freti.

Seu placet aeneæ nutrix: seu filia solis.

Siue salutiferis candidus anxur aquis.

Mittimus o rerum foelix tutela salusque:

Sospite quo gratum credimus esse louem.

Tu tantum accipies ego te legisse putabo:

Et tumidus falsa credulitate fruar.

Ad Lectores.

Matronæ puerique uirginesque

Vobis pagina nostra dedicatur:

Tu quem nequitia procatores

Delectant nimium: salesque nudi

Lasciuos lege quattuor libellos

Quintus cum domino liber iocetur:

Quem germanicus ore non rubenti

Coram cecropia legat puella.

Ad Domitianum.

Accole iam nostræ degis germanice ripæ:

A famulis istri qui tibi uenit aquis:

Latus & attonitus uiso modo præside mundis:

Affatus comites dicitur esse suos.

Mea fors: quāuis sim obles. ¶ Degis: proprium nomen obsidis.

Fœtere: Myrtale ebria solebat mero admiscere folia lauri ne uinū oleret: sed id ad ebrietatē quoque uitandā erat aptū. nā Theophrasto auctore laurus ebrietati aduersat. locatur poeta i myrtalē: postea q̄ ingt nō uult uideri bibisse uinū quotiēs uideris eā rubicūdo ore dicas bibisse laurū. ¶ Decipiat nos. i. ut occultet odorē. ¶ Prominentib⁹ uenis: nā id existit in ebrio. Licebit dicas: poteris dicere. Bibit laurū. idē. n. erit ac si diceret bibit uinum & ebria est.

Sors mea q̄ fratris melior: cui tam prope fas est:
Cernere: tam longe quem colit ille deum.

¶ In Myrtalem.

Fœtere multo myrtale solet uino
Sed fallat ut nos: folia deuorat lauari.
Merumque cauta fronde non aqua miscet:
Hanc tu rubentem prominentibus uenis
Quotiē uenire paule uideris contra
Dicas licebit: myrtale bibit laurum.

¶ Ad sextum.

Sexte palatinæ cultor facunde mineruæ:
Ingenio frueris qui propiore dei.
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas:
Et secreta ducis pectora nosce licet.
Sit locus & nostris aliqua tibi parte libellis:
Qua pædo qua marsus. quaq; catullus erit.
Ad capitolini caelestia carmina belli:
Grande cothurnati pone maronis opus.

¶ Ad Musas.

Si non est graue nec nimis molestum
Musæ parthenium rogate uestrum.
Sic te serior & beata quondam
Saluo casare finiat senectus:
E sis inuidia fauente scelix.
Sic burrus cito sentiat parentem:
Admittas timidam breuemque chartam
Intra limina sanctioris aulae.
Nosti tempora tu iouis serenī:
Cum fulge placidus suoque uultu:
Quo nil supplicibus solet negare.
Non est quod metuas preces iniquas.
Nunquam grandia nec molesta poscit:
Quæ cedro decorata purpuraque

ter dicitur. ¶ Iniquas preces: quia multa petam: & iniusta precer.

Sexte: mittit librū ad Sextum scribā & consiliariū Domitiani: rogatque ut eum colloce inter leuiore poetas. nam libris de bello gesto capitolino a Domitiano olim conueniunt grauiora poemata.

¶ Mineruæ palatinæ: qui musas & studia palatina exerceas:

¶ Nascētes. i. primas curas Domitiani. ¶ Inter carmina belli capitolini. i. inter opera scripta de bello capitolino gesto a Domitiano.

Si non est: Versus phallescus est: mittit carmina Domitiano: sed rogat Parthenium cubicularium ut librum principi afferat: cum tempestiuum erit: neque porrigat: sed legat uidente Domitiano: qui cum sit studiosus litterarū statim poscet libellum: fingit se esse ante hostium: & accersere per musas Parthenium: uel eas alloquat: & quæ sequunt sint mandata ad Parthenium. Partheni⁹ colebat musas iccirco uestrū. ¶ Sic: uerba Martialis obtestātis ad Partheniū: q̄ pfectus cubiculi erat Domitiani auctore Trāquillo. ¶ Finiat: absoluat tuam uitam. ¶ Inuidia fauente: id est inuidis etiam fauentibus: nam ei qui honestū gratiæ locum retinet illi etiā q̄ inuidēt fauent: ut sit sensus sic semp retineas istum gratiæ locum. ¶ Burrus: natus Partheni & proprium uiri nomen apud Tacitum. ¶ Iouis serenī: apud uerbo in methaphora usus est: nā cum dixisset iouis addidit serenī: Nam serenus Iuppiter dicitur.

Umbilicus: ut Porphyrio interpretat: erat ornamētū: quod extremis partibus libroꝝ addebat: uel ex osse: uel ex ligno: unde dicit res peruenit ad umbilicū. i. ad finē. **C**edro: nā libri auctore Vetruiuo oleo cedrino tincti nō timēt nec tincas nec cariē: & Hemina in annalibus: scriptum reliquit libros Numæ reptos a Cn. Terentio sub ianiculo nō fuisse cōsumptos: quoniā cedrati essent. **A**lii codices pliniani habent Cæراتи.

Qualiter: laudat Domitianus: q̃ multa ædificia incendio assūpta instaurauerit renouatā esse urbē sub Dōitiano:

no: factāque nitidiorē ut phoenix nitidor ē: cū renouat: nam cōburit se phoenix: & ex cineribus alter phoenix nascit: Aperte poeta renouatā urbē ab incendio cōpauit phoenixi: quæ ipsa arsit: auctor ē Trāquillus huius instauratiōis i Dōitiano: Manilius rogat⁹ scribit uiuere annos phoenixē. cccccc. & .lx. & cōsecratā esse soli in Arabia: conuersionē magni anni fieri cum morit: nā extrema senectā cōburit se surculis turis: & aliis ramis odoratis. **E**xuta. i. deponit senectā cariē. **S**ūpsit uultus. i. iuuetutē innouationē.

Sui p̃sidis: Dōmitiāi. **V**na auis: sola auis phoenix: & semp̃ sola est. **N**ostræ querelæ: non nulli codices habent notæ: ut dicas Vulcane parce: & noli iactare ampli⁹ querelā tuā omnibus q̃. s. Venus uxor tua cōcubuerit cū Marte auctore generis romani. si legis nostræ. i. noli amplius agitare nostras querelas. **T**urba martis nā habemus genus a marte: quē odisti: sed habemus etiā a Venere genus quā amas. **C**atenis leniacis: quib⁹ dephendisti Venerē cū Marte i adulterio. **H**omerus auctor i p̃mis. **A**met te patient: quis sis claud⁹ & d̃formis.

Edictum: Phasis libertus cum legitimū equitis censum nō haberet lacernis purpureis uolebat uideri eques: & cū nuper Domitianus iussisset seruari legē Orhōis: ne cui liceret sedere in. xiiii. gradu. nisi equestrem censum haberet: hic in theatro iactabū dus laudabat legem quasi ipse esset eques: sed Lectius cui ordinis theatralis cura erat de mandata iussit eū surgere. **P**hasis: nomen propriū liberti: sumptum a Phasi fluuiō quē admodum Tanais libertus Mecoenatis olim sumpsit a Tanai. **D**omini: id est Domitiani. Domitianus cum epistolam dictaret sic incepit dominus deusque noster ita iubet. unde institutum est ut ita appellaretur. **P**urus: id est sine colluione plebis. **C**ommodus licet sedere. i. reddita est dignitas equitibus. **I**llas lacernas: nam solis lacernis poterat uideri eques: sed censum non habebat.

Nigris pagina creuit umbilicis.
Nec porrexeris ista: sed teneto.
Sic tanquam nihil offeras: agasque.
Si noui dominum nouem sororum
Vltro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum.

Qualiter assyrios renouant incendia nidos:
Vna decem quotiens sacula uixit auis.
Taliter exuta est ueterem noua roma senectam:
Et sumpsit uultus p̃sidis ipsa sui.
Iam precor oblitus nostræ uulcanæ querelæ:
Parce: sumus martis turba. sed & ueneris.
Parce: pater sic lemniacis lasciua cathenis:
Ignoscat coniunx: & patienter amet.

De Phaside.

Edictum domini deque nostri:
Quo subsellia certiora fiunt.
Et pueros eques ordines recepit:
Dum laudat modo phasis in theatro
Phasis purpureis ruber lacernis.
Et iactat tumido superbus ore.
Tandem commodius licet sedere.
Nunc est reddita dignitas equestris.
Turba non premimur: nec inquinamur
Hæc & talia dum refert supinus.
Illas purpureas & arrogantes
Iussit surgere lectius lacernas.

LAnguebā: Symmachus medicus: cuius alibi meminit multis discipulis cōitibus accessit ad Martiale febre laborantem. discipuli autē illi erant iuniores manibus gelidis: ait poeta sibi allatā fuisse maiorem febrem tactu illorum adolescentiū: q̄ prius haberet: captus enim est amore. **N**unc habeo: scilicet febrem ardore amoris.

Effe quid: Cōquerit poeta inuidia hominū fieri: ut mortuis tantū poetis tribuat honos: & hoc accidere ait: quoniā eadē inuidia perturbati hoīes uetera nouis sēp atepo-

In Symmachum.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum symmache discipulis.
Centum me tetigere manus aquilone gelata:
Non habui febrem symmache: nunc habeo.

Ad Regulum.

Esse quid hoc dicam: uiuis quod fama negatur:
Et sua quod rarus tempora lector amat:
Hi sunt inuidiæ nimirum regule mores:
Præferat antiquos semper ut illa nouis.
Sic ueterem ingrati pompeii quærimus umbrā:
Et laudant catuli iulia templa senes.
Ennius est lectus saluo tibi roma marone:
Et sua riserunt sæcula mæonidem.
Rara coronato plausere theatra menandro:
Norat nasonem sola corymna suum.
Vos tamen o nostri non festinate libelli.
Si post fata uenit gloria: non propero.

De Stella.

Sardonycas imaragdos adamātas iaspidas uno:
Portat in articulo stella seuere meus.
Multas in digitis: plures in carmine gemmas:
Inuenies: id est hæc puto culta manus.

De Eadem.

Quod nutantia fronte pertinaci:

re Maronē. **M**enādro. quattuor Menādri fuerūt: menāder atheniē. auctor ueteris comœdiæ: Menāder laodicens sophista: Menāder byzātin⁹ historic⁹: Menāder filius Diopitis auctor nouæ comœdiæ. Strabo: & isani i mulieres amoris hic suo tpe nō fuit habit⁹ i p̄cio nā ut scribit Quint. Philemō prauis iudiciis sui t̄pis ē platus: Corinua: nomē puellæ fictū ab Ouidio: nā duæ fuerūt Corinæ utraq; thebana & carmib⁹ lyricis erudita: adō ut iūior cū Pidaro cōtēdisse dicat: hui⁹ tumul⁹ i boetia erat ipsius effigie: uitta coronata i monumētū superati Pindari: auctor Pausanias: Inde Ouidius puellæ suæ nomen honestum indidit.

Sardonycas: Laudat carmē Stellæ: quo dicit eū cōsecutū multas gēmas: An itelligit Violatillā amicā dedisse ei gēmas: quā opusculo cōposito Asteridē appellauit: & in cuius gratiā defleuit colūbā: an intelligit ab aliis etiā habuisse a Domitiano ut puto: cui⁹ uis- & oriā sarmaticā cecinerit ut mox dicemus. **S**maragdos. s. i. fine abiicias demū facias colligionem uocalium. **P**lures in carmine gemmas. i. uenustatem & florem uerborum.

Quod: Mascion Ninus eodē argumento epigrāma est de stella: sed qui nomet duos

nūt. eadē ē sententia Quint. q̄ scribit iudiciū de uiuis auctori- bus liuore perturbari. & Ouidii: Pascitur in uiuis liuor: post fata quiescit. Sua tēpora .i. auctores suorū tēporū. Pōpeiū umbrā. i. porticum Pōpeiū Domitiano: cuius porticū dicit præstantiorē eē pōpeiana: nam q̄ domitianus condiderit porticū nulla qdē extat historia tradita uel a Trāquillo: uel a Tacito: sed ab Eusebio tātū i tēporib⁹ qd uix potuerim reperire. Iulia tēpla Catulli: itelligit capitolium instauratū a Sylla & dīcatū a Catullo quarto enim cōstructū est capitolium a Tarquinio qd Horatius dedit: Euerfū bellis ciuilib⁹ instaurauit Sylla dīcauit Catullus: bellis uitellianis instaurauit Vespasian⁹: eo moriente icensū instaurauit Domitian⁹. ait ergo poeta præ inuidia hoīes ante pōere porticū Pōpeiū porticib⁹ Domitiani: & capitolium dīcatū a Catullo capitolio instaurato a Dōitiāo. **S**ic: ppter inuidiā. Iulia tēpla. i. capitolium. alibi de filio Reguli: Iulia tēpla placēt. i. tēpla capitolina. **U**mbram Pōpei. i. porticū Pōpei. **S**aluo marone: cū posses lege-

Masclionem & Ninum prodigiosa ostentatione uirium. horum nomina quod alibi non repperi: sed mihi fit uerisimile: eum intelligere de Athanato: qui eius temporibus floruit. Is quinquagenario plūbeo thorace indutus: & cothurnis quingētoꝝ pondo calciat⁹ per harenā īgrediebat⁹: & de Fusio saluo: q̄ duo cētenaria pondo pedibus totidē manibus & hūeris cōtra scalas ferebat: hoc genus gestādī dedit Iuue. Corbuloni. **D**ecē puellas. i. gemmas decem puellarum: alii sentiunt precium decem puellarum: quod placet.

Quoniam: In Calistratum qui tibi solis diuitiis placebat: ait enim & si non diues est tamē se eū esse qui non potest esse Calistratus: sed quilibet e uulgo potest esse quod ē Calistratus. nā omnes diuites esse possunt: poetæ pauci. **N**on male notus: q̄a uirtute cognitus. **L**egor frequēs. i. mea epigrammata legunt⁹ a multis. **E**t dicit⁹ hic est: ut illud Persii: Pulchrum ē digito mōstrari: & dicit⁹ hic ē. **T**ua tecta cētēnis columnis. i. habes superbas aedes.

Opes libertinas: an quod fuerit libertus: an opes ingentes: nā liberos īperatorios supra ceteros mortales ditissimos esse scribit Plini. superasseque ciues ditissimos: ut Narcissum: Palantem: & Calistū: quod placet. unde Tacitus ad Senecam ex Nerone: Pudet referre libertinos: q̄ ditiores spectantur.

Opes libertinas: id ē īgētes opes. Gleba sye. Syenes opp. ægypti qđ fertile erat. alibi poeta: Mitte tuas opes accipe nile rosas. Parma: opp. galliæ cisalpinæ. hoc qđ tu: id ē diues. **E**t sum: scilicet poeta.

Mittecū: Vita apđ Mart. ut supra dictū ē accipit⁹ p̄ coꝛꝑꝑe: quo in uoluptate honesta uersamur: neque q̄sq̄ dī uiuēr apđ hunc poetā: nisi q̄ relaxato aīo molestiorib⁹ curis honeste uoluptati uacat. **S**uperba sit mata: imagies. **G**estatio: locus ubi antiq̄ gestabant. **V**irgo: aq̄ uirgīs. Bonos soles. i. bonos dies. **I**mputat⁹. i. ascribūt tēpi noꝛstro. qđ datū erat ad uiuēdum.

Sedere: Renouata lege theatri a Domitiano multi q̄ p̄stemeritate sua p̄miscue sedebant: ī plebeā turbā retrudebantur: cū cēiū equestre nō haberēt: nūc dēdēt

Gestat pondera masclion superbus.
Aut grādis linus omnibus lacertis:
Septem quod pueros leuat: uel octo.
Res non difficilis mihi uidetur.
Vno cum digito uel hoc uel illo.
Portet stella meus decem puellas:

In Calistratum.

Sum fateor semperque fui callistratē pauper:
Sed non obscurus: nec male notus eques:
Sed toto legor orbe frequens: & dicitur hic est:
Quodque cinis paucis hoc mihi uita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis:
Et libertinas arca flagellat opes.
Magnaue niliacæ seruit tibi gleba syenes:
Tondet & innumeros gallica parma greges:
Hoc ego tuque sumus: sed quod sum nō potes cē
Tu quod es: e populo quilibet esse potest.

Ad Martialem.

Si tecum mihi care martialis
Securi liceat frui diebus:
Si disponere tempus ociosum:
Et uerā pariter uacare uite:
Nec nos atria: nec domos potentum
Nec lites tetricas forumque triste
Noscemus: nec imagines superbas:
Sed gestatio: fabula: libelli:
Campus: porticus: umbra: uirgo: thermæ
Hæc essent loca semper: hi labores.
Nunc uiuit neuter sibi: bonosque
Soles effugere atque abire sentit.
Qui nobis pereunt & imputantur.
Quisquam uiuere cum sciat moratur?

De Manneio.

Sedere primo solitus in gradu semper

Manneius qui ex ordine equestri deiectus in ultimum ordinem: & uix sedens extrema parte subsellii altero genu uidebat stante cum altero sedere: tamē adhuc iactantibus dicebat se de sententia equitum sedere dimidiū dimidia uero parte. **Lectio:** magistro theatralis ordinis iubente se stare. **In primo gradu:** decimo quarto. **Tum:** ante legē promulgatā. **Occupare:** capere ordines p̄miscue. **Transtulit:** castra alludit ad equitem .i. discessit cum soleret sedere prius inter p̄mos. **Caput cucullo:** an quia cum pudebat &

Tunc cum licebat occupare manneius,
Bis excitatus terque transtulit castra,
Et inter ipsas pene tertius sellas:
Post caiumque luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus:
Oculoque ludos spectat indecens uno
Et hinc miser deiectus in uiam transit
Subsellioque semifultus extremo
Et male receptus altero genu iactat:
Equiti se sedere letioque se stare.

Ad Cas. Do.

Quintus nostrorum liber est auguste iocorum:
Et queritur laesus carmine nemo meo.
Gaudet honorato sed multus nomine lector:
Cui uictura meo munere fama datur.
Quid tamē hac profuit quis uenerantia multos?
Non profunt sane: me tamen iusta iuuant.

Ad Lectorem.

Seria cum possim quid delectantia malim:
Scribere: tu causas es lector amice mihi:
Qui legis & tota cantas mea carmina roma:
Sed nescis quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa tonantis:
Sollicitisque uelim uendere uerba reis:
Plurimus hispanas mittet mihi nauta metretas
Et fiet: uario sordidus ære sinus.
At nunc conuiuia est comeffatorque libellus:
Et tantum gratis pagina nostra placet:
Sed non hac ueteres contenti laude fuerunt:
Cum minimum uati munus alexis erat,
Belle inquis dixti, satis est laudabimur usque:

cas defendere templa tonantis. i. publicum fiscum tueri. **Conuiuia libellus:** id est uix adhibeor in conuiuio. **Gratis:** sine precio. **Pagina:** id est carmē quasi dicat si daret nō placeret Alexis: puer datus Virgi. a Mecœnate: munera erat Alexis: quæ Mecœnas dederat Virgilius. **Dissimulas:** simulas te non intelligere quid uelim: ut supra: iam notus dissimulator.

nolebat agnosci: an quia uelis theatralibus ipse nō regeretur ueste tegebatur. **Indecens:** sine dignitate. **Et se stare lectio .i.** altera parte stare iussu Lectii: quasi hoc amare diceret in Lectium: cui ex dimidia parte satisfacere uolebat. ril⁹ ē poetæ.

Seria: Cōquerit Martialis q̄ cum multi delectentur eius carminibus nihil donent: & dissimulent se intelligere qd̄ petat his iocis: Interea que omittat alias artes: p̄sertim agenda: causa: unde multū posset lucrari. **Amice mihi:** antiquus codex habet nō mihi: sed malo: qd̄ placet ut dicat es cā damno meo. **Seria .i. res grauiors.** **Quanti stet mihi:** q̄ti mihi cōstet amor tuus meorū carminū nā dū seruiō tibi omittere alias res. **Metreta:** sunt qui putāt metretam p̄ genere uasis & cadi accipi: quo uerbo usus est luue. ut. s. metretā accipiat p̄ amphora uiuaria uel potius p̄ uino. supra: septenaria sythelis sagunti: sed fuerit absurdum accipi metretam p̄ genere sordidæ pecuniæ: ut illyria habebat nūmos quosdā peculiare: quos appellabat uictoriatos: afferebatque Romā gratia cōmercii. **Templa falciferi tonantis .i. saturni:** nā Saturnus numē reorū erat: i cui⁹ templo seruabatur ærarium romanorum: propterea poeta cum de reis loquitur huius meminuit: hoc magis placet q̄ si di-

Conuiuia libellus: id est uix adhibeor in conuiuio. **Gratis:** sine precio. **Pagina:** id est carmē quasi dicat si daret nō placeret Alexis: puer datus Virgi. a Mecœnate: munera erat Alexis: quæ Mecœnas dederat Virgilius. **Dissimulas:** simulas te non intelligere quid uelim: ut supra: iam notus dissimulator.

Facies me caufidicum. i. coges me descendere ad causas agendas: cum nihil des: nihil enim dabis ut uideo. Alibi: Nec legis & laudas quæ tibi fama petit..

Dum pauos: Deridet Gellia quæ iactans nobilitatē suā cōtēnebat equitē: negabatque se nupturā nisi Latoclauo. Latoclauo ueste utebant & nobiliores & ditiores & qui ea ueste utebant latoclaui dicebant. Tranquillus de Nerone: A latoclauo cuius uxore

attractauerat cæsus. i. tādē ut possit cōmiscere nuplit iudæo diuiti. Cophinus græce & cista eodē uerbo dicunt: id iudæi i suppellectile habebāt. Iuue. Colphinū scēnūque supellex. iudæus ergo potest dici cistifer: quia secū ferat in supellectile cophinū: & qui obsonia ferūt mercede cistiferi sūt: uel aliud aliqd uédētes. deridet igitur poeta Gellia q̄ nupserit cistifero: cū putet se ditissio nupfisse. Cistifer cōe uerbū ē: & iudæo fortasse ditissio: & paupi mercenario. Nō eques fordida cōditio. i. dū nō placet eques: & cū cōtēnis tāq̄ te i feriore.

Quod: Ad Quintianū cui ait se mittere i saturnalibus nō mūera: quæ mitti solēat sed uersus qm̄ ea munera quæ mittunt a paupib⁹ diuitib⁹ sūt dolosa: & plus petūt q̄ afferant se tamē debere uideri liberalē: nā cū paup nihil donat ē liberalis: q̄a nihil petit. Vernulas: natos domi: mēse decēbri i saturnalib⁹. Ligula: erat genus gladii auctore Gellio a similitudine lingue: & p̄ istrumento accipi potest qd̄ ad similitudinē lingue cōflatū usui ē: ad aromata & cōdimēta tractada. mittebant ligula i saturnalib⁹: ut in distichis: apertū est. Cæreus:

etiā mittebat i distichis: Hic tibi nocturnos p̄stabit cære⁹ ignes. Pruna damascena: i distichis: Pruna peregrinæ carie rugosa senectæ: Sūmo solēt duri soluere uētris onus. Damascus nobilis urbs Syriæ prunis: & mixis nobilis. i. saturnalib⁹ Domitiani: Sparsa pruna. Papinius: Quos pia germinat Damascus. Et chartæ mittebantur: ut i distichis: Seu leuiter noto seu caro missa sodali: Omnis ista solet charta uocare suos: Et paulo post. Senibus: rugosis. Scarus: piscis optimus: solus ruminat: ut Plinio placet. lecinore cōmendatur: ut in Vitellii patina commemorat Tranquillus scarorum iecinora.

Si q̄ fides: Instaurata urbe a Domitiāo & castigatis morib⁹: poeta cōquerit unū rātū uitiū resider: q̄ diuites amici nihil dēt pauperibus. Si q̄ fides ueri. i. si ueritati credēdū est. Quando licuit. i. quādo potuimus. Triūphos: an duplicē triūphū: quē egit Domitianus de daciis: an pōpas ludoḡ triūphos appellauit. Dei palatini: quādo magis meriti sūt d̄ patria q̄ tu Domitiāe: quoniā expulsis delatoribus uoluisti unicuiq̄ esse uitā liberā. Ingratas amicitias. i. ingratos amicos. Prolegē. i. afficit mūerib⁹. Eques nō alien⁹: eques

Disimulas facies mē puto caufidicum.

In Gelliam.

Dū proauos atauosque refers & noīa magna:
Dum tibi noster eques fordida conditio est.
Dum te posse negas nisi lato gellia clauo:
Nubere. nuplisti gellia cistifero.

Ad Quintianum.

Quod tibi decembri mense quo uolāt mappæ:
Gracilesque ligula: careique chartæque:
Et acuta lenibus testa cum damascenis:
Præter libellos uernulas nihil misi.
Fortasse auarus uidear: aut inhumanus.
Odi dolosas munerum & malas artes.
Imitantur hamos dona: nanque quis nescit:
Auidum uorata decepi scarum musca.
Quotiens amico diuiti nihil donat.
O quitiāne liberalis est pauper.

Ad Cæs. Do.

Si qua fides ueri præferri maxime cæsar
Temporibus possunt sæcula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triūphos
Quando pallatini plus meruere dei:
Pulchrior & maior quo sub duce martia roma:
Sub quo libertas principe tanta fuit:
Est tamen hoc uitiū: sed non leue sit licet unum.

non alienus a Martialedicitur: qui censu suo equestre optinet dignitatem: ad differenti-
am equitis qui quum equo stipendium faciat eques est: sed alienus: nam i militiam alie
nam mercede conducitur. In distichis: Foelix cui comes est non alienus eques. Illic plura
dicemus. Eques non alienus. i. qui diuitiis eques est.

Saturnalitiae: Idem carpit hortans Domitianum: ut cum alii non dent: det ipse. Est
luxuria: id est nimium esse putant ciues romani. Reges tumidi. i. domini superbi.

Quod colit ingratas pauper amicitias.

Quis largitur opes ueteri fidoque sodali:

Aut quem prosequitur non alienus eques.

Ad Eundem.

Saturnalitiae ligulam misisse selibrae:

Flammatae ue togae scrupula tota decem.

Luxuria e: tumidique uocant haec munera reges:

Qui crepet aureolos forsitan unus erit.

Quatenus hi non sunt. esto tu caesar amicus:

Nulla ducis uirtus dulcior esse potest.

Iam dudum tacito rides germanice naso:

Vtile quod non uis do tibi consilium.

De Apollonio.

Quintum pro decimo: pro crasso regule marcum:

Ante salutabat rhetor apollodorus

Nunc utrumque suo resalutat nomine. quantum:

Cura laborque potest: scripsit: & edidicit.

In Paulum.

Mane domi nisi te merui uoluique uidere.

Sunt mihi paule tuae longius aequiliae:

Sed tiburtinae sum proximus accola pilae:

Qua uidet antiquum rustica flora louem.

Alta suburbanum uincenda est semita cliui:

doro gaudet imbrifer Nilus. **Q**uintum: iocus e in nominibus Quintum & Decimu
& Marcu & Crassum: ut ostendat eum infirmae prorsus memoriae quum ne his quidem
nominibus seruetur.

Mane domi: Conquerit q post longae uiae labores non inueniat Paulu domi que possit
salutare: ante. n. exierat q uenerit Marti. iter caetera poeta uota optat multis i locis
somnia: alibi se reliquisse urbem: cum ibi non posset dormire scribit: Matutine cliens ur-
bis mihi causa relictae: ait ergo se no posse colere Paulum: neque cu dominu habere ni-
si dormiat. **S**it longius: adiurantis est: id est nisi uolui te uidere. **T**uae aequiliae: quare
interuallum mihi est molestum: sint etiam longius. Aequiliae: in quibus habites: no co-
queror longitudinem uiae sed quia subeo multa discrimina. **P**ila tiburtina: locus in ur-
be erat ex lapidibus tiburtinis. solet poeta ab obscuris locis uel exiguis domu suam desi-
gnare: ut alibi: Longum est si uelis ad pirum uenire. **L**ouem antiquu: an ueteris capito-
lini louis uestigia: an de foro antiquo intelligit: an antiquu loue dixit ut Papinius dixit
ad differentiam Domitiani noui louis. placet prima sententia: ex auctoritate Varronis
est. **V**incenda semita: id est oportet me superare cliuum suburbanum.

Selibrae: selibra media libra
erat: quod pondus in muneribus
saturnaliis erat constituta-
tum: inde apud hunc poetam
repperies duas selibras tres li-
bras.

Scrupulum: genus pon-

deris. **F**lamarisue togae hoc. i.

si miseris togam flamaré decé

scrupuloru. **F**lamaris: rubrae a

colore flammæ: Et rubrae ue-

stes eadem metaphora ardere

dicuntur: na uestes purpureae

in saturnalibus mittebantur.

alibi: Cadmi municipes feralia

cernas. **C**repet: numeret: na

dum numeratur crepitum fa-

ciunt nummi. **Q**uatenus: id e

quoniam. **E**sto amicus. i. do-

na ita appellat amicum Marti-

alis. **D**ulcior: liberalitate.

Quintum: Apollodorum

rhetore memoriae infir-

mae deridet: de quo alibi extat

epigramma: qui ne amicos qui-

dem suo nomie salutabat: sed

tandem coeperat recte saluta-

re: & appellare. Ait poeta hoc

accidisse eius labore: quod scri-

pserat memoriaeque manda-

uerat multos fuisse Apollo-

doros supra edictum: Apollo-

Nunq̄ sicca: non contaminata luto. **M**ulorū: uix possum superare multitudinē mulo-
rum. Iuue. Stantis conuitia mandræ. Codex antiquus habet murorū: quod nō placet ut
mandras muroꝝ intelligas saxa passim iacentia: qđ insequēs uersus uidet̃ pbare. **T**rahi
multo: eadē icommoda cōmemorat. Vmbritius apud Iuue. Coruscat lōge abies. **L**abo-
res: post mille pericula superata. **M**adētis: pluuiā. Iuue. Et multo stillaret penula nym-
bo. **V**ix tanti paulū: sensus est tot labores sum perpeſsus cū pueni domum tuam: ut eti-
am si te domi iuenirem id uix
fatis esset p̄mii laboribus qua-
si di. quanto grauius oportet
esse. q̄ post tot labores te non
inueniam. **O**fficioſus: qui di-
ligenter colit amicum. **T**u
non potes esse meus rex: id est
nolo te dominum. **N**isi dor-
mieris: nisi mane domi quies-
cas. q. d. nolo dominum aliis
seruire: quod alibi dixit: Qui
rex est regem Posthume non
habeat: nam intelligo Paulum
egressum fuisse mane ut alios
salutaret.

Herbag̃: In Bassum qui re-
uocata lege de theatriali
equitum confessu a Domitia
no: ut ipse quoque eques ui-
deret̃ sumpsit lacernas purpu-
reas: cū tamē non haberet cen-
sum equestrem: ait poeta equi-
tem nullū existimari p̄pter la-
cernas: cū nullæ lacernæ uale-
ant q̄dringenta. q. d. nō uestes
requiri ad iustum equitē: sed
censum quadringentor̃ fester-
tiog̃: nam si uestibus dignitas

equestris esset cōcedenda: Codrus quē supra appellauit principē penulatoꝝ eques esset
cū tamen non habeat censum equestre: ita utrunque subſanat. **H**erbag̃: eodē ferme ar-
gumento dictum est supra in Phalidē: illas purpureas & arrogantes lussit surgere Lectius
lacernas. **C**olores herbag̃: an uirides colores dicit: uestib⁹ enim uiridibus nonnulli ute-
bantur: quod testatur Papinius in Glautia liberto Melioris cum de eius uestibus loqui-
tur: Nunc herbas imittare sinu. An quod magis placet ad differētiā purpuræ. quæ tin-
gitur sanguine muricis & coccineæ: quæ cocco pomo fruticis: denique & aliarum uesti-
um preciosarum: nam preciosiores uestes aliis medicaminibus uiliores herbag̃ sucis in-
ficiabantur. **M**ura. xiiii. gradus. **S**iluere: erant abrogata. **Q**uæ: iura equestris ordinis.
Renasci: reuocari in usum: nam reuocauit legem Othonis. Iuuenalis: Exeat inquit si
pudor est: & de puluino surgat equestri: Cuius res legi non sufficit. **O**ceanum: præfe-
ctum subselliorum & magistrum ordinis equestris. **C**ertior eques: non plebe immix-
ta. **D**are uerba: decipere Oceanū. **S**ic: uestibus istis. **C**odrus: quem supra dixit prin-
cipem penulatorum.

Hermes: Hermetē gladiatorē laudat eruditū omniū g̃nē armor̃: quē ī omni parte
certamis bene uersatē ait solum esse oīa & ter unū: alludēs ad Hermetē termegistū
quē græci ter maximū dixerūt. Lactatio auctore. nā id significat termegistus a uarietate
disciplinæ. **M**artia uoluptas. i. armor̃ uoluptas oībus armis. i. omni genere pugnæ.

Et nunquam sicco sordida saxa gradu.

Vixque datur longas mulorū uincere mandras:

Quæque trahi multo marmore fune uides.

Illud adhuc grauius. quod te post mille labores:

Paule: negat lassā ianitor esse domi.

Exitus hīc operis uani: togulaque madentis:

Vix tanti paulū mane uidere fuit.

Semper inhumanos habet officiosus amicos:

Rex nisi dormieris: non potes esse meus:

Ad Bassum.

Herbarum fueras indutus basse colores:

Iura theatralis dum siluere loci.

Quæ postquam placidi sensoris cura renasci:

Iussit. & oceanum certior audit eques.

Non nisi uel cocco madida uel murice tincta:

Veste nites: & te sic dare uerba putas:

Quadringentorum nullæ sunt basse lacernæ:

Aut meus ante omnes codrus haberet equū.

De Hermete.

Hermes martia sæculi uoluptas:

Hermes omnibus eruditus armis:

Magister: lanista magister gladiatorum. **T**urba: perturbatio. **S**ui ludi. i. suae discipli-
nae: & suorum gladiatorum. **H**elios gladiator & uictor aliorum. **C**adit: uincitur. **A**duo-
lans: gladiator. **H**ermes supposititius: id est qui solus sibiipso succedit: cum alii aliis fessis
soleant succedere. **L**ocariorum: an locari dicuntur illi qui locant foros ad spectandum: ut
dicat Hermetem diuitias esse locariorum: cum multi conflant ad eum spectandum con-
ductis locis a locatoribus. an locarios eos dicit qui ad ludos instruendos instrumenta ali-

Hermes & gladiator & magister:
Hermes turba sui tremorque ludi
Hermes quem timet elius sed unum:
Hermes cui cadit aduolans sed uni
Hermes uincere: nec ferire doctus
Hermes supposititius sibiipso:
Hermes diuitia locariorum.
Hermes cura laborque ludiarum.
Hermes belligera superbus hasta
Hermes æquoreo minax tridente
Hermes casside languida timendus
Hermes gloria martis uniuersi
Hermes omnia solus: & ter unus.

De Cherestrate.

Quadringenta tibi non sunt cherestrate surge
Lattius ecce uenit: sta: fuge: curre: late.
Ecquis io reuocat discedentemque reducit.
Ecquis io largas pandit amicus opes?
Quæ chartis famæque dâus: populisq; loquedû
Qui stygios non uult totus adire lacus
Hoc rogo non melius: q̃ rubro pulpita nymbo
Spargere: & effuso permaduisse croco.

rorem pauper. C. sestertia Gaurus. cōquerit enim de promulgata lege theatri ordine
a Domitiano nonnullos qui equites olim erāt imminuto censu. nunc ita excitari de cō-
fessu equestri: ut nemo sit qui commoueatur & tantū donet quantū deest ad iustum cen-
sum: cum tamē aurigis multa darent: quod supra etiā conquestus: Quod non das equiti
uis dare prætor equo. ait ergo neminē ita laudatum iri: neque fore carmine suo imorta-
lem. **C**herestratus: pauper eques: hī duo uersus sunt amici monētis: ut surgat cū nō sit
eques ueniente Lectio: ut illud luue. Exeat inquit si pudor est. **Q**uadringenta nō sunt
i. nō habes cēsum equestre. **S**urge: ex. xiiii. gradu. **S**ta: fuge curre: uoces amicoꝝ sunt
plequetium Cherestratū consternatū. **E**cquis: uerba Mart. cōquerētis. **R**euocat: do-
natū cēsu equestri. **I**o: uox blandientis. **Q**uæ. i. quis ē qui uelit celebrari carmine nro.
Qui nō uult dare lacus: hoc est qui nō uult oīo mori: ut nō celebret carmine nostro ob
eius aliquē liberalitatē. **N**ymbo rubro: uale illo fundente crocū mixtum uino.

qua locare solent. **V**el iocario
rum diuitiæ qui diligit ab iis q
ludis delectantur: ut sequitur
de mulieribus: quod magis pla-
cet. **L**udia: dicunt uxores gla-
diorū & amicæ. de **H**ippia
Iuuenalis: Quid uidit propter
qd ludia dici Sustinuit: Cura
& labor ludicæ: uel amatur a
ludiis hoc est a mulierib⁹: quæ
gladiatoribus delectabant. Iu-
uenalis: Ferrū est quod amat.
uel ludias accipit hoc loco psal-
trias: & id genus mulierū quæ
in theatra procedūt. **S**uperb⁹
hasta: & hasta pugnat Hermes
Tridente æquor: id est fuscina.
nam gladiatores qui retia-
ri dicebant utebantur fuscina
tridente Neptuni aduersus gla-
diatorem galeatum & mirmila-
lonē appellabant. In cuius ga-
lea erat piscis: id gen⁹ certami-
nis inuenit primus Pithacus
aduersus Phrinonen. **G**alea
timendus. i. bonus mirmillo:
& optim⁹ retiari⁹. **T**er unus:
id est Hermes aliter Termegi-
stus. i. ter maximus: alludit cū
nomine Hermetis qui diceba-
tur termegistos.

Quadringenta. Eodem
ferme argumento su-
pra est epigramma: Præ-

Scorpūs: auriga. de quo supra: scis inquit scorpō talioque daturum. & alibi: cū sermo fabulæque lassæ de scorpō fuerint: & incitato. & alibi: Cum scorpūs unūs. xv. graues horas feruentis auri uictor afferat saccos. Quod ait nasum: uis hoc dictum esse per cōtemptū a poeta: ut eū notauert a corporis deformitate: quoniā. s. scorpūs habuerit per grādem nasum. Is cum uellet imaginem dicere dixerit: tu das hęc ut eius nasus eiusque imago splendeat ubique per urbem. Aurea: placet magis intelligas de habitu oris: quo utebantur: nam oris indumentū fulgebat in auriga. Silius de auriga: Cinyphio rector radiabat fronte peloro: Camphasus.

Frustra: ut supra dixit male diuitiis arce. q. d. datur diuitiæ ut his utamur ad liberalitatem: sed tu cū non des frustra sunt datae.

Dissimulātor est: ut supra dictū est qui cum ab eo aliquid petitur simulans se non intelligere non mouetur.

Quæ fama: id est qualis fama. **P**erit tibi: uel tu legis hęc: & laudes mea carmina.

Sed tibi hęc fama perit: id ē non das aliquid: & hanc famā negligis. **A**libi: Facies me puto confidicum: quia scilicet nihil dabis.

Quod alpha. iratus est Codrus: q. de eo supra dixit alpha penulatorum si inquit poeta iratus es Codre potes ulcisci: nam appella me beta penulatorum: id est secundum: nam B est secunda littera: solum uocari ex ordine litterarum & carminis nōnunquam ut supra. Si tibi mistyl: coquus æmiliane uocatur.

Ingenium. In equitem pauperem qui ex lege nuper renata cum diceretur ex ordine equestri: quoniam censu careret conquerebatur: q. cum esset eques ingenio moribus studio genere eiceretur: Martialis respondet eum quidem esse equitem illis dotibus: sed in reliquis hoc est in censu haberi plebeium: q. cum ipse intelligat non debet tamen facere confessum equestrem: ut sedeat illic: & ueniente Oceano palleat timore ne detruatur. **C**ætera: in censu es plebeius. **B**isseptena: id est. xiiii. gradus. **N**on sunt tanti tibi: id est non tanti facienda a te.

Vt bene. In Mamercum maledicum: cui cum nemo placeat & in omnes inuehatur. aliquis fortasse putauerit esse maledicum & malignum: sed poeta ait eum cui nemo placeat miserum debere uideri: & non malignum. Mamercum enim proprium m est osci matrem Mamercum appellant. **C**urii: pii fuere: Neruæ quieti. poeta tribuit cuique familiæ suam probitatem.

Quam non sensuro dare quadrigēta caballo: Aureus ut scorpi nasus ubique micet.

O frustra locuples: o dissimulātor amice Hęc legis & laudas quæ tibi fama perit?

Ad Codrum.

Quod alpha dixi codre penulatorum Te nuper aliqua cum iocarer in charta: Si forte bilem mouit hic tibi uersus Dicas licebit beta me togatorum.

In Fictum equitem.

Ingenium studiumque tibi moresque genusque Sunt equitis: fateor cætera plebis habes. Bisseptena tibi non sunt subsellia tanti: Vt sedeas uiso pallidus oceano.

In Mamercum.

Vt bene loquatur sentiatque mamercus Efficere nullis aulæ moribus possis: Pietate fratres currios licet uincas Quiete neruas: comitate drufones: Probitate marcos: equitate mauricos Oratione regulos: iocis paulos. Rubiginosis cuncta dentibus rodit. Hominem malignum forsan esse tu credas: Ego esse miserum: credo cui placet nemo.

Si tibi mistyl: coquus

Si quando. Ex vulgari opinione auctore Plinio putabant eum quod edisset carnes leporinas septem diebus formosiores fieri: & uideri. Gellia hoc dicebat Martiali cum mitteret leporē ipsa deformis. **N**unquam gellia edisti leporem: adeo deformis es.

Varro. In saturnalibus mittit carmina Varro: ita enim codices habent: quæ in graduiore carmine uersantem rogat: ut si relaxare animum cupit non legat potius aut Catullum aut elegiacos numeros: quam uersus suos: nisi forte malit nucibus ludere: quod

legere ineptum carmen. **I**nficiande: non respuende. **A** cothurno sophocleo: id est a stilo tragico: quoniam in eo stilo clauit sophocles. **G**alabra lyra: id est enniana: alii oratianam intelligunt: cum Horati⁹ ipse ait se dubios fines incoluisse: & non plane dignosci an calaber sit an appulus. **S**cæna catulli facundi: id est amœna & plena uoluptatis lectio. **F**umoso decembri: id est saturnalibus. **S**ub mense: id est apte mittuntur in saturnalibus. Horatius: Age libertate decembri.

Ad Gelliam.

Si quando leporem mittis mihi gellia dicis
Formosus septem marce diebus eris.
Si non derides: si uerum lux mea narras:
Edisti nunquam gellia tu leporem.

Ad Varronem.

Varro sophocleo non inficiande cothurno:
Nec minus in calabra suscipiende lyra:
Differ opus: nec te facundi scæna catulli
Detineat: cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non aspernanda decembri
Carmina: mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi forte tibi: potiusque uidetur
Saturnalitias perdere uarro nuces.

De ludo puerorum cum iuuentis:

Aspice quam placidis insultet turba iuuentis:
Et sua quam facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pædet summis: uagus ille per armos
Currit: & in toto uentilat arma boue.
At feritas immota riget: non esset harena
Tutior: & possent fallere plana magis.
Nec trepidant gressus: sed de discrimine palmarum
Securus puer est sollicitumque pecus.

De Crispo.

Quadrantem crispus tabulis faustine supremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo: sibi.

In Causidicum.

Carpere causidicus fertur mea carmina: qui sit
Nescio: si sciero uel tibi causidice.

Quadrantem. Crispus luxu omnia perdiderat moriens nihil reliquit uxori: ait poeta non esse mirandum: si nihil dederit uxori: quoniam omnia sibi id est suo uentri dederat. Supremis tabulis: id est testamento. **S**ibi: id est uentri suo dedit.

Aspice. **S**pectaculum taurorum pugnantium insidentibus pueris ei proximum uidetur: quod thessali equites in theatro auctore Tranquillo domantes feros tauros: quibus insidebant indeque desiliētes cornibus deducebant ad terram: sed hic de pueris epigramma est. Placidis iuuentis: inasuetis.

Sua pondera: id est pueros insidentes. **I**n toto boue: id est per omnem partem bouis. **H**arena: theatrum. **T**utior: pueris magis fallere uestigia pueroꝝ: id est facilius laberentur per harenam quam cum tauris insidunt.

Est securus: id est non est sollicitus neque anxius de futura uictoria: sed pecus.

HAnc. Amisit Herotionem puellam natam domi ex seruis mortuam psequitur hoc epigrammate alloquens Frontonem & Flacillam parentes suos: quibus umbram puellae commendat: nam illi iam erat tincti. **O**ra prodigiosa. i. Cerberi tricipitis. **H**erotion a sanitate amoris nomen finxit. Marti. nam heros herotos significat amorem. **F**uit impletura. i. impleuisset. **F**rigora sextae brumae. i. sextum annum. **P**atronos: Flacillam & Frontonem qui ei sunt ueteres patroni. **G**arriat: pueriliter exprimat. **O**re blaso: balbutienti. **I**lla: puella non fuit tibi grauis: quia cum calcabat te leuissima adhuc erat puella.

Cum sibi. Euclidem graecum cum deridet: qui ut sederet gradu. xliii. mentiebat & diuitias: & genus: sed dum contenderet cum Lectio: qui eum excitabat e. xliii. gradu defluxit repetente clauis ex sinu: nam omni carebat familia. Euclides ipse sibi famulus erat: & ianitor: unde deprehensum est ab omnibus eum mentiri. **P**atrensis: patre peloponnesi oppidum hic indiderat nomen a patria fundis. **C**orinthio suburbano: id est ex agro corinthio in suburbio. **L**aeda pulchra: id est dicebat seducere genus a Laeda laeana. **S**uscitanti: eum surgere cogenti. **N**unquam fuit nequior: quare eo tempore indicauerat dominum carere familia: cum diuitias iactabat.

PVella. In Petum qui lugentem Martialis mortem Herotionis accusabat: monebatque eum debere esse forti animo suo exemplo: qui quamuis uxorem locupletem amississet: tamen non lugebat. nihil inquit poeta fortius est nostro Peto: qui quamuis. cc. sestertia morte uxoris tetigerit: tamen uiuit: neque angitur: propterea hoc ironice dictum est: & per cauillum. ostendit enim Martialis eum non lugere: quia laetetur potius uxoris morte ob magnam hereditatem: quam doleat. **P**uella: Herotion. **C**ygnes senibus. iam morituris: tunc enim optime canunt: uel senibus: id est canis propter candorem: nam hoc epitheton est perpetuum apud hunc poetam. **G**alesi phalantini: id est Tarentini.

De Herotione.

Hanc tibi fronto pater genitrix flacilla puellam
Oscula commendo delitiasque meas.
Pallida nec nigras horrescant herotion umbras
Oraque tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextae modo frigora brumae
Vixisset totidem ni minus illa dies.
Inter tam ueteres ludat lasciuia patronos:
Et nomen blaso garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceptes tegat ossa. nec illi
Terra grauis fueris: non fuit illa tibi.

De Euclide.

Cum sibi redire de patruelibus fundis
Ducenta clamat coccinatus euclides
Corinthioque plura de suburbano
Longumque pulchra stemma repetita laeda
Et suscitanti letio reluctatur
Equiti superbo nobili locupleti.
Cecidit repente magna de sinu clauis.
Nunquam fabulle nequior fuit clauis.

Ad Faustinum.

Laudatus nostro quidam faustine libello
Dissimulat quasi nil debeat: imposuit.

De Herotione puella.

Puella senibus dulcior mihi cygnis
Agnae galesi mollior phalantini
Concha lucrini delicatior stagni.
Cui nec lapillos praeferas erythreos
Nec modo politum pecudis indice dentem
Niuesque primas: liliūque non tactum
Quae crine uincit battici gregis uellus

Miris erithraei: rubri maris: id est margaritas: qui rufus erat in specie auri: quo colore oues bæticae habent lanam. **N**itella: erat mica pulueris auri inter harenas. hoc uerbo usus est Solinus in collectaneis: ut dicas puellam uicisse colorem harenæ rheni crinibus: quæ harena est aurifera. **S**i legis mitella exemplo Virgilii: Graia redimita mitella: dices puellam su-
perasse dignitatem crinibus germanorum: qui & torti sunt: ut supra: Crinibus in nodum torti uenere sicambri: & mitella aurea teguntur. Iuuenalis: Reticulūque comis auratū iugētib⁹

implet. placet ut intelligas nodos rheni cinctos: & capillos germanorum & nitellam auream micantem in harenis. **F**ragrauit: redoluit. **A**tticarum: cærarum: id est mel hymetium. **G**leba succinorum: id est electri: quia fragrat cum fragitur electrum. **S**ciurus: animal est magnitudine gliris pilo subrufo: cauda totum corpus tegens: unde suum nomen accepit: nam σκίρα umbram significatur: & δυπα caudam: nam in cauda umbram sibi facit. **E**rit frequens: id est ita uilis erit ut multæ phœnices essent. Sed tamen uiuo: hic sensus placet ut intelligas Pætum amissa uxore locuplete simulasse luctum: cum tamē lætaretur: & usum esse hoc uerbo apud Martia. q. accusantē eum q. lugeret cum ipse uiuat amissa uxore. Ducenties: sestertia: & tamen uiuit: alludit ad hoc uerbum uiuo quod supra dixerat. Pætus simulās dolorem morte coniugis.

Rhenique nodos: aureamque mitellam
Fragrauit ore quod rosarium pasti
Quod atticarum prima mella cærarum.
Quod succinorum rapta de manu gleba
Cui comparatus indecens erat pæuo.
Inamabilis sciurus & infrequens phœnix
Adhuc recenti tepet herotio busto.
Quam pessimorum lex auara factorum
Sextam peregit hiemem: nec tamen totam
Nostros amores gaudiumque lususque
Et esse tristem me meus uetat pætus
Pectusque pulsans pariter & comam uellens.
Deflere non te uernulæ pudet mortem.
Ego coniugem inquit extuli: & tamen uiuo:
Notam superbam: nobilem: locupetem.
Quid esse nostro forcius potest pæto?
Ducenties accepit: & tamen uiuit.

In Calliodorum.

Calliodorus habet censum: quis nescit: equestrem
Sexte: sed & fratrem calliodorus habet.
Quadringenta secat: qui dicit sic americe.
Vno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi: quid cū polluce molesto?

Callidorus. Contendebat sibi esse oportere locum in equestri ordine cum haberet quadringenta: poeta ait hunc quidē habere quadringenta: sed habere & fratrem diuisum: igitur censum non satis esse duobus equitibus: contuluit præterea ut si equitis locum uult retinere imitetur Castorem & Pollucē: ut scilicet alterius diebus sedeat cū fratre: non posse enim ambos eodem tempore sedere tanquā equites. **C**ensum equestrem: id est quadringenta. **S**ic amerize: prouerbiū græcum tractum a fratribus diuidentibus bona: qui eo usque minima quæque diuidi postulant: ut ficorum partem diuidi uelint: non potest igitur inquit poeta qui fratrem habet uideri solus habere totū censum: cum frater noto illo uerbo uti soleat in diuidendis bonis συκκαίρει: id est diuide ficos. alii codices habent ita is amerize: id est æqua portione diuide: quod placet. **Q**ui dicit: ille frater qui dicit sic amerize: id est diuide ficos: multo magis petet diuisionem quadringentorum. **P**ollux: pugil. Castor domitor equorum fuit: hoc est alter pugilis alter equitri certamine pugnabatur. Bis hoc repetitum est ab Homero uno uersu: & a nostris poetis uersum in latinam uocem. ponit igitur hoc modo Marti. Pollucem pro fratre: Castorem pro equite. **M**olesto. s. tuæ dignitati.

Tu eras Castor. i. tu potuisses haberi eques. Si non esset Pollux: hoc est si non haberes fratrem. Solœcismum facis: unum enim sedetis: solœcismus est: quia dici latine non potest unus sedetis: in quo urbaniter iocatur. Lædæ: Castor & Pollux: qui inuicem succedunt ita facias tu Calliodore sedeatis alternis diebus: hoc simplicius est: quam si acerbitate dicti immiscueris: ut intelligat poeta Calliodore oportere mori & descendere ad inferos: aut certe fremidum facere: si alteruter uult esse eques: ut alter alteri succedat: ut inuicem succedunt Castor & Pollux.

Supremas. Captauerat hæreditatem Carini Martialis a quo ut scriberetur hæres misit sæpenumero liba eo præsertim tempore: quo cõderet testamentum quod tricies uno anno iam fecerat: nunc tussi uidebat moriturus ut. s. mitterentur iteque munera Mart. ait se nihil habere amplius quam mittat: quod si uelit habere placentas cõdat semel testamentum: & non toties. i. moriatur. Placentas madidas: unctas. **H**yblæis thymis. i. inelle siculo. **S**ignati supremas tabulas. i. testamentum. **D**efeci. i. exhaustus sum: quia non habeo amplius quam mittam. **M**iserere inopiæ meæ. i. morere tandem. **C**onchis: faba uiridis: de qua in distichis: Si spumet rubra conchis tibi pallida testa: Lautorum coenis sæpe negare potes. Ita puto legendum apud Iuue. Cuius conchæ tumes.

Irus: notus est carmine Homeri in Odyssæa: hic olim Arneus dicebatur. postea dictus est Irua garrulitate medicandi: nam ipse

græce latine eloqui. cum binominem appellauit Ouidius: Fortuna binominis Iri. Procerique de corporis & ignauum hunc fuisse Homerus testatur: plura in ibi diximus. **C**resus rex lydiæ ditissimus: cuius diuitias cum alii multi exponunt tamen Herodotus in primis. **C**omesse. i. comedisses toties cochæ uilis precii cibum quotiens placentas & lyba quæ præciosa sunt.

Spadone. In Didimum spadonem hic contendebat sibi locum deberi in equitum cõfessu: diuitias autem comparauerat ducta uxore: quam alii subagitabat. diuitem fuisse alibi testatur poeta: Plus habuit Didimus plus Philomelus habet: spadonem item: Si non foret spado Didimus & Corelus: poeta ait se iam habere exploratum Didimum non posse sedere inter maritos an inter equites possit se uisurum: per quod ostendit eum nimium arroganter polcere locum inter equites cum sedere non possit inter maritos spado & castratus. **L**oqueris theatra. i. superbo ore usurpas sermonem de theatro. **G**radus: ordinem sedendi. **E**dicta: ad hoc potissimum retulit: quod edixit Domitianus ne quis in xiiii. gradu sederet nisi equites. **T**abeas: rubras uestes. **I**duus: dies festos: nam idus festos Iouis nomine antiquitas sanxit: auctor est Macrobius in Saturnalibus: quod esse intellexit poeta: cum supra dixit: Idibus & raris supra est tibi toga calædis. **F**ibulæ: idumeta erat histrionum: quibus uirila tegebatur: hic per uestibus theatralibus. placet legas fabulas. i. actiones scænicas. **C**ensus: reditus tanquam esses dignus eques. **F**luxo spadone: an fluxo per proprio nomine accepit: an spadonem fluxum intelligit eum qui molli spadone sit. **F**luxi. n. molles dicuntur a luxu uel a fluendo. **E**uirator: effœminator.

Non esset pollux: si tibi castor erat.

Vnus cum sitis: duo calliodore sedetis:

Surge solœcismum calliodore facis.

Aut imitare genus lædæ: cum fratre sedere

Non potes: alternis calliodore sede.

In Carinum.

Supremas tibi tricies in anno

Signanti tabulas carine misi

Hybleis madidas thymis placentas.

Defeci: miserere iam carine:

Signa rarius aut semel facillud.

Mentitur tua quod subinde tussis:

Excussi loculosque saculumque

Crauo diuitior licet fuisset:

Iro pauperior forem carine:

Si concham totiens meam comesses.

Ad Arthemidorum.

Pinxisti uenerem colis arthemidore minervam:

Et miraris opus displicuisse tuum

In dimidium.

Spadone cum sis euirator fluxo

Cōcubino celenæo. i. Athi phrygio pūero Cybelis. **C**elenæo: celene opp. Phrygiæ. Papi. Nosset & illustres satyro pendēte celenæ. Gallus: sacerdos castratus. **E**ntheæ matris: Cybeles: quæ sacerdotes ī furorē uerteret: nā ī sacris sacerdotes: Cybelis ululatu requiebant Athim: quē olim Cybeles amauerat. Enthei autē dicūtur deo pleni. i. furētes. Papi. Musam ētheā appellauit. Licet enthea uati exuperet piplea sitim. **V**idebo: cogitabo an possis sedere inter equites: nam inter maritos nō potes: qm̄ es spado: erat enim ordo

maritorum in theatro ab Augusto olim constitutus: qđ Tranquill⁹ scribit: unde & poeta ex hoc iocatur.

Et concubino mollior celenæo
Quem sectus ululat matris entheæ gallus
Theatra loqueris: & gradus: & edicta
Trabeasque & idus fibulasque censusque.
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scānis.
Videbo dindime: non licet maritorum.

Amicis esse donandum.

Callidus effracta nummos fur auferet arca
Prosternet patrios impia flamma lares.
Debitor usuram pariter sortemque negabit:
Non reddet sterilis semina iacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica.
Mercibus extructas obruet unda rates.
Extra fortunam est: quicquid donatur amicis.
Quas dederis: solas semper habebis opes.

De Thaide & lecania.

Thais habet nigros: niueos lecania dentes
Quæ ratio est: emptos hæc habet illa suos.

In Dentonem.

Quid factum est rogo: quid repente factum?
Ad cœnam mihi dento quod uocāti
Quis credat: quater ausus est negare.
Sed nec respicis: & fugis sequentem.
Quē thermis modo quærere & theatris
Et conclauius omnibus solebas.
Sic est: captus es unctiore cœna.
Et maior rapuit canem culina.
Iam te sed cito cognitum & relictum
Cum fastidierit popina diues
Antiquæ uenies ad ossa cœnæ.

Callidus. Notū argumētum ex his uerbis laudat munificentiam: & eas opes perpetuo seruari affirmat: quæ amicis dantur: cum omnes aliæ diuitiæ in certis fortunæ casibus eripi possint. **D**ebitor: apud quē habueris pecunias: & qui debet tibi. **E**xtra fortunam: extra casus fortunæ.

Quæsiuit acumē: ex his duobus uerbis datur & habere: nam qđ das n̄ uideris habere: & tamen habes: ut ait poeta qđ das amicis.

Thais. **D**uæ meretrices habebant dentes nigros: altera candidos: altera scilicet lecania emptis enim utebatur ut candidos haberet: quasi dicat si Lecania haberet suos nigros haberet etiam ipsa.

Quid factum. In Dentonē qui cum pauloate soleret capere cœnam Martialis quāuis parua esset: & frugi nunc a diti oribus impetrata cœna Martialem aspernabatur: ait poeta quāuis Dento aspernetur meam cœnam: tamen non deposuit illud studiū mensæ captandæ: sed hoc agit ritu canis: qui piguiore & unctiore culinas solent semper sequi. Sed nec respicis me: & fugis me sequentem. Conclauius: nam conclaue cœnationem significat: ut Cicero docet cœnationibus. **S**ic est: ut cogito.

Ad ossa: permanet in translatione canis: spneris. n. ab illis.

k. iiii

Dicis. Bassa tribas: erat & fututor: ut poetæ uerbo utamur: q̄ supra dixit: Esse uideba-
ris fateor Lucretia nobis: At tu proh facin⁹ bassa fututor eras: cū sit puella: iqt Mart.
quare dicit se puellā q̄a nō ē: est. n. fututor: nam quis uera dicere uideat cū dicit se puellam
dicit id qd nō est: q̄a nō puella ē: sed fututor: & se uirū agit s̄ape quū sit fœmina.

Basia. Inuitū & recusātē Diadumenū osculabat: & p̄cib⁹ nōnūq̄ ipetrabat osculum di-
cit se hoc agere de idustria: nā ita assequit⁹ oscula & puer non amat Martialē: ut aliqd
possit postulare tanq̄ ei amic⁹.

Cædo: uincor a te. **N**ō time
as me: ut non recuses oscula
mea. **N**ec ames: nec sis ami-
cus: & p̄pterea exigas aliqd: nā
si amaret tanq̄ amicus semper
aliquid exigeres.

Nunq̄. Philo iurat se nunq̄
domi cœnasse: quod uerū
est: qm̄ non cœnat quādo non
est uocatus ab aliis. q. d. non ē
qd semp iuitet: ita ut nūq̄ pos-
sit domi cœnare: sed qm̄ cœna
abstinet: quādo nō ē uocatus.

Quid nō. De eadem re supra
ē epigrāma hos tibi phœbe
riouet. Illic puer nouerat se di-
statuq̄ crines Phœbo: cū p̄mū
Aul⁹ pudēs ad p̄mipilarē digni-
tatē pueniret: nūc creatus ē pri-
mipilaris: puer damnatus uoti
condit crines Aulo non prohi-
bente: sed tamē dolente Quid
non cogit amor. Virgilū imita-
tio. **S**ic cessit habenis. i. dedit
currum. **Q**uestus: conquest⁹
de phæronte. Hylas talis rap-
tus: an rettulit hoc ad id quod
Hercules monuerat: ne iret a-
quatum: sed cum ille peteret
ob amorem cessit: An intelli-
git cum raptus fuit ab Hercu-
le: nam pater Thiodamas ī bel-
lum aduersus Herculem qui
eius boues necauerat Hylam
filium sequentem monuit: ut

domi maneret ipso id postulāte pater cessit: unde raptus ē ab Hercule uictore: q̄ ea in pu-
gna fuit uulneratus usus enim ope Deianyræ uxoris. auctores sunt Sophocles ī trachis-
niis: & interpretes Apollonii ī argonauticis: Probus dixit tantū hylā Thiodamantis filiū
fuisse reliqua historia omīssa: Et Propertius Hylā Thiodamanteum appellauit a patre.

Deprehēsus Achilles: Achilles latuit apud lycomedem: ne accederet ad troiam nostra
historia nec enodatur. Breuib⁹ capillis: q̄ scilicet sit propterea grandis. Nam grandiores
& exoleti breuiiores habent crines. Pro tanto munere: q̄to prolecutus est.

Vidisse Deridet Labienū: q̄ caluā duob⁹ ī locis capillis fultā & op̄tā hēbat: reliq̄ area nu-
da: & cū unū eēt caput tria uiderēt: mōet ut uitet porticū Philippi ubi piēt ē Hercu-
les: nā si eū uiderit putabit gerionē: q̄ trīcorpor dī fuisse: & eū necabit. Caluæ: tui capiti.

In Bassam.

Dicis formosam dicis te bassa puellam:
Istud quod non est: dicere bassa solet.

Ad Diadumenum.

Basia dum nolo: nisi quæ luctantia carpsi
Et placet ira mihi plus tua: quam facies.
Vt te s̄ape rogem cedo diadumene s̄ape
Consequor hoc: ut me nec timeas: nec ames.

De Philone.

Nunquā se cœnasse domi philo iurat: & hoc est
Non cœnat: quotiens nemo uocauit eum.

De Encolpo.

Quid non cogit amor: secuit nolente capillos
Encolpus domino nec prohibente tamen.
Permīsit fleuitque pudens: sic cessit habenis
Audaci questus de phæronte pater:
Talis raptus hylas: talis depransus achilles.
Deposuit gaudens matre dolente comas
Sed tu nec propera: breuib⁹ nec crede capillis.
Tarda que pro tanto munere barba ueni.

Ad Labienum.

Vidissem modo forte cum sedentem
Solum te labiene: tres putauī
Caluæ me numerus tuæ fefellit:
Sunt illinc tibi: sunt & hinc capilli:
Q̄ uales nec puerum decere possint
Nudum est in medio caput: nec ullus

Longa area: spatium. **P**anarea: Domitianus in saturnaliis auctore Trāquillo equitibus
& senatoribus panaria distribuit: Obsonia plebi sportellis. Panarium auctore Varrone locu-
lus dicitur in quo panis seruatur. hanc historiam canes. Papi. ait: Hi panaria candidasque map-
pas subuectat epulasque lautiores. **P**hilippi: Martii: Philippus quoque temporibus Augusti con-
didit aedem Herculis: quemadmodum L. Carnifici aedem Dianae. huius aedis meminit etiam O-
uidius in fastis extrinsecus operis uersibus: & Trāquilus in Augu. Peristi: nam te necabit putas Gerionem.

In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit decembri
Tunc cum prandia misit imperator
Cum panariolis tribus redisti.
Talem gerionem fuisse credo:
Vites censeo porticum philippi.
Si te uiderit hercules: peristi.

In Charopinum.

Cœno domi quotiens nisi te charopine uocaui
Protinus ingentes sunt inimicitiae.
Meque petis stricto medium transfigere ferro:
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit:
Improbis nihil est hac charopine gula.
Define iam nostram precor obseruare culinam.
Atque aliquando meus det tibi uerba coquus.

Ad Ruffum.

Hic qui libellis pergrauem gerit leuam
Notariorum quem premit chorus leuis
Qui codicillis hinc & inde prolatis
Epistolisque commodat grauem uultum
Similis catoni tullioque brutoque.
Exprimere ruffe fidiculæ licet cogant
Aue latinum xœpe non potest græcum
Si fingere me istud putas: salutemus.

In posthumum.

Quæ mihi præstiteris memini: semper tenebo:
Cur igitur taceo posthume tu loqueris?
Incipio quotiens alicui tua dona referre
Protinus exclamat: dixerat ipse mihi.
Non belle quædam faciunt duo: sufficit unus
Huic operi: si uis ut loquar: ipse tace.
Crede mihi quauis ingentia posthume dones

Cœno domi. **P**rotinus:
statim petis me transfu-
gere ferro: auget eam gulam.

Sine te: te non inuito. **I**mpro-
bus: insatiabilis. **D**et uerba ti-
bi. i. decipiat te: dicens me non
non cenare domi: cum tamen
cenet: iocus est ex elocutione.

Dare uerba: nam quis uideat
significare suppeditare uerba
significat decipere. **I**dem su-
pra: Cui nihil ipse dabis hic ti-
bi uerba dedit.

Hic qui. In Pontilium cuius
mores agrestes & inhumana-
tatem accusat: qui nunquam re-
salutat. infra dicit: Sæpe salu-
tatis nunquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum Pontiliane
uale. **L**euas: sinistra. **L**ibelli:
libelli erant scripta quæ mit-
tebantur principi ad aliquid in-
petradum: & libelli erant scrip-
ta iudiciaria. Eschines Demo-
sthenem ita incedentem cum
eiusmodi libellis deridet ea or-
atione quæ inscribitur de fal-
sa legatione. **P**remittit: obsidet
undique. **G**rauem uultum:
id est supercilium. **F**idiculæ:
dicuntur tormenta a fide: id est
chorda qua uinciebantur qui
erant in questione.

Quæ. In Posthumum: quæ colla-
ta Martiali munera apud
omnes prædicabat: ait poeta se si-
lere non ob ingratitude: sed
quia ista commemoratio beneficii
non potest commode a duobus fie-
ri ab altero: & beneficiorum gra-
tia tali exprobratione perire.
Tenebo: in memoria. Ipse. i.
Posthumus. **D**ixerat: mihi te
præstitisse hæc beneficia. **S**i
uis ut loquar: te dedisse mihi
beneficia.

Pereunt: amittunt gratiam.

Colchida. In Bassum qui cum male scriberet & malum faceret poema: sumpserit tragicam materiam: & scribebat fabulam Medae Thyestae. Niobes uersae in saxum: Andromaches uxoris Hectoris: consulit poeta ut sumat potius Deucalionis materiam uel Phaethontis: alludens ad incendium: & per locum ostendens eius poemata digna esse aut aqua aut incendio. Colchida: fabulam Medae. Thyestem: fabulam: Thyeste. Deucalion: tempore diluuii fuit: & ponit cum prodiluuio: nam inceptum carmen saepe numero dicit a quibus dignum. Alibi: Non aliter mitti debuit iste liber. alibi: Vis puto cum libro marce natum tuo.

Extemporalis. In Apollo dorum: qui quoscunque salutaret scribebat ob imbecillitatem memoriae: de quo supra: Quintum pro decimo: nunc utrumque suo salutatur nomine. Scripsit & edidit: nunc autem salutauit Calpurnium recto nomine: miratur uim ingenii Martialis irrisione: mirandum inquit est: Apollodorus factus est extemporalis. Extemporales oratores responderant perinde ac si essent meditati: praecipuum extat Quinti de oratione extemporalis paranda.

Dic mihi. In aquilam pictam Ioue insidente: quem ipsa hiati rostrum respiciebat. Regina: id est o aquila quae es regina uolucrum. Tonantem: uerbum aquilae. alibi eiusdem meminit.

Qui. Notat figurate tempora sua Martialis, nam cum bonis artibus non sit locus: consulit lupo ut tradat filium erudiendum: aut citharcedis: aut choraulis. At si uidetur duri ingenii faciat eum aut praekonem: aut architectum. Nihil sit illi: id est nihil habeat commune. Rutilium: illum intelligo qui tantae aestimationis apud Romanos fuit: ut eius opus aedificiorum iusserit in senatu recitari Augustus. Architectum: architecti magistri aedificiorum dicuntur: neque ars contemnenda est: sed hoc ut puto inuidiose dixit poeta cum Domitianus ad instauranda aedificia plurimum impenderet: & propterea architecti in pretio essent poetis contemptis.

Auctoris pereunt garrulitate sui.

Ad Bassum.

Colchida quid scribis quod scribis amice thyeste? Quid tibi uel niobe basse uel andromache? Materia est: mihi crede: tuis aptissima chartis Deucalion: uel si non placet hic phaeton:

De Rhetore.

Extemporalis est meus rhetor. Calpurnium non scribit & salutauit.

De Aquila.

Dic mihi quem portes uolucrum regina tonantem. Nulla manu quare flumina gestat: amat. Quo calet igne deus: pueri cur mittis aperto Respicias ore iouem: de ganymede loquor.

Ad Lupum.

Cui tradas lupe filium magistro Quæris sollicitus dius que rogas. Omnes grammaticosque thetorasque: Deuites moneo nihil sit illi Cum libris ciceronis: aut maronis Famae rutilium suae relinquat. Si uersus facit abdicet poetam. Artes discere uult pecuniosas. Fac discat citharcedus aut choraulis. Si duri puer ingenii uidetur: Praekonem facis: uel architectum.

Cum Voco. Cinna cum uocabat a Martiale dominus: putabit id fieri dignitate sua: & merito at Martialis quoties aliquid uolebat ab aliquo impetrare cum dominum & regem appellabat: inquit igitur non appello te dominum quia eo nomine sis dignus: sed ut impetrem aliquid: quod etiam facio in meo seruo: cum uolo aliquid ab eo blandiendo impetrare. Placere tibi. i. noli te efferre. Regem & dominum appellabat aliquid captatus: Ita alibi ait se appellasse Priscum sperans aliquid quum non nosset eum avarum.

Ad Cinnam.

Cum uoco te dominum: noli tibi cinna placere:
Sape etiam seruum sic resaluto tuum.

Ad Posthumum.

Cras te uicturum: cras dicis posthume semper.
Dic mihi cras istud posthume quando uenit?
Quam longe cras istud ubi est: aut unde petendum.
Nunquid apud parthos: armeniosque latet?
Iam cras istud habet priami uel nestoris annos.
Cras istud quanti dic mihi posset emi?
Cras uiues: hodie iam uiuere posthume seru est.
Ille sapit quisquis posthume uixit heri.

Ad Stellam.

Quod non argenti quod non tibi misimus aurum:
Hoc facinus causa stella diserte tua.
Quisquis magna dedit: uoluit sibi magna remitti
Fictilibus nostris exoneratus eris:

Ad detractorem.

Adlatres licet usque nos & usque:
Et gannitibus improbis lacescas:
Certum est hanc tibi pernegare famam:
Olim quam petis in meis libellis.
Qualiscunque legaris ut per orbem
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas miser necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Vnus: uel duo: tresue: quattuorue.

Adlatres. In maledicum cuius nomen negat se carmine unquam indicaturum. licet ille perpetua maledicentia eum lacescat: uult enim perire ignotum & miserum. hoc conuenit in Mamercum: de quo supra est epigramma: Ut bene loquatur sentiatque Mamercus. Est mihi certum: id est constitutum est mihi. Gannitibus: id est maledictis. Lucretius: Gannitu uocis adulter. Iuuenalis trahens uerbum de uoce uulpis: Appula gannit Si cut in amplexu. Pernegare: nunquam concedere. Fuisse. te uixisse: quia nihil distat a morte silentium uitae: ut Hannibal apud Silium. Quatum & enim distant a morte silentia uitae. Ignotus: non notus carmine meo.

Cras. In posthumum qui eam uitam quam supra scripsit Mart. differebat: eodem argumento supra est epigramma: Sera nimis uita est crastina uiue hodie. Victus cras. i. discessus a curis & datus operam honestae uoluptati. Quanti posset enim. q. d. facile posset comparari abs te.

Quod non Vasa fictilia ante argenti & auri usum in pretio erant: nec usquequaque repudiata sunt iuuentis uasis aureis: & argenteis nam patina fictilis prima sit mensae: unde tripatena est dictum ut Fenestella: Id autem erat una patina murenarum altera luporum: tertia missionis piscis. & Vitellius. cc. sestertiis patinam parasse dicit fornace extructa in capis. Rhegiae & cumanae patinae pretiosiores erant reliquis: nunc Marti. misit Stellae patinam fictilem: & cum ostendit quare neque aurum neque argentum misit: quod etiam supra dixerat: Odi dolosa munera & malas artes. Doplus: ego igitur Marti. tibi plus dedi Stella quam fictile uas misi: quam si misissem aut argentum aut aurum: nam si ea accepisses coactus esses ratione gratitudinis paria aut maiora mittere: nunc cum patinam fictilem accepis exigui precii: eris liber onere remittendi aliquid. Tua causa propter te. Exoneratus: liberatus onere remittendi.

Qui uelit rodere tuam pellem caninam: id est qui te ulciscatur maledictis. **U**ngues perstat in methaphora. **S**cabie: ab isto tuo pruritu iurgiorum & rixarum.

Crispulus: Marianum imprudentiae accusat: qui putet quendam iuuenem mollem & Crispulum procuratorem esse uxoris cum sit adulter. **C**rispulus. i. iste comatus. **P**remittit sellam. i. incubit sellae uxoris: nam mulieres sella utebantur. **M**artialis: Inter forniceas tota qui luce cathedras Desider. **H**oratius: Discipularum inter imbeo plorare cathedras. **I**uue. de muliere: Conducit comites sellam ceruical amicas.

Currit: fluit. **V**iolata nullo pilo. i. expilata. **C**erti: dicunt fideles. certi item qui super cilio grauitatem tuent. certi propterea: quos nulla ratio rei gerendae fallit: ut certum sagittatorem dicemus dirigentem sagittam in signum: & ita accepit hoc loco Marti.

Chius aufidius: duo fuerunt aufidii inter alios: alter Aufidius Luscus: qui ex decuria scribarum factus est praetor: alter fuit moechus notissimus: de quo Iuuenalis: Notior aufidio moechus notissimos celebrare solebas: quod taceo: & de hoc eodem loquitur, Mart. in hunc sensum Aufidi? Chius moechus notissimus non esset procurator aptior hoc: neque maiorem seueritatem praeseferret: quam praeferat iste tuus Crispulus o Mariae: ne: ut per hoc ostendat Crispulum esse moechum: ut Aufidius fuit.

Procurator: grauitatem procuratoriam. **A**lapis latini: nam Latinus pulsando paniculum risum mouebat: ut supra: **Q**uanto non

ipse Latinus Vilia panniculi percutit ora sono. **S**uccessurum panniculo. i. loco Panniculi pulsatum iri a Latino: ut moueat risum & sis morio. **R**es tuas agit: id est res mariti: quia est moechus tuae uxoris: risus est ex inuersa elocutione: nam agere res est negotia obire ut Marianus accipiebat Crispulum agere res uxoris: Agere item res: alterius est partes sustinere: & locum subire ut Martialis accipit moechum agere res mariti.

In Vre tuo. **C**onsupra supellectile in hortis frequentis hospitio proposit hoc carmen ualuis hortor: quo hospitum uetere mouet si uelit in hortis proxtare afferat supellectile quam eam quam olim habebat iam est attrita. at si inquit uti uolueris paremus hospitium cum sumptu: ego emi hortos ut affer supellectile. **L**icet maneat: potes manere. **I**n nudo solo. i. in humo sine supellectile. **D**igitum. quod est quod dicit mea supellex sustulit digitum hospitibus: non nulli signum libertatis sonant: ut dicat mea supellex sustulit digitum hospitibus. i. liberata est ab hospitibus quia iudicaris in libertatem mos sit tollendi digitum: at hoc non placet. **I**llud potius scitio quod tractum est a ueteri auctore: nam cum res uidebantur: & alienabantur: quod emebat declarans se uictorem electionis tollebat digitum: sit ergo scelus mea supellex sustulit digitum hospitibus. i. hospites totam meam supellectilem absuperunt tam suam: nam si dixeris hic liber substulit digitum Titio hoc est faciat ut Titio tolleretur digitum per se: Idem est ac si diceret hic liber est electus Titio. auctores Cicero & Pompeius.

Pellem rodere qui uelint caninam

Nos hac a scabie tenemus ungues.

In Marianum

Crispulus iste quis est: uxori semper adhæret

Qui mariane tuae crispulus iste quis est?

Nescio quid dominae teneram qui garrat in aure

Et sellam cubito dexteriore premit

Per cuius digitos currit leuis annulus omnes.

Crura gerit nullo qui uiolata pilo.

Nil mihi respondes? uxoris res agit inquis

Iste mea: sane certus & asper homo est.

Procuratorem uultu qui praeferat ipso:

Acrior hoc chiui non erit aufidius.

O quam dignus eras alapis mariane latinis

Te successurum credo ego paniculo.

Res uxores agit: res nullas crispulus iste

Res non uxoris: res agit iste tuas.

Ad hospites.

Iure tuo nostris maneat licet hospes in hortis:

Si potes in nudo ponere membra solo.

Aut si portatur tecum tibi magna suppellex

Nam mea iam digitum sustulit hospitibus.

Culcitra nec inanis: nam culcitrae referebantur tomento: poeta ait sibi non modo esse plenam sed ne uacua quidem. **F**ascia putris: hoc dicit propter lectum qui ante fascia aut recte solebat sustentari: ut Porphyrio eo loco ubi ait Horatius: Tota cubilia: & Cicero defert ad coniectorem quendam somniasse se onustum pondere & fascia lecti sui cubicularis. **I**acet: demissa est ad terram. **T**amen: cum nulla sit supplex & habeo hortos communes. i. communi sumptu paremus hospitium. **I**nstrue: para suppellectilem.

Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos
Putris & abrupta fascia recte iacet.
Sic tamen hospitium nobis commune duobus
Emi hortos plus est: instrue tu: minus est.

Ad Ponticum.

Quid sentis inquis de nostris marce libellis:
Sic me sollicitus pontice saepe rogas.
Admiror: stupeo: nihil est perfectius illis:
Ipse tuo cedit regulus ingenio.
Hoc sentis inquis: faciat tibi sic bene caesar.
Sic capitolinus iuppiter: immo tibi:

Ad suos ministros.

Sextantes caliste duos infunde falerni:
Tu super aestivas alcine funde niues.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo:
Lassenturque rosis tempora sutilibus.
Iam uicina iubent nos uiuere mausolea:
Cum doceant ipsos posse perire deos.

cognouerit ipsos mortales extinguere: sed etiam ipsos imperatores: qui uolunt dei appellari. **S**upra est Horatius amicum in hunc sensum: Sera uita nimis est crastina: Viue hodie. **A**lcymus: puer quem supra extinctum dixit & sepultum in labicana uia: nunc nomine continet. **A**estivas niues: quibus calda refrigerabatur: ut supra: & Iuena. Frigidior geticis petitur decocta prunis: Vinum collabatur. **N**imio amomo: unguento. **R**osis sutilibus: duo genera coronarum: aliae paciles: aliae sutes dicebantur. **S**utes coronae fiebant ex foliis primum rosarum: demum inolescente lusu ex folio nardi. has coronas nominauit Martialis in coena plena uoluptatis: quoniam sutilibus coronis tantum utebantur ad sacra salariorum & solennes coenas. **R**osaria corona in tanto indicio uoluptatis erat: ut cum Fuluius argentarius secundo bello punico conspectus esset e peragula spectare in forum coratus rosacea corona in carcerem sit ductus. **M**ausolea tam uicina: quia mausolea tantum in caria esse solebat: auctore huius operis Arthemisia uxore Mausoli: nunc autem erant etiam in campo martio: nam Traquillo auctore Augusti alterum uolumen rerum suarum uoluit tabula aenea describi ante mausoleum: & Strabo de eodem: In summo positum est Caesaris Augusti simulacrum ex aere fabricatum: sub aggere ipso sunt eius loculi: & cognatorum: & necessariorum: hoc igitur docebat deos posse perire: quia illic erant dei: id est imperator cum familia sepultus. **V**iuere: dare operam honestae uoluptati. **T**am uicina: quae sunt in campo martio. **D**eos: id est imperatores: qui dei uolunt uideri.

Quid. deridet Ponticum cuius libros nonnunquam laudat assentando cum tamen aliter sentiret quod iocando declarat. **S**entis: iudicas. **A**dmiror assentator. **R**egulus: cuius Plinius meminit in epistolis. **I**mmo tibi: sic benefaciat Caesar quia non bene sentio: nam Immo tibi: sunt uerba Martialis auertentis adiurationem.

Sextantes. Reuocat animum in uoluptatem: & quasi nuper inspexisset in campo martio pyramides uocat Calistum & Alcymum pueros suos: Vinum & argentes aquas infundere iubet: quasi daturus operam uoluptati. Papinius dixit: Iunge puer cyatos & enumerare labora: tamen iubet afferri unguentum: & rosas: quia omnino instituerit adire ad relauationem & uoluptatem: cum per mausolea sepulchra imperatorum: qui nuper inspexit non modo

Astra. Laudat spectaculum editum crocodilloꝝ: q̄ Domitianus crocodillū dederit i
harena ut scribit poeta: nundum comperi. illud historia habet Augustū dedisse cro
codillū in spectaculo: & auctor est Strabo in ultimo crocodillos allatos romā in spectacu
lum præbuisse uoluptatē tēritishominibus. i. qui tentirā in sulam ægypti icolūt feras i
sectantibus: nam ut colatur i ægypto crocodillus ab omnibus soli tentiritæ & oderūt &
persequuntur: & in hoc spectaculo fides ē habēda Martiali de Domitiano. **A**pte cōpa
rat deificationē Herculis dei
ficationi futuræ Domitiani:
quoniam appellabat Hercules
maior. Ceroma castigatū: id ē
palæstritā Antæū subactum:
Libycæ palæstræ: Antæi liby
ci **E**ryx: fili⁹ Veneris & Butæ:
qui necabat hospites occisus
ab Hercule. **C**acus: filius Vul
cani interfectus ab Hercule.

Nec rectas: per caudam.

Quota pars quasi dicat mini
ma pars est tuorum laborum
interficere hæc monstra i the
atro tuo. **Q**uod maiora: mō
stra: nam Domitianus multas
feras conficiebat i albano: sed
hæc puto referri ad spectacu
lum & Carpophorum: quem
supra ita laudauit. **T**ua hasta:

Carpophori. **P**ugna triplex:
quia Gerion tricolor & tri
bus generibus telorum uteba
tur. **L**icet: id est suo arbitrio
cōmoueret antiquitas hydrā:
cum maiores sint crocodilli.

Feris niliacis quid facit: qua
ex parte potest comparari hy
dra crocodillis..

Feris niliacis quid facit: qua
ex parte potest comparari hy
dra crocodillis..

Ad Casarem.

Astra polumque dedit: quāuis obstante nouerca
Alcide nemeæ terror & arcas aper.

Et castigatum libycæ ceroma palæstræ

Et grauis in siculo puluere fusus erix.

Siluarumque tremor tacita qui fraude solebat

Ducere nec rectas cacus in antra boues.

Ista tuæ casar quota pars spectatur harenæ:

Dat maiora nouus prælia mane dies.

Quot grauiora cadūt nemæo pondera mōstro:

Quot tua manalios collocat hasta fues.

Reddatur si pugna triplex pastoris hiberi:

Est tibi qui possit uincere gerionem

Sape licet graiæ numeretur belua lernæ

Improba niliacis quid facit hydra feris:

Pro meritis calum tantis anguste dederunt

Alcide cito dii: sed tibi sero dabunt.

In Pontilianum.

Sape salutatus nunquam prior ipse salutas

Sic erit: æternum pontiliane uale.

De Hirudine.

Hibernos peterent solito cum more recessus

Atthides: in nidis una remansit auis.

Sæpe salutaris. Distichon est in eum de quo supra dixit: Libellis prægrauem gerit
leuam. Is est Pontilianus qui nunq̄ resalutabat: agrestem autem hominem & iurba
num hoc disticho eludit. **V**ale est uerbum salutantis in discessu: Vale æternum pon
tificale est uerbum quo in mortuos utebatur. Id Euander in Palantem usurpauit apud
Virgilium. Ancipiti igitur uerbo iocatur poeta: & quasi uideatur recusare se salutatū
amplius Pontilianum: ait tu eris uale æternum cum tamen intelligat tu mihi eris mor
tuus: nā ut diximus uale æternum dicebatur in mortuum. **S**ic: hoc pacto cum nunq̄ sa
lutes. **E**ris uale æternum: id est apud me tanq̄ mortuus eris.

Hibernos: Hirundines ex nido domestico euolantes unam illic reliquerunt: reuer
sæ primo uere lacerarunt eam quæ remanserat: hoc cum domi Martialis acci
derit: edit poeta epigramma: & ait debuit quidem lacerari hirundo: sed tunc cum filiū
Ithym discerpsit: nā Prognæ quæ hirūdo est facta si credimus fabulis Ithym filiū The
reo patri in mensam apposuit: Ex fabula iocans epigramma conficit. **A**tthides: hiru
dines a Progne quæ atheniensis fuit.

Nefas: scelus quæ remanserat. Suxæ uolucres: eiusdem generis aues hirudines. **P**rofugam: hirundinem. **M**ater: Prognæ.

A Rætoa. Plebeia & ipudicæ mulieres flauos crines gestabat: pudicæ nigros. Iuue. cū mulierē itroducit cupiētē cælar idiciū pudicitia: Et nigæ flauo crinē abscondēte galero. Mart. ipudicæ Lesbia misit comā germanicā. ob hoc inquit misit ut scires q̄to magis tui crines sit flauī. Comā: crines. Scires: cognosceres. **M**agis flaua: coma germanica

ut ostendat ipudiciā: uel cer redicit lesbia crines eē magis flauos germaniacis: ut ostendat esse cōmenticos: quib⁹ dū Lesbia similitudinē germāicorū æmulat & nimium affectat reddidit eos adeo flauos: ut iā palam esset esse cōmentitos & non ueros.

Deprehendere nefas ad tempora uerna reuersæ

Et profugam uolucres diripuerē suæ.

Sero dedit pœnas: discerpi noxia mater

Debuerat: sed tunc cum lacerauit itym.

Ad Lesbiam.

Arcto de gente comam tibi lesbia misit:

Vt scires quanto sit tua flaua magis.

In. M. Antonium.

Antoni phario nil obiecture pothino

Et leuius tabula q̄ cicerone nocens:

Quid gladium demens romana stringis in ora?

Hoc admisisset nec catilina nefas.

Impius infando miles corrumpitur auro.

Et tantis opibus uox tacet una tibi.

Quid profunt sacrae preciosa silentia linguae?

Incipient omnes pro cicerone loqui.

De Syrisco.

Infusum si nuper a patrono

Plenum maxime centies syriscus

In sellariolis uagus popinis

cū Lepido & Octauio multos p̄scripsit: & min⁹ sceleris admisit q̄ i uno Cicerōe quē itere mit. **C**atilia: dānat⁹ a Cicerōe cōf. cōiuratiōis. hoc n̄ admisisset Catilina: quis hostis Ciceronis. **I**mpius miles: Pompilius Lenas picenus defensus in causa capitis percussor Ciceronis. **A**uro infando: auro scelerato: & una uox Ciceronis. Tibi: idest in tuam gratiā. **S**ilentia preciosa: precio comparata a te. **L**oqui: in te pro Cicerone. Cicero i te iuectus est editis philippicis: nūc omnes accusabunt.

Infusū. Syriscus p̄ multoꝝ ānoꝝ idustriā sēties sestertia ab eo a quo fuerat māuiss⁹ cōpillauerat. Is uagus & errabūd⁹ iter fugitiuos caupōes nautas: ut Iuue. ait totā rē absūpsit: nūq̄ discubēs una mēsa: adeo ut nūc ne uolēs qdē posset discubere: cū p̄ciū cōnæ nō hēret: magna iquit poeta luxuria ē comesse cēties sestertia: sed maior adhuc nō discubere: cuius uerbi ābiguitate ita ludit: nā cū uideat dicere maior ē luxuria nō discubere: q̄a Syriscus uag⁹ totū cēties cōsūpsit: nūq̄ discubēs: Ipse itelligit maior luxuria ē non accubare. qd̄ ita cēties cōsūpsit: āplius nō possit accubare. Syriscus: nomē ductū a syro: poetæ p̄ syros suos itelligūt: ut Vir. syricā puā. Quāto maior nec adhuc accubare potes simpliciter itelligere ut dicas magna ē gula. comesse cēties: sed lōge maior q̄ nūq̄ accubādo: aut discubēdo Syriscus cēties cōsūpsit. **V**agus p̄ popinas sellariolas: sellaria dicūt loca domestica ad sedēdū tātū parata. Plī. Sellaria domus aureæ Neronis: & quidē loca ad libidinē & segnitie. Trāqll⁹ i Tiberio: Secessu uero capressi sellariū exegit aut sedē arcanæ libidinū. Popinæ sellariosæ: dicūtur i qbus desidēt hoies ignaui ad libidinē: & luxū: Sallariolis nō placet ratione syllabæ: nā primā corripit. Infusum: datū a patrono.

Antoni. In gratiā Ciceronis exigit epigramma: dānat⁹ Antonio cuius sceles Cicerō fuerat iterfectus os & caput romanum. non est inquit Marti. q̄ speres silētiū tuis sceleribus Antoni: nā & si Ciceronē substulisti: q̄ tua accusabat scelera: tñ omnes miserantes illius necesse scipiēt in te loqui p̄ uno Cicerōe. **O**biectare nihil. i. q̄ nihil potes exprobrai Potio ægyptio q̄ Pōpeiū itemit: tu. n. es sceleratior.

Romana ora. i. i Cicerone lingua romana: unde supra dixit: Hoc tibi rōa caput cū loqueris erat. Tabula: p̄scriptōe: nā una

Quattuor balnea: quæ aut balnea intelligi: licet conicere fuisse neroniana Girli Titi Agrippæ: quanto maior gula est consumpsisse ita centies ut nusq̃ accubaret.

Humida. Vocat Faustinum in agrum trebulanum in campania: ubi tanta aeris temperie esse dicit: ut si ea senserit sit existimaturus Tibur esse domiciliu hybernū calidū cū tamē frigidissimū habeat æstare. Leone cleonæo. i. augusto mēse quo sol est in leone.

Cleonæo: cleone opp. peloponnesi in uia quæ agro corinthū ducit pulchris mœnibus: Inde Homer⁹ cleonas ex-

cellere mœnib⁹ canit: Ibi Hercules leonē iteremit: q̃ in cælo esse fert: unde cleonæus dicit.

Idem dicit nemæus: nam nemæa est iuxta cleonas in qua argiui nemæa sacra pagebant: de quibus carmina extant Pindari: Scribit Strabo: meminit Iginus.

Trebula: opp. in capania non pcul a baiis. **A**lget: friget. **C**ancris mēlibus: Iulio.

Exige: expelle. **M**esses lōgas: id ē longā æstatē. Iam postq̃ se feris trebulanū cælū.

Hybernum tibur: id ē tu tam frigidā existimabis trebulam ut existimes tibur domiciliū hybernum. i. utendum hyeme.

Qui potuit. In poetam ut puto qui in fabula Bacchi nati dixit louem esse matrem Bacchi: quoniā immaturo tempore natum intra femora fouisset: hunc Martialis deridet: hic inquit qui rem sibi lepidam uidetur dixisse appellādo louem matrē Bacchi: iam poterit dicere Semelē patrē.

Non donem. In Theodorum: cui ait se non mittere suos libellos: ne ille suos icōditos & ineptos mittat. **E**xigenti: postulanti. **N**e dones tu mihi tuos: scilicet libellos

ineptos. alibi malum poetam indicat in domus incendio.

Pompeios. In gratiā & laudem Pompeiorū: quorū gloriā tātam fuisse scribit: ut non potuerint uno loco cadere: sed debuerint a trib⁹ ptib⁹ orbis sepeliri. **C**neus magni filius occubuit in hispania ad mūdā prem europæ: Sextus in asia ad miletū: Cneus pater in ægypto sepultus ad Cassum mōtē: hic tamē nō ē in aphrica: sed poeta ē abusus finibus orbis ut integro satisfaceret acūmi. **A**sia: miltū opp. asiæ. **T**egit: Sextum. **E**uropa: munda hispaniæ opp. tegit Cneū. F. Si tamē ulla tegit: qm̃ Pōpeius dictus est esse insepultus uel ex eo disticho: Marmoreo in tumulo Licinus iacet: at cato paruo: Pompeius nullo: An argutius Martialis loquitur: ut hoc referat ad immēsam Pompeii gloriā: & dicat cū non tegi. i. eius famam nō posse celari. **T**anta ruina: trium Pompeiorum.

Circa balnea quattuor peregit.

O quanta est gula centies comesse.

Quanto maior adhuc nec accubare.

Ad Faustinum.

Humida qua gelidas submittit trebula ualles

Et uiridis cancri mensibus alget ager:

Rura cleonæo nūquam temerata leone

Et domus æolio semper amica noto:

Te faustine uocat: longas his exige messes

Collibus: hybernū iam tibi tibur erit.

De Origine Bacchi.

Qui potuit bacchi matrem dixisse tonantem:

Ille potest semelem dicere ruffe patrem.

Ad Theodorum.

Non donem tibi cur meos libellos

Oranti totiens: & exigenti

Miraris theodore: magna causa est.

Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis.

Pompeios iuuenes asia atque europa: sed ipsum

Terra tegit libyes: si tamē ulla tegit.

Quid mirum toto si spargitur orbe: iacere

Vno non poterat tanta ruina loco.

Quæ legis. Iuliam legem in adulteros reuocauit Domitianus: de qua alibi poeta: Iulia lex populis ex quo Faustine renata est: Quintus qui ante legem promulgatam erat adulter: adulteram duxit uxorem ueritus supplicium legis. Legitima uxor dicitur quæ iure & ritu nuptiali nupsit & legitima a lege dicitur. hoc uerbo cauillatur poeta: aitque alii appellant uxorem legitimam quæ ritu nupsit & iure: Tu tuam potes legitimam appellare quia nupsit tibi cum legis Iuliam. erat. n. tibi mœcha.

Profecit. Mithridates rex Ponti sanguine anatis ponticæ in mixto quibusdam medicamentis remedium aduersus uenenum sumebat: auctore Leneo Pompeio quemadmodum scribit Gellius: adeo ut cum nunquam sumeret uenenum inter epulas nulla ex parte læderetur. Immo & eiusdem generis remedio nomen dedit ut appelleret mithridatium. locatur in Cinna poeta male cœnatem: quemadmodum inquit Mithridates sumpto sanguine anatis ponticæ quæ uenenis uelcit: parauit sibi corpus tutum aduersus uenenum: Ita & tu tenui cœna paras remedium aduersus famem: nam assuefacis te esuritioni: Ita ut postea esuritione non possit tibi nocere. Profecit: assecutus est potum uenenum.

Ad Quintum.

Quæ legis causa nupsit tibi Iulia quintæ:
Vxorem potes hanc dicere legitimam?

Ad Cinna.

Profecit poto mithridates sæpe ueneno:
Toxica ne possent scire nocere sibi.
Tu quoque cauisti cœnando tam male semper:
Ne posses unquam cinna perire fame.

Ad Marullum.

Narratur belle quidam dixisse marulle.
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Toranium.

Si tristi domiccenio laboras
Torani: potes esurire mecum
Non deerunt tibi sessiles propinquæ:
Viles cappadocæ grauesque porri
Diuisis cibum latebit ouis.
Ponetur digitis tenendus uestis
Nigra coliculus uirens patella.
Argentum modo qui reliquit hortum

sed auribus: quia nunquam uellet alios audire: sed semper loqui.

Si tristi. Ad Toranium alterum eiusdem nominis mangonem: hoc est uenditorem puerorum fuisse: & Plinius in vii. naturalis historiam scribit: & Traquillus in Octauio: hunc inuitat ad tenuem cœnam: quam infra quoque describit ad socios. Laboras: anxius es. Domiccenio: nouum est uerbum a poeta compositum ex domi & cœna. i. cœna domestica. Esurire: non uelcit: sed leuiter gustare. Cappadocæ: lactucæ erant quemadmodum alie purpureæ crispæ græcæ: de his Columella: Cappadocæque premit ferali mensa luperus. Si soles: id est si tibi mos est. propterea. i. prægustare ante cœnam. Viles: at uiliores sunt quæ pierides dicuntur. Eandem cœnam alibi describit & inchoat a lactucis hoc uersu: Attulit & uarias quas habet hortus opes: In quibus est lactuca sedens: & sectile porrum: infra est epigramma. Grauis porri: grauis concoctionis: ut scribit Dioscorides. Cibum: hoc erat genus cibi ex cibo pisce genere pulmenti salis: cibum autem Plinius scribit esse pelamidem concisam: & ouis & ruta. Infra Martialis in hunc sensum: Secta coronabunt rutatos oualacertos: Et madidum tinni de sale summe erit. Coliculus: siue cauliculus delicatissimus erat Apitii luxuria: per quem est fastiditus Druso Cæsari. uel ut alii codices habent Blanditus: quod placet. Botellus genus condimenti: quod ita conficit Apitius: Botellum sic facies ex ouitellis coctis: nucleis pineis concisis tum addit talia. Plus: ex farina alicæ oleo & aliis rebus ut docet Apitius in quinto: erant autem pulles suis appellationibus distinctæ: nam alie dicebantur iulianæ alie tractogalæ & cætera.

Premes: nā coronabāt pultes. **L**ucanica uel botello: in distichis de botello: Pultibus
hic niues grata corona dat. **M**arcētes: prēmaturæ: ut marcida uina apud Pa. i. prēmatur
ra: & marcida uina largiuntur. **P**yra quæ ferūt nomē syrorū. i. pyra syra ex eadē syria zin
zipha allata sūt a sexto Papyrio Augusti tēporibus. **D**octa neapolis: studiis litterarum
quæ illic erant auctore Strabone. **V**inum bonū facies bibendo: hac sola re q̄ tu bibes ui
num bonū esse ostēdes: quod nō est. Nimio uino epoto uomitio reddebatur: inde seque
batur appetitus: & auaritas ci
bi: quod tetigit Iuue. In mulie
re de quo sextarius alter Duci
tur: ante cibū rabidā facturus
orexin. **F**eruēs cicer: coctum.
Lupini emebātur: aqua tepēti
& apti mensæ: ut Pli. **V**ultu
tuo: nō cōparato in gratiā alte
rius ut cogeris apud Vironē.
Leget: ut Lygurinus. **P**urriē
tes: lasciuiētes. **C**ondilius: &
cōdiliū significat annulū: con
dillus itē in musicis diciē digi
torū curuatura usque ad dimi
dium orbē. de hoc itelligit. uel
parui cōdilli. i. exigui forami
nis. **C**laudiā amatā a te: Catul
lus eiusedē sectæ cōnabis iquit
sed non sine cādida puella. Nā
epicurei omnes i uoluptatem
cōnæ adhibent puellā. ut Ho
ratiū & alii. **T**u cupis priorē
uis cā primum omniū adesse:
nā amas. locat aut ex eo quod
dixerat sequeris: & subdit q̄si
opponens priorem.

Vndecies. In zoilū eodem
ferme epigrammate quo
supra alterū accusauit simulan
tē febrē: ut ostētarer stragula:
hic aut eadē ex cōna surrexe
rat undecies: & totiens muta
uerat synthēsim uestem satur
nalitiā hac excusatione ne cū
sudaret sudor remaneret: &
postea læderet uento: at Mar
ti. inquit quare ego non sudo:
uimigē quia unā tātum synthe
sim habeo. q. d. nō habeo q̄ pos
sim ostentare: si placet sniam
alteram accipe: q̄ zoilus bene
cōnaret & propterea sudaret.
Martialis autem tanq̄ pauper
contemptus in extremo lecto accubās male cōnabat: sed placet ut dixi prior sensus: ut
ostendat illud non fieri necessario: sed ut ostentet uestes.

Et pulsem niueam premens botellus:
Et pallens faba cum rubente lardo.
Mensæ munera si uoles secunda:
Marcētes tibi porrigentur uua.
Et nomen pira quæ ferunt syrorum.
Et quas docta neapolis creauit:
Lento castaneæ uapore tostæ.
Vinum tu facies bonum bibendo:
Post hæc omnia: forte si mouebit:
Bacchus quam solet eluritionem:
Succurrent tibi nobiles oliuæ
Piceni modo quas tulere rami
Et feruens cicer: & tepens lupinus.
Parua est cōnula: quis potest negare?
Sed finges nihil audies ue fictum.
Et uultu placidus tuo recumbes
Nec crassum dominus leget uolumen
Nec de gadibus improbis puellæ:
Vibrabunt sine fine prurientes:
Lasciuos docili tremore lumbos.
Sed quod non graue sit nec infacetum
Parui tibia condili sonabit.
Hæc est cōnula claudiam sequeris
Quam nobis cupis esse turpiorem.

In Zoilum.

Vndecies una surrexit zoile cōna:
Et mutata tibi synthēsis undecies.
Sudor inhareret: madida ne ueste retentus
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non sudo: qui tecum zoile cōno?
Frigus enim magnum synthēsis una facit.

Non totam: Seuero librum suum emendandum commendat: quæ rogat ut patiatur hanc temporis iacturam libro legendo: quæ sperat fore emendatissimum: nec unquam interitum si adhibuerit. Secundum altere ceterum. **D**onas: ascribas muneri. **I**mputes: facies me debitorum. **E**xigis: percenses & examinas. **D**urum est: occurrit tacite obiectioni. q. d. Seuerus ego uolo relaxare animum & nolo emendare nugas tuas. **D**omino: Mart. auctori. **S**isyphus: pumilio fuit. **M.** Antonii intra bipedale statura: sed hic d. sisypho illo intelligit: q. apud inferos est & saxum uoluit. dicuntur enim poemata adire inferos & interire cum non legunt. alibi de immortalitate carminis: Pigra per hunc fugies infernæ flumina lethes. **L**assi: fessi quoniam uoluit saxum. **L**ima: instrumentum fabrilis est quo teritur ferrum: hic pro celsura. **M**omorderit: elimauerit. apta methaphora: nam & lima dicitur habere dentes. & propterea mordet.

Ad Seuerum.

Non totam mihi si uacabis horam:
Dones & licet imputes seuerum.
Dum nostras legis exigisque nugas
Durum est perdere ferias rogamus.
Iacturam patiaris hanc ferasque
Quod si legeris ipsa cum diserto:
Sed nunquid sumus improbi: secundo
Plus multo tibi debiturus hic est:
Quam debet domino suo libellus:
Nam securus erit: nec inquieta
Lassi marmora sisyphi uidebit:
Quem censoria cum meo seuerum
Docti lima momorderit secundi.

Ad Aemilianum.

Semper eris pauper: si pauper es aemilianus:
Dantur opes nullis nunc nisi diuitibus.

In Gaurum.

Promittebas mihi milia gaure ducenta
Si dare non poteras milia gaure decem:
An potes & non uis: rogo non est turpius istud:
Sic tibi dispereas gaure: pusillus homo es.

Ad Dindimum.

Insequeris fugio: fugis insequor: hæc mihi menses est
Velle tuum: nolo dindime nolle: uolo.

Ad Gallam.

Clam tristis nuci bus puer relictis

Non poteras dare: scilicet sine foenore. **D**ispereas: conficiare in tuis diuitiis. **P**usillus: pusilli animi: quia non das aliquid amicis & non es magni animi ut uolebas uideri. **I**nsequeris. Eodem sensu epigrammatis usus est in diadumenum. **C**onsequar: hoc ut me nec timeas: nec ames. dindimus erat spado. **T**uum uelle: id est te petere aliquid. **N**olle: recusantem osculari: nam ex eo nihil petes.

Am tristis. De Galla conqueritur quæ totis saturnaliis cum amicis munera mitti soleant nihil ipsi miserit: minatur se idem misurum martiis calendis: id est nihil cum saturnalia foeminarum celebrantur. **N**ucibus relictis: mittebantur lusus in saturnaliis pueris nuges: uiris alea: quod utrumque prohibebatur post saturnalia: nam & pueri reuocabantur a magistris: & aleatores mulctabantur ab ædilibus.

inferos est & saxum uoluit. dicuntur enim poemata adire inferos & interire cum non legunt. alibi de immortalitate carminis: Pigra per hunc fugies infernæ flumina lethes. **L**assi: fessi quoniam uoluit saxum. **L**ima: instrumentum fabrilis est quo teritur ferrum: hic pro celsura. **M**omorderit: elimauerit. apta methaphora: nam & lima dicitur habere dentes. & propterea mordet.

Semper eris pauper. **N**otat figurate tempora sua: quibus adeo in precio erant diuitiæ: ut ne patroni qui diserti conducerentur a clientibus nisi si fuissent diuites: quod accusauit Iuue. & munera orbis tantum diuitibus mittebantur.

Quid promittebas. **I**n Gaurum foeneratorum qui ut uideretur magnus & liberalis cum promisit Martiali se daturum. cc. milia intelligens in foenus: mox Martialis petit duo milia sine foenore: ille non dedit. poeta solet appellare eos qui sibi congerunt diuitias nihil amicis impatiens pusillos: quod supra dixit in Quintum. Hæc animus Quinte pusillus emit. **A**it ergo in Gaurum cum promittas. cc. milia in foenus: crede mihi non magni animi es ut cupis uideri sed pusillus.

Tristis: moestus quia diutius ludere uellet. **U**du: uino ingurgitatus: quoniam qui iter pocu-
la uersant uidi dicuntur: in quibus locis aleatores erant in primis. **P**roditus: cognitus: quia auscul-
tans aedilis admovebat aurem prius si uacui essent aleatores. **F**ritillo: alea. **F**ritillus: fir-
mum aluiculus idem significat. **A**rcana: quia in locis reconditis & arcanis est. **P**opinae: dicuntur
uiliores tabernae. **P**arua & minora: ego intelligo de xenis & apophoreis: nam xenia intelli-
gebantur non magni quidem precii: sed tamen maioris quam apophoreta: & apophoreta erant minora.

Uestra saturnalia: saturnalia
celebrabantur a uiris. v. diebus
mense decembri: quo tempore da-
bant coenas seruis: tanquam agentes
gratias opere toto anno praes-
titae: auctor est in saturnalibus
Macrobius: contra calendis mar-
tiis mulieres seruos coena acci-
piebant: tanquam exhortantes eos
ad insequentis anni operam.
mittebantur ergo munera ui-
ris mense decembri mulieribus
mense martio. auctor est Tra-
quillus in Vespasiano: nam Ve-
spasianum scribit dedisse apo-
phoreta & uiris in saturnalibus:
& mulieribus calendis martiis.
De eisdem calendis Horatius: Mar-
tiis caelebs quid agam calendis.
Quod dedisti: id est nihil.

Sextus mittit. **S**ex-
tum librum emit-
tit Martialis: cuius
initio imperatoris
nomen ueneratur:
dum ait emendandum esse: ut au-
deat uenire in manus Caesaris.
Ego hoc epigramma credo ad a-
micum scribi: quis alii dicat ip-
sum se alloqui. **T**erferis: eli-
maueris. **A**ure diligenti: id est
diligenti censura. Magnas:
imperatorias.

Lusus erat. Hoc epigram-
mate agit gratias Domi-
tiano: quod inter caetera instituta
& reuocata lege Iulia sustule-
rit adulteria: & nouo instituto
prohibuerit spadones fieri.

Erat lusus: habebatur pro lu-
su. **F**allere connubia: facere adulteria. **E**xecuisse mares: id est castrare & reddere spa-
dones. hoc uoluit etiam in graecia Periander corinthius scilicet ut mares castrarentur. sed
vi duarum concharum nauis fuit retenta: quae illud edictum afferebat hoc prohibuisse
Domitianum. Tranquillus est auctor: & Papinius in siluis de Farino: Nondum pulchra
ducis clementia coeperat hortu intactos seruare mares nunc frangere saxo: Atque homi-
nem mutare nefas. **S**ine fraude: sine adulterio.

Clamose reuocatur a magistro
Et blando male perditus fritillo.
Arcano modo raptus e popina
Aedilem rogat udu aleator.
Saturnalia transiere tota
Nec munuscula parua nec minora
Misi mihi galla quae solebas.
Sane sic abeat meus december.
Scis certe puto uestra iam uenire
Saturnalia martias calendas:
Tunc reddam tibi galla: quod dedisti.

M. Val. Mart. Epigrammaton sextus.

Sextus mittitur hic tibi
libellus:
In primis mihi caetera mar-
tialis:
Quem si terferis aure
diligenti:
Audebit minus anxius
tremensque:

Magnas caesaris in manus uenire.

Adulatorium

Lusus erat sacrae connubia fallere tetae.
Lusus & in meritos exequisse mares.
Vtraque tu prohibes caesar: populisque futuris
Succuris: nasci quos sine fraude iubes.
Nec spado iam nec moechus erit te praeside quisquam.

Spado mœchus erat: spado ducebat uxorem non sibi: sed aliis: unde ipse erat adulter suæ uxoris: ut de Othone scriptum est eo disticho: Cur otho mœtito sit quæritis exul honore: Vxoris mœchus ceperat esse suæ: nam Nero cum ea re habebat. de spadone cōquerit Iuuenalis: cū tener uxore ducat spado. i. nō sibi: sed aliis. uel quod magis placet spado erat mœchus: quoniam mulieres spadonibus oblectabantur. Martialis: Cur tantum eunuchos habeat tua gellia quæris Pānice: uult futuri gellia nō parere. Idē in Paulū. erāt igitur spadones adul-

teri: & ita in cōmentariis in Iuuenalem scripsimus.

Nascere dardanio. Domitianus Iuliā Titi fratris filiā amauit ardentissime: quā tandē frequētib⁹ abortiuis coegit parere: nūc parturiebat: Mar. uoto quodā & precibus persequit partū. alloquitur pueri nascitūre hoc uersu. **P**romissū: a fati: nā Ascanio siue Iulo promissū erat ad genus romanū te nasciturū. **D**eū: quia Domitian⁹ dominus & deus appellabatur. **H**abenas rerū. i. impiū. **I**psa tibi: fēlus ē Iulia trahet tibi fila aurea: ex disciplina hec truscorum quoties aut ouis aut aries purpureo aureoque colore aspergeret: portēdebat principi cū felicitate regē omnium largitatem. hoc scribit Macrobius ex ostentatio tusco: & Virgilius indicauit eo uersu cū uellet portēdere felicitatē principi Augusto: Ipse sed in pratis aries iam suaue

At prius: o mores: & spado mœchus erat.

De filio Do.

Nascere dardanio promissum nomen iulo
Vera deum soboles: nascere magne puer:
Cui pater æternas post sæcula tradat habenas
Quique regas orbem cum seniore senex:
Ipsa tibi niueo trahet aurea pollice fila
Et totam phryxi iulia nebit ouem.

Adulatorium.

Censor maxime: principumque princeps:
Cum tot iam tibi debeat triumphos:
Tot nascentia templa: tot renata:
Tot spectacula: tot deos: tot urbes:
Plus debet tibi roma: quod pudica est.

Ad Cecilianum.

Rustica mercatus nummis sum prædia multis.
Mutua des centum ceciliane rogo.
Nil mihi respondes: tacitum te dicere credo
Non reddes: ideo ceciliane rogo.

rubenti Muricæ: iam. c. m. v. l. Eadem felicitatē portēdit Seneca Neroni: Aurea formoso descendunt pollice fila. Cū igitur Martialis uelit ostendere puerum hunc fore felicē: ait arietini uelleris in aureū colorem mutari: ut fabula est de ariete phryxi: Iuliā dispensaturā fila seu deducturā. hic puer potius mihi uidetur fili⁹ Iuliæ & Domitiani quā Domicillæ siue Augustæ: nam illum suscepit in secundo consulatu: nondum imperator hic imperatori Domitiano nascitur. **T**ibi: in portentum tuæ felicitatis uenturæ.

Censor. Eadem laude prosequitur imperatorem qui reuocata lege Iulia sustulerit adulteria: & mares castrari prohibuerat: qua etiam supra eum extulit epigramate: Lusus erat. nunc ait ex omnibus meritis in urbem Romam collatis hoc esse præstantissimum: quod induerit pudicitiam. **C**ensura Domitiani: carmen est phallerium. **M**axim⁹ censor: Domitianus incestu uirginum uestalium puniuit: multaue correxit auctore Sue. unde iure maximus censor dicitur. **N**ascentia: quæ nūc ædificant. **E**t renata: quæ ædificata & instaurata sunt. **U**rbes: tot adiectas imperio romano: nam Domitianus catros & dacos populos germaniæ adiecit imperio romano. ædificia Domitiani hæc referunt: capitulum instauratum: forum transitorium: porticus duplex: stadium quorum alterū illud: alterū serapiū dictū est: templū flauæ gentis mica aurea: minerva calchiœca: cui⁹ numinis meminit Pausanias de templis. Papi. Et quæ tibi templa dicamus ipse colas. Quod pudica. i. quod induit pudicitiam prohibitis stupris & adulteriis.

Rustica. Apertū est argumentum: & acumen ex uerbis apparet. **S**umere: emi. **C**erum mutua: sestertia. **I**deo Ceciliane rogo: quia non sum redditurus.

Comædi. Libidine mulierū usque eo pgressus erat amor ut iā amarēt mimmos & histriones: hoc carpit Iuuenalis lōgo carmīe cuius initiū: Ast aliæ quotiēs aurea re cōdita cessant: tū sequit̃: Hunc diligit Helia paup̃: Soluit̃ his magno comædi fibula: ex hoc Paulæ amor nimius ī comædos ostēdit: hoc est histriones comædiæ: nam amabat quatuor: cū tamē in nulla scæna possūt loq̃ plures trib⁹: & si quartus histrio introducīt̃ his nō loquit̃: sed tantū subauscultat quæ dicunt̃ hoc p̃cepit Horatius: Nec quarta log p̃sona laboret. Is cū nō loquat̃ græco uerbo appellatus est cophon. p̃sophon. i. muta persona auctor ē Diomedes grāmatic⁹ uetustissimus. poeta inquit cū tres comædi sint q̃tuor amat. Paula amat κωφὸν πρὸς ὠπὸν mutam personam quasi dicat omnes amat quotquot sunt.

Iulia lex. In Thelesinam quæ cū esset olim adultera metu legis Iuliæ nuper reuocatæ a Domitiāo aduersus adulteros nupsit: sed tāta libidine alieni uiri tenebat̃: ut ītra .xxx. dies decē maritos habuerit: quod cū ueneficio fieri suspicetur poeta ait minus sceleris sibi cōmitter̃ uideri cā quæ aperte est mœcha: q̃ quæ totiens nubit. **L**ux. xxx. dies tricesimus. **R**enata: reuocata quæ olim pmulgata a Iulio fuerat. **P**opulus: orbi. **P**udicitia est. i. d. ex quo reuocata lex Iulia. **Q**uæ n. u. t. a. ē le. nā lex prohibet mutare uirū: sed quæ totiens mutat uirū. nō est uxor sed adultera: nā adultera quoque uirū mutat. **M**inus of. minus displicet. **M**œcha sim: aperte adulteriū profitente: nam ueneficium nō exercet.

Prætores. Sensus idē est q̃ supra cū sua t̃p̃a notās cōsuluit Lupo ut iuberet filiū fieri uel citharædū uel choraulē: & si uidet̃ duri īgenii p̃conē: aut architectū: nā hæc artes erant pecuniosæ. Laudat igit̃ senē qui repudiatis prætoribus causidicis tribunisque poetis filiā in matrimoniū collocauit præconi. **E**ulogo: Eulogus nomē p̃priū præconis est: sed tamen fictum. nā Eulogus dicitur qui bene loquit̃: quod p̃coni cōuenit. **D**ignū quid f. se. se. interrogatiue. **F**atuo. i. homine. q. d. prudēter fecit: q̃ locauerit filiam præconi qui in maiori precio est: q̃ aut tribuni: aut prætores.

Pauca. Petierat pecuniam ab imperatore: quam nō dederat: iterum petere turpe uidebatur: ex ingenio igitur ait se interrogasse Palladem quare Do. non dederit: eam respondisse si non dederit non propterea eum negasse. q. d. paulo post daturum Iouem. Ille dabit. i. Domit. Vel pudeat. i. pudeat me q̃ etiam pauca petierim a Ioue cum non dederit: uel pudeat Iouem non dedisse: & rogare hæc pauca ab imperatore: rogare. n. uidet̃ illum cum ipse non det: sed illum per se daturum dicat.

Ad Luperum.

Comædi tres sunt: sed amat tua paula luperce
Quattuor: & cophon paula prosopon amat.

De Thelesina.

Iulia lex populis ex quo faustina renata est:
Atque intrare domos iussa pudicitia:
Aut minus: aut certe non plus trigesima lux est:
Et nubit decimo iam thelesina uiro.
Quæ nubit totiens: non nubit: adultera lege ē.
Offendor mœcha simpliciore minus.

Ad Seuerum.

Prætores duo: quattuor tribuni.
Septem causidici: decem poetæ:
Cuiusdam modo nuptias petebant:
A quodam sene: non moratus ille
Præconi dedit eulogo puellam
Dignum quid fatuus seuerē fecit.

Petit latenter a Do. Pecuniā.

Pauca iouem nuper cum milia forte rogarem:
Ille dabit dixit: qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille ioui: sed milia nobis
Nulla dedit: pudet & pauca rogasse iouem.
At q̃ non tetricus: q̃ nulla nubilus ira:
Quam placido nostras legerat ore preces.

Diademata iura sua: nam dacos in deditiōem accepit: promisitque ut suo iūterentur in re. hoc Papinius laudat: Qui nec in extremos facilis sœuire furores: Das cattis dacis que fide. **D**acis sup. uenientibus in deditiōem. **I**t & re. vi. cap. i. triumphos. **O** uirgo: o Pallas. **C**ōscia no. ro. cōsiliarii Domi. nā Pallas erat numem familiare Domitiani ut Qui. uidebaturque imperator eius cōsilio uti. **S**i negat hoc uul. tam benigno. q. d. hic uultus est dantis & non negantis. **P**osita gorg. Aegidem pallas non habebat in capitolio: quod

factū erat i assentionē Dōitiani cui⁹ statua habebat ægidē: ppter ea cum alibi iūterrogaret Pallas quare ægidē n̄ haberet: respondit Cæsar habet: uel posita ægide: qm̄ quū mitis designat depōit ægidē: ut apd Proptertiū & Siliū. Sili⁹ de Pallade cōpra ad iudiciū Paridis: lā bellica uirgo Aegide dposita atq; assuetū casside crinē Inuoluit. Puta esse negata: quæ nō sūt data. q. d. dabit paulopost.

In Pōpeiano. Suscitare ē aliquē sedētē excitare. supra Mart. Et sedeo q̄ te suscitāt oceanus. suscitare itē ē dormientē expergefacerē. **L**eui. ex. xiii. gradu iussus ē abire ab Oceano præfecto theatri. illic .n. sedere n̄ poterat cū censum equestrē nō haberet. hic i theatro sæpenumero dormitabat cū ergo cōquerat se suscitari d̄ sede. q. Mart. suscitare aliter accipiat i secūda significatione: respōdet n̄ miror q̄ doleas te suscitari in theatro: nā illic sæp dormitas. Suscitāt: expergefācit te. **H**ic sensus magis placet ut dicat o Leuie tu dor-

Talis supplicibus tribuit diademata dacis

Et capitolinas itque reditque uias.

Dic precor o nostri: dic conscia uirgo tonantis;

Si negat hoc uultu: quo solet ergo dare?

Sic ego: sic breuiter posita mihi gorgone pallas.

Quæ nōdum data sunt stulte negata putas?

Ad Leuinum.

In pompeiano dormis leuine theatro.

Et quæreris si te suscitāt oceanus.

In Marcum.

Quod non sit pilades hoc tēpore: non sit orestes

Miraris: pilades marce bibebat idem.

Nec melior panis turdusue dabatur oresti.

Sed par atque eadem cœna duobus erat.

Tu lucrina uoras: me pascit aquosa peloris

Non minus ingenua est & mihi marce gula.

Te cadmea tyros: me pinguis galea uestit.

Vis te purpureum marce sagatus amem.

Vt præstem piladē: aliquis mihi præstet orestē.

Hoc non fit uerbis marce: ut ameris: ama.

De Fabulla.

Iurat capillos esse quos emit iuos

Fabulla: nunquid paule perierat?

mis i tumultu theatri Pompeiani: & conquereris te suscitari a solo Oceano quod uidet uerisimile: nam si tumultus nō potest te suscitare: longe minus solus Oceanus. Camilatur autem hoc uerbo: nam Leuin⁹ intelligebat te suscitari: id ē excitari ex sede: Marti. respondet iocans quasi intellexerit suscitari hoc est expergefieri.

Quod non **I**n Marcum qui mirabatur ætate sua nō existere par amicorum: quales Pilades & Orestes fuerūt: & hoc obiciebat Martiali q̄ se scilicet nō amaret: ostendit non sua: sed Marci culpa fieri: cum ipse opibus fruatur: & nihil ei det: nam oportet omnia amicorum esse communia. **N**on sit pi. & or. id est q̄ non sit unū par amicorū quales Pilades & Orestes. **P**eloris: genus conchilii nihil habens intra se preter aquolum quendam liquorem. Horatius: Lucrina peloris. **T**yros cad. id ē purpura. **G**allia pin. id est pingue sagum gallicum. nam gallia saga mittebat grossioris uilli. **S**agatus: induis sago. **H**oc non sit uer. sed opibus comunicatis. **A**ma: comunicatis opibus.

Vt a. ut te pro opibus comunicatis prosequar amore.

Iurat. Fabulla emeret crines: & iurabat eos eē suos. Mart. ait eā nō peierare: nā supra dixit: Nā qd̄ emas possis dicere iur tuū. loc⁹ ē i uerbo. **S**uos: Fabulla iurabat crines

esse si nos i. natiuos erines. Mart. inq̃ nō peierare suos ipse intelligēs ab ea emptos.

Q Vis te. Ardentissime amauit Iuliā Titi fratris filiā Domi. cuius statuā elygdō m ar more cādissimo iussit fieri: & ut ardorē amoris fatere ē i manu statuæ sculpi ceston a balteū. **V**eneris: nā Iuno apud Homerū cū uult Iouē conciliare cū percutit balteo: & quoscūq; pcusserit eos uenus uertit i amorē. Iuliæ igit amorē i census Domitianus ei tu bet inesse balteum quasi indicaret se eo esse pcussū. epigrāma est i hāc statuā. **O** Iulia: si

lia Titi. **C**ælo: iustro lapicida rum. **P**hidiaco: quale erat Phi

diæ q diis effingendis aptior q hoibus & ex ebore potissimū claruit Mineruæ simulacro a thenis: & statua Iouis olympia ci: nunc appellauit attricū senē

Pap. **P**alladiæ ar. nō placet a Palladio sculptore poti⁹ a Pal lade dea artificii. nam solemus pstantiora opera referre ad ar tificiū Palladis. Ita apud Papī.

An te Palladiæ talē germani ce nobis Effinxere man⁹. Lyg dus: marmor i tauro reptū au ctore Pli. amplitudine qualā ces & crateres n̄ excederet: pri us tamē ex arabia aduehebat.

Cādida lyg. i. statua ex lygdo alibi: Totam nitere lygdon.

Nō ta. loquēti. **D**ecor ui. i. naturalis pulchritudo. **M**a. r.

o Iulia. **N**odo acid. balteo ue nereo. **N**on af. blanda. **R**as

puit: Iulia tātū ardorē habet: & icutit hic balteus: ut uidebat

mihi sublatu collo cupidinis hoc sensu uris i dist. **V**t mar.

si Venus uult cōciliare Martē: & Iuno Iouē utatur isto balteo

quo tu imperatorem incendiisti Iulia: Nā apud Homerū i xviii. ll. i. troducē Iuho petēs ceston a Venere: quo uolebat uti ad cōciliādum Iouē: ad quod alludēs Mart. iā inquit lu

no nō a Venere Venus aliūde qua a te balteū petat: quo uris Do. deum nostrum.

Versus scribere. Laberius fuit scriptor mīnor. is mortuus ē decio mense post necē

Cæsarī: alter Laberius de quo Mart. hac. ls dicebat se posse scribere optimos uer sus: sed nolle. hoc aut poeta nō esse uersimile: nemo. n. est qui cū possit scribere nolit o

stentare suam scribendo doctrinā: nam tanta est gloriæ cupiditas: ut qui didicerit nullo pacto uelit latere. **D**isertos: eruditos uersus. **P**utabo uig. i. fortissimi animi pter cæte

ros: q poterit se cohibere a scribendo & qui potest scribere uersus: & nō scribat. q. d. ne mo est adeo uir qui abstinere possit: nec tu posses si scires scribere.

Vm phaethōtea. Laudat p̄m electri i quo erat iclusa formica. supra idē ē frequēs ar gumtū Electæ: gutta & gūi ex populo. Ferā te. i. exilē formicā. **V**mbra pha. sub popu lis i qs uersæ sūt sorors Phaethōt.

Cōtēpta: q nulli⁹ p̄cii erat. **M**anēte uita: dū uiueret. **I**nnā. Cinna deridet: q cū cinam⁹ uocaret: Cinna mutilato noīe uolebat appellari.

Si antea inq̃ fuisses dictus Furius: eadē noīs mutilatione dicereris fur. **V**is uocari Cinna: æmulatione Cinnae prisci: qui magnā obtinuit auctoritatem apud romanos.

De statua Iuliæ.

Q uis te phidiaco formatam iulia cælo

Vel quis palladiæ non putet artis opus.

Candida non tacita respondet imagine lygdos:

Et placido fulget uiuus in ore liquor.

Ludi acidalio sed non manus aspera nodo

Q uem rapuit collo parue cupido tuo.

Vt martis reuocetur amor: summique tonantis

A te iuno petat ceston. & ipsa uenus.

In Laberium.

Versus scribere posse te disertos

Affirmas laberi: quid ergo non uis?

Versus scribere qui potes disertos

Non scribat laberi: uirum putabo.

De Formica electro inclusa.

Dum phaethontæa formica uagatur in umbra.

Implicuit tenuem succina gutta feram.

Sic modo quæ fuerat uita contempta manente

Funeribus facta est nunc preciosa suis.

In Cinnamum.

Cinnam cinname te iubes uocari

Non est hic rogo cinna barbarismus

Sancta. Priscū patrem Salonini nūper mortuū ī hispania cōsolat: ait. n. Saloninū non esse plane mortuum: sed uiuere ea parte qua semper optauit: hoc est īmortali uirtutis nomine & fama: Alterius Salonini mentio in bucolico Virgilio. **Q**ui te .i. filius tuus. **N**on deui. In Posthumū causidicū īeptū qui nihil ad ppositā cām dicebat: & nup con ductus a Martiale: ut defēderet cām triū capellae: quas amiserat furto: cōepit cānen sem pugnā & bellū aduersū Mithridatē recitare. At Mart. clamat dic tādē o causidice de

Tu si furius ante dictus esses
Fur ista ratione dicereris.

Ad Prisciam de salonino.

Sancta salonini terris requiescit hiberis

Qua melior stigyas nō uidet umbra domos.
Sed lugere nefas: nam qui te prisce reliquit
Viuit: qua uoluit uiuere parte magis:

In Posthumum.

Non de ui neque cæde nec ueneno:

Sed lis est mihi de tribus capellis

Vicini queror has abesse furto

Hoc iudex sibi postulat probari:

Tu cannas mithridaticumque bellum

Et periuria punici furoris.

Et syllas: mariosque: mutiosque.

Magna uoce sonas: manuque tota

Iam dic posthume: de tribus capellis.

In Phœbum.

Mutua te centum sextertia phœbe rogavi:

Cum mihi dixisses exigis ergo nihil.

Inquiris: dubitas: contaris: meque diebus

Teque decem crutias: iam rogo phœbe nega.

De Hiantide & Stella.

Perpetuam stellæ dum iungit hiantida uati

Lata uenus: dixit plus dare non potui.

Hæc coram domina: sed nequius illud in aurem

meis capellis. **V**i: illata. **H**as abesse: subtractas esse. **S**onas: cānas: cladē cānēsem bellū mithridaticū gestū a Lucullo: Syl la & Pōpeio cōtra mithridatē.

Syllas: bellū gestū īter syllam & mariū. **M**utios. i. bellū Por senæ: in quo Mutius sceuola manum amisit igni.

MVtua. In Phœbū scenera torē: quēadmodū ī Gau rū supra cōquestus ē: nam hic pollicitus ē se datū Martiali quā uellet pecuniā: itelligēs .s. ī fœnus: Mart. nunc poposce rat pecuniā sine fœnore. Ille n̄ dabat neque audeat oīo nega re: qd opus īquit ē diutius cru cieri: & hēas me sollicitū: tādē nega. **E**xigis er. ni. uerba Phœ bi hortantis Martialem: ut aliquid peteret.

Perpetuam. **S**tella poeta amauit Violātillā quā lōgis p̄cibus nunq̄ potuerat placare. cruciatusq̄ ē miser longo amore: nūc celebrātur nuptiæ tandē Stellæ Violātillæ: poeta edit hoc epigramma uolēs dīmōstrare īcredibilē stellæ amorē ī Violātillā: atque hoc cōnubio n̄ stellā eē flectēdū: qā iā diu cupit: sed porius flectēdā eē Violātillā quæ hactenus dura & in exorabilis carmē Pap. iudicat de

Violātilla: Redeūt animo iā dona precesque Et lachrymæ uigilesque uiri prope lumina questus: præterea: lāque cōepit flectere corda libens: Et iam sibi dura uideri. **H**iantida. Violantilla latine grecæ dicitur hiantis ab ἰός uiola & ἀνθος flos: hoc est uiola: & flos: unde latine Violāt. Pap. Violantillam appellauit: Quo stellæ uiolantillæque professus cantaretur hymē: eadem dicta hasteris ficto nomine a stella: nam stella ita iam appellauit a suo nomie: stella enim. h. dicitur aster. ge. ma. inde deductum fœ. asteris hoc est aīca asteros id est stellæ: Pa. Asteris ante dapes nocte asteris aste. ortu. **I**ætā ue. & fauore Veneris celebratas nuptias fuisse scribit Pa. **P**lus da. no. po. c. dedi quod mihi potissimum erat: & ita apud Pap. Grande quidem rarumque uiris quos ipsa probauit. Pierius uotum ī uenis cupit. **D**omina: Violātilla. **S**ed nequius: insultat amorī Stellæ cum Venus mone at ne relinquat Violantillam: quam nullo pacto erat relicturus.

Ne pec. ali. f. aliquam aliā sequaris. **F**rugi: cōtinētem. Iuppiter: & Mars iter deos erāt a-
dulteri: ut Iuue. Adeo senerūt Iuppiter & Mars. **L**oro ar. i. balteo quo icutiebatur amor
q balteus: dicit etia flagellū. Horatius ad Venerem: Sublimi ferias cloē flagello. **D**uos. i.
Violantillam etiam quæ hætenus fuit dura ut mutuo amore diligit Stellam.

Quod nubis. Proculina adulterū habuerat: cui nunc nupsit metu legis Iuliae: de qua
satis supra. **N**ō nu. inquit poeta Proculina: sed fatetur se esse mœchā. q. d. fruebat

eodem uiro ante nuptias. in eo
dem sensum supra ē dist. **M**œ-
chus erat poteras tñ hoc pau-
la negare. & cætera. **N**on nu.
nō accipis uig. q. a. antea habes-
bas. **N**otare: punire: Fateris:
te. i. cū hoc fuisse mœcham.

Nil. Deridet Carisianum:
qui cum synthesim non
haberet ī saturnalibus: qua ue-
ste reliqui utebatur: togam ge-
stabat. **T**oga autem ī saturna-
libus deponeretur: & sumeba-
tur synthesis: de qua in disti-
chis: Cum toga per quinas au-
det requiescere luces: Hos po-
teris cultus sumere iure tuo.
nunc gestabat togam Carisia-
nus: non q. lasciuus esset: sed
quia non habebat synthesim:
propterea deridetur.

Tu qui. Deum hortorū
rogat: ut suos hortos cu-
stodiat in ianiculo.

Stare: Lesbiam impudic-
cam esse supra ostendit
cū dixit: Arctoa de gente co-
mam. hæc blanda quidem es-
rat: sed de formis iccirco ait ei-
faciem aduersari blāditiis & ei-
cupiditati. **C**ontra te: quoniā
sua deformitate non sinit tu-
as blanditias exaudiri.

Marcelline. Marcellinum
tyronem Domitiani in
germania monet: ne ī medios
enses ruat: sed dispensato calo-
re iuuenili ita pugnet: ut patri
uiuat: & imperatori operā præ-
stet. **S**oboles sin. id est uera proles: qui imitaris parentē animo & moribus. **H**orrida ur-
sa: maior uel ad feritatem: uel ad mores gentis germaniæ quæ horrida est. **I**ugo pa. hoc
dixit: quoniā ursa parrasia fuit: id est arcas: ea fuit Calisto. **I**ugo: regionem septentrionali.

Tu ne quid pecces exitiose uide.
Sape ego lasciuum martem furibunda cecidi:
Legitimos esset cum uagus ante toros.
Sed postquam meus est: nulla me pellice lasit.
Tam frugi iuno uellet habere iouem.
Dixit: & arcano percussit pectora loro.
Plagat iuuat: sed tu iam dea parce deo:

In Proculinam.

Quod nubis proculina concubino:
Et mœchum modo: nunc facis maritum:
Ne lex iulia te notare possit:
Non nubis proculina: sed fateris.

De Carisiano.

Nil lasciuus est carisiano.
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Priapum.

Tu qui pene uiros terres: & falce cinados
Iugera sepositi pauca tuere loci.
Sic tua non intrent uetuli pomaria fures
Sed puer: aut longis pulchra puella comis:

In Lesbiam.

Stare iubes nostrum semper tibi lesbia penem.
Crede mihi non est mentula quod digitus:
Tu licet et manibus blandis et uocibus intes:
Contra te facies imperiosa tua est.

Ad Marcellinum.

Marcelline boni soboles sincera parentis
Horrida parrasio quem tegit ursa iugo
Ille uetus pro te patriusque quid optet amicus
Accipe: et hac memori pectore uota tene
Horrida ur-
sa: maior uel ad feritatem: uel ad mores gentis germaniæ quæ horrida est. **I**ugo pa. hoc
dixit: quoniā ursa parrasia fuit: id est arcas: ea fuit Calisto. **I**ugo: regionem septentrionali.

Cauta: pūda uirtūs. **F**erū Martē: periculosū & multos absumētē. hic Marcellinus fuit hispanus: cui tanq̄ ex eadē patria amāter cōsuluit Mart. **T**u po. & p̄iāe mi. i. si tu prudenter pugnaueris: poteris opitulari patriā: & fortiter diu agere pro imperatore.

Periclitať. Hoc argumētū ex multis superioribus notū est. locatur poeta in lingentē cūnū. **P**ericlitať ca. i. i periculo capitis ē. **E**sse reū. i. trahi i iudiciū. **L**ingit: iocus ē: nā cūnū ligi capite agūt: iccirco hic capite periclitať: & ita suspēsū auditorē circumscripsit.

Cauta sit ut uirtus: ne te temerarius ardor
In medios enses laeuaque tela ferat.
Bella uelint: martemquē ferum rationis ēgentes.
Tu potes & patriā miles & esse decus:

De Sorade.

Periclitať capite sotades noster
Reum putatis esse sotadem: non est.
Arrigere desit: posse sotades lingit

Ad Nepotem.

Bis uicine nepos: nam tu quoque proxima florā
Incolis: & ueteres tu quoque ficelias.
Est tibi quā patrii signatur imagine uultus
Testis maternā nata pudicitia.
Tu tamen annoso nimium ne parce falerno.
Et potius plenos are relinque cados
Sit pia: sit locuples: sed potet filia mustum.
Amphora cum domina nunc noua fiat anus.
Cecuba non solos uindemia nutriat orbos.
Possunt et patres uiuere: crede mihi.

Epitaphium Glaucia.

Libertus melioris ille notus.
Tota qui cecidit dolente roma.
Cari delitia breues patroni.

Tu tamē an. hoc dolebat Nepos q̄ muneribus captatorē careret: ut Iuue. Tollere dulcem Cogitat hāredē cariturus turture magno. **P**arce abstineas annoso falerno: quod miserunt captatores: quis habeas filiam. **R**elique po. ca. ple. æ. q̄. i. uino. Idem alibi: Vn guentum hāredī nunq̄ nec uina reliquas. Ille habebat nūmos: hāc tibi tota dato. **L**ocuples sit: id ē habeat diuitias. **C**ecuba uin. i. cecubū uinū. nascebat autē i populetis palustribus sinus amyclā iuxta pontinas paludes. periit incuria colonorum: & angustia loci: sed maxime fossa quā fecit Nero nauigabilē a sinu baiano hostiā usque hoc uinum tenuit principatum secundas partes falernum. **S**olos orbos: carētes liberis. **P**atres. qui liberos habent ut tu. **P**ossunt ui. dare operam uoluptati: & relaxare animum: nam uiuere ut saepe est dictum ita accipitur apud Martialem.

Libertus. Attedius Melior Habuit puerū natū ex serua domi noīe Glaucia: cuius i geniū lōgo carmine testatus est Papi. dum illius mortē deflet: quē admodū hoc loco Mart. **L**ibertus: nā statim manumisit eum Attedius delectatus ingenio moribus. **C**ecidit: mortuus est. **D**elitia bre. quia. xii. anno mortuus est. **P**atronus dicebatur: quia manumiserat. Patronus & libertus correlatiua: ut dominus & seruus.

Bis uicine. **N**epos ut ego possū argumentū colligere haftenus caruerat liberis: & captatores certatim ei mittebant falernū & alia ei munerā: ut scriberetur hāredes: nūc sustulit filiā & iā carēs muneribus captatorē abstinebat falerno olim misso Mar. eū cōsolatur: hortaturque ut det operā uoluptati: & bibat falernū satris. n. futuget. Filia & pia & locuplex erit: q̄ si cupiat habere falernū nūq̄ defuturē: nā si filia nūc coepit potare mustū: post aliquot annos idē erit optimū uinū. & falernū: quis non mitant captatores: deniq̄ ait nō solum hi q̄ carēt liberis dēt bibere falernū: & dare operā uoluptati: sed & illi qui hēt filios possunt idē facere ut tu. **N**epos: nomē ppriū: ut. Iuue. **M**ollā uersare nepotis. **B**is ui. nepos id ē i duob⁹ locis mihi uicine.

Ficelias: ficelīæ locus erat in urbe apud Pōpeiū est fregellæ qm̄ hoīes urbis fregellæ eū locū tenuerunt. **E**st tibi nata. i. habes filiam. Signat ima. uulpa. ne. suspitio sit adulterii.

Humatus: sepultus. Extra urbē sepultus erat in uia flāmina. Papi. Plebs cuncta nefas: & præuia flerunt Agmina flammino quæ limite miluius ager Transuehit. Innocēs pu. id est qui pudorem præ se ferebat non ex culpa. Velox inge. quia iam recitabat uersus Homeri & Menandri ut Papi. Docere foelix: id est pulcherrimus. Bissenis messib⁹: uix applicabat. xii. annum. Papi. Herculeos annis æquare labores: id est. xii. annos: Coeperat assurgens. Qui fles: sensus est uiator qui cōmoueris miseratione pueri opto nihil unq̃ i uita habeas flendum.

N On. Epigramma in eundem. Auaræ ca. catastæ loca erant ubi uendebant pueria uerbo græco κατ'ἰς αὐτοὺς: qđ ē expono. Perlius: Cappadocia rigida seruos uinxisse catasta. Tibullus: Nota loquor regnūque tenet quē sæpe coegit Barbara gypsatos ferre catasta pedes. hic autē Glaucias non erat emptus ex grege seruorum: sed domi natus: qđ indicauit etiā Papi. Nō te barbaricæ uersabat turba catastæ.

Non de ple. do. nō ex plebe: nam populus alexādrinus i sacerdotēs & plebē diuidebant: id est plebei erāt serui: alii liberi Sue. in Vespasiano: Quidam e plebe. De eadē re Tac. Quidam e plebe alexandrina. & Iuue. cum uellet indicare Crispinum esse seruilis conditionis: Cum pars niliacæ plebis. Munera: manumissionis: & suauitatem libertatis. Immodicis: his q̃ nimiū sapiūt ante ætatē.

Rara se. i. raro perueniunt ad senectutē: Ita Papi. primū. n. Glauciam nostrum cuius gratissimam infantiam & qualem plerūque infœlices: id est cito morituri sortiuntur. Apud te complexus amabam. Quint.

Quod obseruatum fere est celerius occidere festinatam maturitatem. Cupias non plac. hoc est eos quos ames non cupias habere multa in se propter quæ placeant: quia cito cadent quæ nimium omnibus placent.

S Ex sestertia. Intelligas Pætum promississe se donaturū sex sestertias quæ si cito donasset: Mart. ut ait putaret se ei debere: non pro sex sestertiis: sed pro ducentis: nūc autem cum sero dederit amisit gratiam muneris: quia putabat Martia. se nihil ei debere. Perdidi sti: quia nullas habeo gratias. qui cito dat bis dat. placet intelligas eū accepisse in fœnus ducenta: pro quibus iam debere sex sestertia: si Pætus statim dedisset: sed quum post septem. K. dederit: nam amisit sex sestertia.

Hoc sub marmore glaucias humatus.
Iuncto flāmineæ iacet sepulchro.
Castus moribus: integer pudore:
Velox ingenio: decore foelix.
Bissenis modo mensibus peractis.
Vix unum puer applicabat annum
Ni fles talia: nil fleas uiator.

De Eodem:

Non de plebe domus: nec auaræ uerna catastæ:
Sed domini sancto dignus amore puer.
Munera cum posset nondum sentire patroni:
Glaucia libertus iam melioris erat.
Moribus hoc formæque datum: quis blādior illo
Aut quis apollinio pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas: & rara senectus
Quicquid amas: cupias non placuisse nimis.

In Pætum.

Sex sestertia si statim dedisses.
Cum dixti mihi sume: tolle: dono.
Deberem tibi pæte producentis.
At nunc cum dederis diu moratus.
Post septem puto uel nouem calendas.
Vis dicam tibi ueriora ueris:
Sex sestertia pæte perdidisti.

Cum dubitaret. Otho quis pro omni uita molissime uixisset: adeo ut muliebres mūditi
as sectaret: tam cum ad Bebriacū uictus esset a Vitellio ausus ē sibi consciscere mortē. hu
ius fortitudinē laudat & antepōit Catoni hac rōne Caro interfecit se uticā reb⁹ iā afflictis
& desparis: Otho cum haberet multas copias: & quotidie augerent ex dalmatia & mylia
post bebriacū: p̄terea milites ardentissimos ad dimicationē: adeo ut uictoriā potuerit spe
rare: mori uoluit dānans bella ciuilia: p̄terea ut scribit Tacitus egregiā famā morte est

De morte Othonis.

Cum dubitaret adhuc belli ciuilis enyo
Forsitam & posset uincere mollis otho:
Damnauit multo laturum iā sanguine martem:
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit cato dum uiuit sane uel cæsare maior.
Dum moritur: nunquid maior othone fuit?

In Charidemum.

Vxorem charideme tuam scis ipse: sinisque
A medico futui: uis sine febre mori.

In Sabellum.

Nil miserabilius matho padicone sabello
Vidisti: quo nil latius ante fuit.
Furta fugæ mortes seruorum incendia luctus
Affligunt hominem: tam miser & futuit?

Ad Diadumenum.

Basia da nobis diadumene pressa: quot inquis?
Oceanus fluctus me numerare iubet.
Et maris ægei sparsas per littora conchas
Et quæ cecropio monte uagantur apes:
Quæque sonant pleno uocesq; manusq; theatro
Cum populus subditi cæsaris ora uidet.

uxorē a medico subagitari: nisi fortasse quæ nō uoluit ægrotare unquam amore medici & fide erga
ipsū. Vel mo. si. fe. i. expilari: nā oīa dabit medico: nā paupes mortuos Mar. sæpe appella
bat: uel uis mori sine febre. i. nūquam uis ægrotare: p̄terea cōduxisti medicū hoc munere.

Nil miserabilius. Hoc uerbū miserabili⁹ totū declarat epigramma: si fuerit intellectu mi
serabile dicit Sabellū hoc ē dignū sūma cōmiseratiōe: nō solū quia magnā iacturā fece
rit iniuriā fortūæ & icōmodis domesticis: sed cum ante amaret & potiret pueris: nūc p̄p ma
gnā calāitate ē ad mulieres detrusus. **Fugæ: suorum.** **Tā mi. lege p̄ interrogationē ut dicat**
Matho tā miser ē q. s. tot amiserit: respōdet. Mar. huic graui⁹ qddā iesse q. s. cogat. **Et fu.**
uerbū Mart. respōdentis. i. hoc additur calamitati q̄ cogit futuere mulieres.

Basia: Diadūenū fuisse elegātis oris apud antiquos ut testatur Pli. q̄ scribit hunc fu
isse effectū a polyclero leuiter iuuenē: & eā effigiem uenditā. C. talentis. inde Mart.
dedit nomē moli puero: huius suauia alibi laudat: & nūc exigit iocās in Catullum patica
optasse qui potuerit addere numerum. **Quot iquis: conchæ eiiciuntur fluctibus.** **Mō**
te ce. i. hymeto monte atticæ. **Sonāt: applaudūt.** **Subiti Cæ. repente igrediētis.** **Argu**
to: bene canēti. **Lesbia: hæc nomine p̄prio dicebat Clodia: sed fictū nomē a Catullo ut**
Ticides poeta Merellā dixit pro Perilla: unde Ouidii filia nomen sumpsit.

cōsecutus. anteponat igit mors
Othonis catonianæ. quoniam
Otho se interfecit ne bella ciui
lia amplius gererent se duce.

Cato autē mortē sibi consciuit
copiis destitutus & metu ne in
manus hostiles ueniret: & non
studio ponēdo ciuiliū bello
rū lōga est oratio Othonis apd
Tacitū ad milites in. xviii. **E**
nyo: furor belli ciuilis iter Vi
telliū & Othonē. Pausanias ex
carmine Homeri putat Enyo
deā una cum Pallade præesse
bellis: & ea curare. **Dānaui**
ma. ci. i. detestatus est bellum
ciuile. **Certa: forti manu.**

Maior: Cæsare a quo uictus
erat. **Dū mo. fuit maior Otho**
ne. q. d. non: quia fuit laudabi
lior mors Othonis: qui uoluit
deponere bella ciuilia morte
sua: q̄ mors Catonis: qui se in
terfecit metu hostium.

Vxorē. In Charidemū est
epigramma siue distichon:
qui cum sciret uxorē habere rem
cū medico id pmittebat. poeta
iocās i eū ait optat mortē sine
febre. nulla. n. cā ē cur pmittat.

Nolo quod dedit: quia numerata dedit. **N**otum est carmen Catulli.
Sepsem clepsydras. **L**ocus ē fabii Quinti. qui hūc morē cōfirmat his uerbis: Bibere
aut interagendū: quod multis moris fuit: & est: quibusdā procul absit a meo orato-
re. **C**ecilianus: causidicus inepte orans poposcerat a iudice septem clepsydras id est ses-
ptem horas: nam dicētibz ī foro ex more atheniēsium præsriptū erat tēpus. uerbum
extat Demosthenis aduersus Eschinem: ex quo hic mos apertus est. **I**ta enim ait dic Es-
chines aliquid aduersus hāc

si potes: & ego partem meā a-
quā: id est clepsydræ tibi con-
cedā. **C**ecilianus cōcessis septē
clepsydris ad dicendū ī media
actiōe feruēs potabat. **O**prat
Mart. ut potet aquā clepsydra-
rum: hoc est ut tandem finiat:
nā clepsydra uas erat quod aq̄
fluente horas designabat ut
nunc harena. **A**rbitr: iudex.

Clepsydras septem: id ē spa-
tium septem horarum. **S**emi-
supinus: fessus recumbēs. **A**-
quam: calidam: quia calidā po-
tabant antiqui. **I**uue. **C**alidæ
gelidæque minister: an q̄ ma-
gis placet calidam aquam ītel-
ligit: q̄ diu manserat in uase ut
iam temperet. **D**e cle. hoc ē
ex aqua clepsydræ ut tandem
fineas.

Aspicis. **R**egulus causidic-
us suscepit filium hu-
ius ingeniū & foelicitatē optat
Mart. **R**eguli ingeniū iuuium
fuit **P**linio laudatū a **M**artia-
le. **R**egulus par. filius. **P**le-
na tri. nondum finitis annis.

Auditum pa. orantem **R**eg-
ulum patrem. **S**inus ma. i.
gremium matris. **L**audes su.
pertinere ad se. **C**lamor: cliē-
tum. **C**. uiri erant iudices ad
quos quæ pertinerent scripsit
Cicero in oratore. **I**ulia te.
capitolium. **A**cris equi: sen-
sus est **H**oratii **F**ortes creant
fortibus & bonis: & sumpsit exemplum ab equo. **C**upit præ. i. meditatur. **M**olli frō-
te: inhermi nondum cornuta: ut **V**irgilius & **S**ilius. **N**atam: audiat agentes causas.

Illa duos: patrem & filium.

Pater ex Marulla. **A**dulteria uxoris **C**innæ iocando commemorat: nam **C**inna ha-
bebat pater. vii. liberorum: cum nullum procreasset: simul sordes adulteriorum
accusat: q̄ morionem pistorem seruos mulier seſtetur. **N**on libe. simul alludit eos et
se seruos: qui nati sunt ex seruis non sunt liberi. **G**rabatis: lectulis. **P**rodunt: indicat
Suis ca. ore. **M**aurus: niger.

Nolo quot arguto dedit exorata catullo

Lesbia: pauca cupit qui numerare potest.

In Cecilianum.

Sepsem clepsydras magna tibi uoce petenti
Arbitr inuitus ceciliane dedit.

At tu multa diu dicis: uitreisque tepentem

Ampullis potas semisupinus aquam.

Vt tandē facies uocemque sitimque rogamus.

Iam de clepsydra ceciliane bibas.

De filio Reguli.

Aspicis ut paruus nec adhuc trieteride plena

Regulus auditum laudet & ipse patrem.

Maternosque sinus uiso genitore relinquat:

Et patrias laudes sentiat esse suas.

Iam clamor: centumque uiri: dēsumque corona.

Vulgus: & infanti **I**ulia tecta placent.

Acris equi soboles magno sic puluere gaudet:

Sic uitululus molli praelia fronte cupit.

Dii seruate precor matri sua uota patrique.

Audiat ut natum regulus: illa duos.

In Cinnam:

Pater ex marulla cinna factus es septem.

Non liberorum: nanque nec tuus quisquam

Nec est amici filius ue uicini.

Sed in grabatis tegetibusque concepti

Materna produnt capitibus suis furta.

Hic qui retorto crine maurus incedit

Cogifantræ: serui mauri. **N**are si .depressa. **P**ānici: serui dantis operā palæstræ: nam palæstritæ in familia erant. **D**āma erat pistor tēporibus Domitiani: & erat lippus hoc ē stillantibus oculis. alibi sordidus dicit a Martiale. **C**inæda fronte. i. spudica. **N**efas nō est: quia nō est filius tuus. **M**oriones: dicebant q̄ simplici stoliditate mentis & deformi ore risum mouebāt: dicti qm̄ græce *μωποι* dicuntur stulti. In distichis. **N**on mendax stupor ē nec fingit arte dolosa: Quisquis plus iusto non sapit ille sapit. **M**orionis mētiōnem fecit Plinius in epistolā:

Sobolam fatetur esse se cogifantræ.
At ille sima nare turgidis labris
Ipsa est imago pannici palæstritæ.
Pistoris esse tertium quis ignorat:
Quicumque lippum nouit & uidet dāmam.
Quartus cinæda fronte candido uultu:
Ex concubino natus est tibi lygdo.
Præcide si uis filium: nephas non est.
Hunc uero acuto capite: & auribus longis.
Quæ sic mouentur: ut solent a fellorum
Quis morionis filium neget gyrthæ.
Dux sorores illa nigra & hæc ruffa
Croti choraulæ uillicique sunt carpi.
Iam hybridarum grex tibi foret plenus:
Si spado coreusus dindimusque non esset.

Ad Lycorim.

Fœmina præferri potuit tibi nulla lycori:
Præferri glyceræ fœmina nulla potest.
Hæc erit hoc quod tu nō potes esse: quod hæc ē
Tempora quid faciunt: hanc uolo: te uolui.

In Raucum poetam.

Qui recitat lana fauces & colla reuinctus:
Hic se posse loqui: posse tacere negat.

De Hetrusci thermis.

Hetrusci nisi thermulis laueris
Illotus morieris oppiane
Nullæ sic tibi blandientur undæ
Nec fōtes aponi rudes puellis:

Hetrusci. Laudat balnea Claudii Hetrusci quæ etiam carmine Papi. celebrant. **O**p-
pinianus quidam mali erat coloris ut infra: Mali erat coloris uersus scribere cepit
Op. hunc iocans hortatur ut lauet se Claudii Hetrusci thermis: atque ita nactus occasio-
nem eas describit. Illotus: non lotus. **B**landientur: erunt iocundæ. **F**onte aponi: iuxta
patauiū: & nunc extant. **R**udes: rustici.

nem fecit Plinius in epistolā:
Cœnabis iquit sine morione.
Choraulæ: tibicinis. **C**arpus:
nomen fictum & uillico cōue-
niens: nam *καρπος* fructus ē.
Hybridarum: hybridæ aucto-
re Porphyriōne i Horatium di-
cuntur qui ex imparibus parē-
tibus nascūtur: ut canes ex ue-
natico & gregario: & hybridæ
qui ex apro & sue nascuntur
Pli. auctor est. poeta infra eodē
uerbo usus est dum iocaretur
de sue nato ex apro & sue do-
mestico. hybridæ hi pueri di-
cuntur qui nati erant e seruis
hominibus: & ciue muliere. **A**-
lii codices habent niobidarum
ut referas ad numerum filio-
rum Niobes: sed placet prior
scriptura.

Fœmina. **V**tranque a-
mauerat Marti. i. lycori-
dem & Glycerem alteram asp-
nabatur quia anus: & alteram
amabat quia iuuenis.

Qui recitat. **F**ocale ligamē-
tum auriū: quod orato-
res sumebant laneum ne iter
agendum strepitu perterrerē-
tur: dictum focale a faucibus.
iocando illi inquit qui sum-
pto focali recitat: duo inter pu-
gnantia ostendūt: & q̄ nō pos-
sunt loqui: cū habeant colla re-
uincta: & q̄ non possint tacere
cum loquantur. **F**ocalis: me-
minit Quir. & Hora. **N**egat
se pos. lo. quia ligat t̄q̄ sit rau-
cus. **E**t negat se posse tacere:
quia loquitur.

Sinueta: balne a habebat auctore Strabone quibusdā morbis acōmodata. scribit Tac-
tus Narcissū libertū Claudii eius cæli temperie: & balneis morbo fuisse leuatū. **M**ollis
amœna: nā ille ager amœnus est. **P**asser: iocus ad oram inferi maris in cāpania. Iuue. Dic
passer cui tot mōtes tot appula seruas Rura. **A**nxur. i. terracinēses aquæ. **S**upb⁹: i saxo
cōditus. urbs olim capta est ex āxure mōte uicino: ut Liui⁹ scribit. **V**ada Phœbi: an cu
manū littus itelligit: ubi erat templū phœbi: quoniam auctore Papinio auspiciis phœbi cu
mæ fuerūt: & tēplū illic Phœ
bi erat: quod cognoscas ex car
mie Virgi. & Silii: hoc placet:
an itelligit balnea phœbi: de q
bus Iuue. Baix: i littore cum a
no multa hēbāt balnea & in p
mis aquas possideas quas possi
dius libertus Claudii Cæsaris
apuit. **P**rinces: primū locū
tenentes inter balnea. **V**acat
iā laxū & apertū est ibi in ther
mis Claudii. **T**ardius: q̄ a ther
mis Claudii. **O**nyx: marmor
coloris unguū: unde nomē sū
psit. tamē hoc gen⁹ marmoris
nō fuisse in his thermis: canit
Papi. **M**œret onyx longe que
riturque exclusus ophites.

Taigeti me. i. marmor laconi
cū: qd̄ uiride est. Papinius: Hic
& amyclæi cæsum de mōte ly
curgi: qd̄ iuro. **T**aigetū: pro
mōtoriū laconix ut meminit
Herodotus. Metella: tam ue
næ ferri q̄ lapidis. **P**hryx. i. po
pul⁹ phryx marmor sinadicū:
nam sinada urbs phrygiæ iux
ta se habet planitiē oleis consi
tā: docimā uicū: unde lapides effodiūt: quos icolæ appellāt docimifæ. alii dixerūt marmor
sinadicū: colūnx inde afferebāt uarietate siles alabastritæ: ubi ergo repies marmor phry
giū expōne marmor sinadicū: hoc marmor p̄gebat purpura iūeto romāog. **L**ibys: po
pulus: & itelligit marmor nomadicū libyæ qd̄ flauū ē. **R**ecidit: alti⁹ effodit. **V**ario de
qa phrygiū distiguebat purpura: Nomadicū erat flauū. **O**phites: lapis maculis spentiū
distinctus: unde nomē accepit: nā op̄i σ significat serpētē: unde ophites. **V**irgo: aqua
rat quæ i urbē iuehebat ab octauī lapidis diuerticulo: ea qm̄ declinabat herculanēū riuū
dicta ē uirgo. q. fugiēs Hercule: Virgo haustiui: martia acōmodata natatui. Martia aq̄ itē
erat q̄ olī dicebat aufeia: eius fōs picōa. Martia dicta qm̄ primū ab Anco Marco rege po
stea a Qu. Martio p̄tore: demū a Marco Agrippa ductu iūtaurato iuecta est in urbē. **R**u
tus la. mos erat laconū ut natarēt lauarētque aqua frigida: quod & Seruius in Virgili.
suspiciatus: & Plutarchus in uita Alcibiadis scribit. Sensus est Oppiane si non uis lauam
in thermis: potes sudare arido uapore. hoc est ubi nō sunt aquæ: sed tātū sudat. **A**rido:
nam color ille ex uaporibus igneis fit qui aridi sunt: & postea potes te imergere in aquā
uirginē frigidam & i martiam. nam Claudius duxerat riuum in balnea sua aquæ uirgia
nis & martiæ. **Q**uæ: uirgo tam nitida. **L**ygdon ua. sine aquis nitere. **L**ygdon. i. mar
mor lygdinum sine aquis nitere: quoniam lygdus est marmor candoris eximii: Martia
tialis pro uase & statua fœminino genere protulit. **S**upina: negligente.

Non mollis sinueta feruidique
Fluctus passeris: aut superbus anxur.
Non phœbi uada principesque baie
Nusq̄ tam nitidum micat serenum
Lux ipsa est ibi longior: diesque
Nullo tardius a loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
Illic taigeti uirent metalla.
Et certant uario decore saxa
Quæ phryx & libys altius cecidit.
Et flamma tenui calent ophitæ.
Ritus si placeant tibi laconum
Contentus potes arido uapore
Cruda uirgine martiaque mergi
Quæ tam candida: tam serena lucet.
Ut nullas ibi suspiceris undas:
Et credas uacuam nitere lygdon.
Non attendis: et aure me supina.
Iam dudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris oppiane.

Cum tibi: Laborauerat aduersa ualitudine Mart. sed cū iā cōualesceret: secesserat in
Aggē nomētanū: scribit hoc ad Castricū q erat baiis indicatq se iam uix posse ambu-
lare & tñ sibi satis esse putat: q possit esse piger .i. q euaserit & possit exigua spatia pam-
bulare. **C**ōfirmāt: cōfirmari dicuntur q recuperant ualitudinē cōualescētes. Cicero: nōdū sa-
tis suū cōfirmatus. **C**ōfirmāt: i pstinā restituūt ualitudinem. **O**cia ruris. i. secessus agri
nomētani. **N**ympha: aqua. **C**ana: a colore qā sulphurea. **A**quisul. i. aquis baiianis.

Ad Castricum.

Dum tibi felices indulgent castrice baiæ:
Canaque sulphureis nymphea natatur aquis:
Me nomentani confirmant ocia ruris:
Et casa iugeribus non onerosa suis.
Hic mihi baiani soles mollisque lucrinus:
Hic uestra mihi sunt castrice diuitia:
Quōdam laudatus quocūque libebat ad ūdas:
Currere: nec longas pertinuisse uias.
Nūc urbi uicina iuuant: facilesque recessus:
Et satis est: pigro silicet esse mihi.

In Calliodorum.

Festiuē credis te calliodore iocari:
Et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides: dicteria dicis in omnes:
Sic te conuiuiam posse placere putas.
At si ego non belle: sed uere dixero quiddam:
Nemo propinabit calliodore tibi.

In Lectoriam.

Lusistis: satis est: lasciui nubite cunni:
Permissa est uobis non nisi casta uenus.
Hac est casta uenus. nubite lectoria lygdo.
Turpior uxor erit: quam modo mœcha fuit:

Ad Catianum.

Vapulat assiduo ueneti quadriga flagello:
Nec currit: magnam rem catiane facit:

duo adulteri cōiunguntur. **N**ubite la. hoc erat edictum legis Iuliae. **N**ō est p. uobis nisi
casta uenus. **L**ectoria: mœcha. **T**urpior uxor erat: nā ambo erant adulteræ: uel certe q
placet notat turpitudinē lectoriæ: quæ spadonē olim haberet adulteræ & nūc uix: turpi-
us inquit est nubere spadoni q tātā adulterā & mœchā esse. hinc illa indignatio. Iuue. cū
tener uxorē ducat spado. ita. n. & illū & hūc locū sumus iterpretati.

Vapulat: Venetus auriga erat: non poterat peruenire ad metam ante alios pigris e-
quis: quāuis uapularet. **T**urba spectatoꝝ putabat eos facere magnā rem q ad me-
tā uenirēt ante alios. poeta iocis ait quadrigā Veneti sibi uideri magnā rē facere: q cū uer-
beret assidue: non currat. de Veneto alibi sæpe de Prassino: Conuiua meus: uenetoq lo-
quat. **V**apulat: uerberat. **F**acit magnā rē: q. s. uapulando ad metam non ueniat.

Nō one. su. iu. i. quæ pagē spa-
tii occupauit. **H**oc: casa & oci-
um nomētanū. **S**oles. i. dies ba-
ian. & secessus. **Q**uōdā: olim
cū bene ualerē. **L**audatas ad
undas. i. ibā baias ubi sūt lauda-
tæ aquæ: nā balnea baiana di-
cūt a Marti. aquæ laudatæ. ut
alibi: Inter laudatas ad styga
missus aq̃s. **F**aciles re. qd faci-
le possū accedere exiguo uiæ
spatio. **S**cilicet e. pi. i. si possū
hoc pagē spatii ambulare.

Festiuē: In Calliodoꝝ qui
iocis & scurrilitate uena-
bat cœnas: os aut foetebat fel-
latione: si inquit Mart. dixero
unū de te n̄ satis festiuē sed ue-
re: hoc ē si dixero te fellatorē:
nemo ad poculū te iuitabit: nā
fellatoris os male olet. **P**erma-
duisse multo sale. i. multis face-
tis. **A**rridere: ē ridēte risu p̄se-
qui. **D**icteria: dicuntur dicta
urbana: græce dicuntur apo-
thegmata. Belle: n̄ festiuē. **N**e-
mo ppinat tibi. i. nemo inuita-
bit te ad poculū: quū sis tā fo-
tido ore ob fellationem.

Lusistis: Lygdus mollis cō-
cubinus duxerat mœchā:
duæ ergo mœchæ erāt iūcte:
d lygdo supra. Ex cōcubio nat⁹
est tibi lygdo: poeta ridet q lex
Iulia hoc pacto seruetur: nā dū
inquit prohibemus adulteria:

Nō est p. uobis nisi

Nympha: Ante q̄ plane cōualuisset Mart. bibit aquā ex fonte Stellæ: uouitq; porci uirginē Dianæ: ut alii sentiūt: qđ magis placet Proserpinæ ut Macrobius ex sentētia Cornelii recitat porca uictima erat Proserpinæ uouit inq; porcā: si aqua illa furti haurita eū non læderet: nūc penitus confirmatus p̄soluit uotū & rogat fontē: ut sine ullo nocēdi metu largas aquas præbeat: cum iā satisfecerit necata porca suo crimini: qđ oli æger bibisset. optat demū ut nūc bene ualens hauriat fontē quēadmodū olim æger biberat.

Domestica: itra parietes. **A**b antris: antiquus codex habet ab anna. **A**нна soror Dido: nis ad Aritiā cōsecrata erat. supra est dictū & satis cecinit Ouidius & Silius. **C**oniunx numæ. i. egeria quæ illic numē habebat fōtem. Ab āna. i. ab Aritia in q̄ colebatur Diana. **N**ona de gre. ca. illac. n. fluebat: an alludit ad nouē aquarū ductū: qui in urbē inuehebant: qui iis noīb⁹ dicebant teste Frontino Appia: Anio uetus: martia Tepla: Iulia: Virgo: Augusta: Claudia: Anio nouus: postea ad t̄pra usq; Diocletiani. x. & v. iiii. aquarū duct⁹ creuerūt: & apte poeta has. ix. aquas. ix. musis cōparauit: cū diceret hāc ingredi i domū poetæ. potes & accipere dictū quod magis placet propter egeriam: quæ una iter ix. musas fuit quorūdā sententia: auctore Plutar. **M**arcus: Mart. **E**xoluit se uotis. i. p̄soluit uota. **V**irgine porca. i.

intacta: nā & sterilis uacca mactat apud Homerū Proserpinæ. **A**quā furtiuā. i. clā bibit ex aqua tua. **T**u cōtenta meo crimine. i. cū iā satisfeceris tibi de meo crimine: qā mactauisti porcā. Sana sitis. i. utinā ita sanus sit iā nūc ut olim æger sitiebat. optat potū alibi ægrotās: Setinū dñæ q̄ nives densiq; trientes: Quādo ego uos medico nō phibēte bibam.

Ovid: Pōponi⁹ mala carminā scribebat: quæ cū uellet laudari cōnā dabat amicis hoc carpit Persius: Calidū scis ponere sumē. Idē tangit: Hora. i. arte poetica: qđ igit laudetur carmina Pōponii dicit poeta carminā nō esse erudita sed cōnā. q. d. laudatur carmina propter cōnā. **T**urba toga. i. romana uel leuior hominū turba qđ placet: nā poeta dicit sæpe se esse inter togatos. cū esset comes alicuius. **C**lamat grande sophos. i. assentatorie laudat: græca est assentatio: q̄ dicit σοφωσ. i. doctus ē: nā græci imodice laudabāt: qđ luue. carpit: Laudare paratus. & cætera. supra: Audieris cum grande sophos.

Non sū: Epigāma hoc afflixit poeta i hortis custodi p̄apo. Priap⁹ nomē ē urbis & portus iuxta dardaniā urbē: cōdiderūt Milesii: ut alii putāt illis de⁹ eodē noīe colit ex sacris sūptis a corinthiis: qui Priapū Orneum colūt: ut eius sacra ornea uocāt: Filius fuit patris Liberi & Veneris: ut Diodo. ut Strabo nymphæ: huic cū cæteris Bacchi comitibus sacra celebrāt ad Alebedū iuxta Colophonē. unde ipse Silenus & reliqui comites Alebedi dicunt. Virgilius: Huc Alebede ueni. hui⁹ numis originē tradiderūt ægyptii: qui pudēda Osyridis coluerūt p̄ deo: quē dixerūt Priapum. Is non modo iter urbes colit: sed etia ruri fructuum fures castigat. Alloquitur custos Priapus.

Ad Hiantidā nympham.

Nympha mei stellæ quæ fonte domestica puro: Laberis: & domini gemmea tecta subis.

Siue numæ coniunx triuiæ te misit ab amne:

Siue camœnarum de grege noua uenis.

Exoluit uotis hac te sibi uirgine porca:

Marcus: furtiuam quod bibit æger aquam:

Tu contenta meo iam crimine gaudia fontis:

Da secura tui: sit mihi sana sitis.

In Pomponium.

Quod tā grāde sophos clamat tibi turba togata Non tu Pomponi: cœna disertata tua est.

De Priapo.

Non sum de fragili dolatus ulmo:

Nec quæ stat rigida supina uena.

De ligno mihi quolibet columna est.

Sed uiua generata de cupresso:

Quæ nec sacula centies peracta.

Nec longe cariem timet senectæ.

Hanc tu: quisquis es o malus: timeto.

Nam si: id est ficus fies o fur. **I**nferta tibi: colūna mea cupressa: fictis. n. genus morbi: id est qui oritur ex frequenti pædicatione: ex quo iocās alludit ad arborem.

Quod conuiuaris: In Lupercum iocatur qui nunquā eum inuitauerat: Nam inquit sum tibi iratus & noui qua ratione te ulciscar. **Q**uid facies: inquit Lupercus ueniam & ita tuam auaritiam ulciscar. **C**onuiuaris: conuiuia facis. **I**raſcar: tibi. **L**icet: quamuis me sæpe uoces.

Nam si uel minimos manu rapaci:
Hoc de palmite læseris racemos
Nascetur: licet hoc uelis negare.
Inferta tibi ficus in cupresso.

Ad Lupercum.

Quod conuiuaris sine me tam sæpe lupercē:
Inueni noceam qua ratione tibi.

Iraſcar licet usque uoces: mittaſque rogesque:

Quid facies inquis: quid faciam? ueniam.

Epi. Pantagathi.

Hoc iacet in tumultu raptus puerilibus annis
Pantagathus: domini cura dolorque sui.
Vix tangente uagos ferro refecare cappillos
Doctus: & hirsutas excoluisse genas.
Sis licet inde sibi tellus placata leuiſque:
Artificis leuior non potes esse manu.

De Andragora.

Lotus nobiscum est hilaris: cœnauit & idem:
Inuentus mane est mortuus andragoras.
Tam subitæ mortis causam faustine requiris:
In somnis medicum uiderat hermocratem.

De Sextiliano.

Tantos & tantas si dicere sextilianum:

Aule uetes: iunget uix tria uerba miser.

Quid sibi uult inquis: dicam quid suspicer esse:

Tantos & tantas sextilianus amat.

Ad Papilum.

Mentula tā magna est: tantus tibi papile nasus:

Vt possis quotiens arrigis olfacere.

In Carinum.

Secti podicis usque ad umbilicum:

etiam supra notauit poeta: Dormis cum pueris mutoniatis in Phœbum.

Secti podicis: Impudicum fuisse Carinum duobus epigramatis supra ostendit: quorum utrunq; indicauit eum pudenda muliebria lingua sectari: Catamitū idicat: hoc est puerum meritorium tanta libidine: ut nullum faciat finem pruriginis: quamuis iam inutilis sit.

Hoc iacet: Pantagathum
tonsores laudat qui nuper erat mortuus cuius manus
facilitatem & leuitatem tantā
fuisse scribit. ut terra quamuis
cūpiat ei esse leuiſſima: non ta
men possit esse leuior q̄ manus
fuerit. **P**antagathus: seruus
erat. **R**apti dicuntur qui mo
riuntur: annis puerilibus. **V**a
gos: inæquales. **V**ix ferro tan
gente: forpice. **E**xcoluisse: ex
polire. **G**enas hirsutas: id est
barbatam faciem.

Lotus: Hermocrates me
dicus fuit: qui plurimos
imperitia necabat. **I**n hunc
scribit poeta ait enim Andra
goram una lotum fuisse in bal
neis: & cœnasse hilarem: sed in
uentum mane domi mortuū
quare inquit hoc accidit nimi
rum uiderat i somno Hermo
cratem: qui tantæ ē perniciē:
ut non modo si medetur: sed
etiam si cernitur aliquo pacto
interficiat.

Tantos: Sextilianus hæc
uerba sæpenumero usur
pabat: tantos & tantas: hoc ac
cidere ait qui amet mutonia
tos. **T**antos & tantas: drau
cos ut diximus amabat: hoc ē
prægrādes iuuenes: qui hispi
dos & barbatos præcidebant.
Tantos. i. prægrandes pue
ros. **T**antas. i. mētulas. hoc

Cum coleret: Idem sensus est apud Iuue. Diligitur nemo nunc nisi conscius. Thelesinus q̄ diu caste & pudice adolescentes amicos coluit nihil est assecutus: cum p̄mū aut̄ coepit curare turpes pueros: & illorū libidinis conscius ēē: factus ē diues. Iuue. Nil tibi debere putat nil conferet unq̄ Participē qui te secreti fecit honesti. Pudica basia: & casta familiaritas nihil potest præstare: sed si fueris conscius alienorum scelerum euades diues. Basia pura: castos cōgressus amicorū. q. d. optet inter turpes uersari.

Quod semper: In coracino cuius anhelitū fœtidum unguentorum odores emendabāt. poeta op̄rat nil potius olere q̄ olere unguenta. q. indicaret eum unguēta sumere quia male oleat: & i Posthumum idem ē sēsus: Posthume non bene olet qui bene semper olet. Nos: me. Niger: unctus.

Nido sup̄bæ alitis: id ē nido phœnicis: nam phœnix mortura & ex casia & thuris surculis nidū conficit: quēadmodū auctore Plī. scripsit Manilius. Mendosum alterutrū codicē arbitror Plī. aut Hero. nam Plī. ita scribit: Cinnamomum & casia: fabulosa narrauit antiquitas: princeps Herodo. auiū nidis & præsertim phœnicis i quo situ Liber pater sit educatus: easq̄ decuti in rupibus in uis frusto carnis allato: aut plūbatis sagittis: hæc Plī. Herodo. eo loco ubi scribit de cinnamomo d̄ phœnice nullā mentionem fecit: scribit tamen arabes hoc cogitasse ut coactū cinnamomum in nidum decutiant: obiciunt asinorum aut bouum mortuorum corpora se

cta in frusta. quæ aues nidis inferentes nidos ea mole dissipant: atq̄ ita cadentes surculi ab arabis colliguntur. de plumbatis sagittis nullum extat Herodo. testimonium: q̄ Plī. scribit: Casia intra paludes in arabia colligitur aduersus duo uespertilionum genera pugna. Nicerotiana: unguēta erant a magistro tabernæ Nicerote: ut cosmiana a Cosmo. Nicerotes autē unguentarius fuit. huius Laberius meminit ut mox dicetur. Plumbea dicuntur unguenta non tam a colore ut mihi quidem placet: q̄ a confectioe ipsa: nam in uis plumbeis in umbra coquebantur auctore Plinio: quoniam sol erat ei inimicus.

Fragras: redoles. Plumbea: decocta in uasis plumbeis.

Quod tibi: In senē hispidū fellatorē: hic ut alienus a libidine uideret̄: ostentabat setas & mēbra hispida: at poeta inquit alia corporis parte eum posse esse turpem & libidinosum & leuius crimen futurum si depilato corpore. suspicionem præbuerit q̄ sit cinædus: nā id quod agebat erat scelerati. Charidemus: dicitur qui delectatur fama populari. Dare uerba: decipere. Crede mihi: sequere consilium.

Nullas reliquias habet carinus:
Et prurit tamen usque ad umbilicum.
O quanta scabie miser laborat:
Culum non habet: est tamen cinædus.

De Thelesino.

Cum coleret pueros pauper thelesinus amicos:
Errabat gelida sordidus in togula.
Obscenos postquam coepit curare cinædos:
Argentum: mensas: prædia: solus emit.
Vis fieri diues bithinice: conscius esto:
Nil tibi: uel minimum: basia pura dabunt.

In Coracinum.

Quod semper casia: cinnamoque:
Et nido niger alitis superbæ
Fragras plumbea nicerotiana:
Rides nos coracine nil olentes.
Malo quam bene olere: nil olere.

In Charidemum.

Quod tibi crura rigent setis & pectora uillis:
Verba putas famæ te charideme dare.
Extirpa: mihi crede: pilos de corpore toto.
Teque pilare tuas testificare nates:
Quæ ratio est inquis: scis multos dicere multa:

6
Multa dicere: loq uaria. **F**ac putet te pædicari: nã qđ putat te fellatorẽ esse: turpius est.
Mentiris: In Phœbũ iã canũ: sed dissimulatẽ canitiẽ unguẽto nõ erit inq opus tondere: nã sola spõgia poterit caput tuũ o Phœbe detergere. Pictis: unctis ut nigri esset.
Radere: detergere. spõgia tergẽdis mēsis utebãt atiq: qđ distichõ iudicabit: spõgia itẽ pi
scis erat tribus generibus: ut Pli. scribit hærens lapidibus: ita ut uix auelli possit: sed hic
de sponsia non pisce intelligit.

Fac pædicari te charideme putent.

In Phœbum.

Mentiris fictos unguento phœbe capillos:

Et tegitur pictis sordida calua comis.

Tonforem capiti non est adhibere necessum:

Radere te melius sponsia phœbe potest.

Ad Aulum:

Cernere parrasios dum te iuuat aule triones:

Comminus & scytici sydera pigra poli.

O quam pene tibi stygias ego raptus ad undas:

Elysia uidi nubila fusca plagæ.

Quamuis lasa tuos quærebant lumina uultus:

Atque erat in gelido plurimus ore dolor.

Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores:

Stamina: nec surdos uox habet ista deos.

Sospite me sospes latias reueheris ad urbes:

Et referes pili præmia clarus eques.

In Baccaram.

Et dolet & queritur sibi non contingere frigus:

Propter sexcentas baccara gausapinas.

Oprat & obscuras lucas uentosque niuesque.

Odit et hybernos si tepuere dies.

Quid fecere mali nostræ tibi sæue lacernæ.

Tollere de scapulis quas leuis aura potest:

Quanto simplicius: quanto est humanius illud.

Mense uel augusto sumere gausapinas.

Cernere: Ad Aulũ pudeñ
tem amicũ militantem i
germania hui⁹ supra bis memi
nit cũ d Encolpo puero loque
ret: nũc significat se cõualuiss
se ex grauissimo morbo: quo il
lo absente laborauit. Sibi autẽ
essei uotis ut ille primipilaris
reuertat sospes: nã Aulus pu
dens primipilũ maxie affecta
bat quod ceturionib⁹ dabat cũ
rẽ bene gessissent dignitate e
questri etiã si quadringenta se
stertia non possiderent. Pla
gæ: regionis. Triones parras
sios: septetrionem i germania
ab ur̃sa parrasia. Sidera: pigra
boetes & ur̃sa: q̃a nuq nobis oc
cidũt. Pigra: nunq nobis occi
dẽtia. Lassa: languẽtia. Pluri
mus pudẽs: ita codex antiqu
us habet & ita est legẽdũ nõ au
tẽ pudor. Pudẽs. i. nomẽ Auli
pudentis. Plurim⁹: sæpissime
erat in ore. s. mihi: hoc est sæ
pe te languẽs nominabã. Cla
rus eques: i. equestre dignitatẽ
ascitus. Pulla: stamina parca
ducũt i fœlicibus: sensus ẽ si nõ
sum omnino inuisus diis & in
fœlix. Vox: meũ uotũ. Sur
di: dicũtur dii quando non au
diunt uota.

ET dolet: Baccaris signifi
cat nardũ rusticũ: auctor
est Pli. hic Baccara nomẽ ẽ p̃priũ. Gausapina penula: erat toga quæ gestabat sub lato
clauo: ut alii scribunt erat tũica laticlaui: ea texebatur i modũ gausape miro cãdore uil
loge gestabat hyeme. Baccara multas gausapias hẽbat & optabat ppetuã hyemẽ his ostẽ
radis: Mar. trita & lacerata tũica accusat Baccarã q̃ sibi bene iduto frig⁹ optet: cũ idẽ no
reat poetæ habẽti tritas lacernas. Frigus: hyemẽ & dies frigidus. Sexcẽtas: nõ sexcẽtas
sed multas: nã sexcẽtũ nomẽ erat i p̃mptu uolẽtib⁹ significare magnũ numẽ. Cic. sex
cẽta icõmoda sũ p̃pessus i tuẽda rep. Gausapias: uestes. Lucas obscuras. i. nubilos dies.
Hybernos: hyemales. Si tepuere: si caluerũt sole. Nra lacernæ: trita. Scapulis: hu
meris. q̃to tu humani⁹ faceres si ferres gausapias media æstate ut tu calore laborares: q̃
optare hyemẽ ppetuã. Distichõ de penula gausapina: Tã mihi cãdor ẽst uilloge grã tanta
ut me uel media sumere mēse uilis hoc ẽ tu optares ferre media mēse quis iim hyberna.

Laudat: Oderat iuidos poeta: qđ supra idicauit i Zoilū: pēdētē uolo Zoilū uidet.
Et alibi: Omnib⁹ iuideas liuide: nemo tibi: & nūc ait sibi placere carmīa sua nulla alia re magis q̄ q̄ eoz iuidia qđā cruciat. **M**ea Roma: mihi amica & bēuola. **R**ubet: hi sūt affect⁹ iuidētis. Oscitat: ore hiscit. **H**oc uolo: hoc pmiū. **N**ra placēt: ut hic rūpat iuidia.

Rem: Pōpilli dicūt qđā thīni q̄ nauib⁹ plenīs uelis eūtibus a gubernaculis nusquā discedunt. Pompillus nomē ppriū ē hoc loco: q̄ carmē quidē scribebat: sed tamē sine

ulla uenere aut lepore cū esset ingeniosum multi putabāt fore immortalē. poeta hoc negat:

Quoniā non solū īgeniū perpetuitatē donat: sed qđā lepos & grā quæ aberat a carmine Pōpilli. Rē factā: uerbū a Mar. a libi etiā usurpatū: nā dicit eum hīrē rē factā: q̄ usq; eo ī negotio suo est progressus ut putet se cōsecuturū reliquū sine cōtro

uersia. supra: Et factā tibi rē statī putasti. hi duo uersus dicunt ex sententia uulgi. **U**sipiorū: Ptholomæus usipū depraua

tadictione p usipū pōit ad hīstrū. Accolæ aut hīstri fuerūt hostes de qbus scribit Tacitus Domitiani: Daci: Catti: Sarma

tæ. posuit usipios hoc loco: qui inter eos hostes sunt. **L**eue: inconstans: quia sæpe defecerunt. **F**lauorum: a crinibus. **S**ic ualeat: ut pōpillus leges. **F**amæ: immortalitati. **T**ineas: pascūt cū obiciunt charas non legendas. **B**latra nomē sumpsit a græco uerbo quod ē noceo. **C**oci soli: cū redimūt piper. **C**hartis: libris. **G**eni:

leporem & gratiā natiuā. **G**eni: us item rerum gerendarum deus. ut scrib. Pomp. **M**isit: Apianus erat captator apud græcos poeta est qui de piscib⁹ carmine elegātissime scripsit: quē imitatus est Ouidi. apud lati

nos operis eodē argumento: ut apud Plī. legimus. **S**illanus: factus est orbis amisso unico filio quem habebat. Inquit poeta argute filium mortuū non esse cadauer: sed patrem: quia multi captatores ad ipsum tāq; aues aduolabāt. **S**illanus: ditissimus. **U**nica. i. filiū quē habebat q̄ mortuus ē. **V**ulturis: uultur cadauera sectat prater ceteras aues ut illud Ennii: Vulturis ī filiis miserum mandebat homonē. **C**uius uulturis. i. cuius captatoris: nā captatores pinde ac uultures sunt: aduolantes ad cadauer.

Scis te captari: Marius captatorē scripserat hāredē. hūc īgeniose carpit poeta. cap

banē q̄ blāditiis & muerib⁹ alliciebāt ut illud maius darēt. **T**u scis qđ uelit captator: nam cupit te cito mori. **S**upremis tabulis: testamento. **E**sse tuo loco. i. succedere tibi.

In Inuidum.

Laudat: amat: cantat: nostros mea roma libellos:

Meq; sinus omnis: me manus omnis habet.

Ecce rubet quidam: pallet: stupet: oscitat: odit.

Hoc uolo: nunc nobis carmina nostra placent.

De Pompillo.

Rem factam pompillus habet faustine legetur:

Et nomen toto sparget in orbe suum.

Sic leue flauorum ualeat genus usipiorum:

Quisquis & ausonium non amat imperium.

Ingeniosa tamen pompilli scripta feruntur:

Sed fame non est hoc: mihi crede: satis.

Quam multi tineas pascunt blataque disertis:

Et redimunt soli carmina docta coci.

Nescio quid plus est quod donat sæcula chartis.

Victurus genium debet habere liber.

Ad Apiannm.

Amisit pater unicum filianus

Cessas mittere munera apiane?

Heu crudele nefas: malæque paræ.

Cuius uulturis hoc erit cadauer.

Ad Marianum.

Scis te captari: scis hunc qui captat auarum

Et scis qui captat: quid mariane uelit.

Tu tamē hunc tabulis hāredem stulte supremis

Scribis: & esse tuo uis furiose loco.

Munera magna quidem misit: sed misit ī hamo: